

ЕСЕП

1 ГВт Жел Электр Станциясы жобасы, Мирный (Қазақстан)

Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу жоспары

Тапсырыс беруші:

«Актас Энерджи» ЖШС

Орындаушы:

WSP ITALIA srl

Банфо арқылы 43 - 10155 Турин - ИТАЛИЯ

+39 011 2344211

24685792-003-R-Аян 03

Желтоқсан 2025

Таратылым тізімі

«Актас Энерджи» ЖШС

WSP Италия

Мазмұны

1.0 КІРІСПЕ.....	1
2.0 ЖОБАНЫҢ СИПАТТАМАСЫ	2
2.1 Жобаның мәртебесі және кестесі	4
2.2 Рөлдер және жауапкершіліктер.....	4
3.0 МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРДЫ БАСҚАРУ.....	5
3.1 МТӨӘЖ міндеттері.....	5
3.2 Өзара әрекеттесу принциптері.....	5
3.3 Жоба әсер ететін аймақты анықтау	6
3.4 МТӨӘЖ құрылымы	7
4.0 ҚОЛДАНЫЛАТЫН ТАЛАПТАР.....	8
4.1 Азаматтарды тарту туралы ұлттық заңнама.....	8
4.2 Халықаралық талаптар.....	10
5.0 ЖОБА АУҚЫМЫН АНЫҚТАУ КЕЗЕҢІНДЕ ЖҮРГІЗІЛГЕН КОНСУЛЬТАЦИЯЛАР	12
6.0 ЖОБАНЫҢ МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРЫ, ҚАТЫСУ СТРАТЕГИЯЛАРЫ МЕН ӘДІСТЕРІ	14
6.1 Мүдделі тараптарды анықтау және картаға түсіру.....	14
6.2 Осал топтар	21
7.0 ҚОЖӘӘБ ЖОБАСЫН ӨЗІРЛЕУ КЕЗЕҢІНДЕ ЖҮРГІЗІЛГЕН КОНСУЛЬТАЦИЯЛАР	23
8.0 ЖОБА КЕЗЕҢДЕРІНДЕ ӨЗАРА ӘРЕКЕТТЕСУ БАҒДАРЛАМАСЫ	24
8.1 Құрылысқа дейінгі кезеңде әрекеттесу.....	24
8.2 Құрылыс кезеңінде әрекеттесу	28
8.3 Жұмыстар кезеңінде әрекеттесу.....	33
8.4 Жер учаскелерін алу үдерісіне және оны қадағалауға (LARF және LRP) және ICP-ге қатысу	24
9.0 ШАҒЫМДАРДЫ ҚАРАУ МЕХАНИЗМІ	38
10.0 РӨЛДЕР ЖӘНЕ ЖАУАПКЕРШІЛІКТЕР	44
11.0 МОНИТОРИНГ ЖӘНЕ ЕСЕПТІЛІК	46
11.1 Процесті есепке алу	46
11.2 Мониторинг жұмыстары	46
11.3 Ішкі есептілік	48
11.4 Сыртқы есептілік.....	48

12.0 ҚОЖӘӨТ ПАКЕТІН АШУ ПРОЦЕСІ49

КЕСТЕЛЕР

1-кесте: Мүдделі тараптармен болған өзара әрекеттесу	13
2-кесте: Мүдделі тараптармен әрекеттесу әдістері	14
3-кесте: Мүдделі тараптарды анықтау	17
4-кесте: ҚОЖӘӨТ кезеңі мен Ұлттық ҚОӘБ бойынша жүргізілген және жоспарланған консультациялар	24
5-кесте: Құрылысқа дейінгі кезеңде мүдделі тараптармен әрекеттесу бағдарламасы	24
6-кесте: Құрылыс кезеңінде мүдделі тараптармен әрекеттесу бағдарламасы	29
7-кесте: Жоба жұмыстары кезеңінде мүдделі тараптармен әрекеттесу бағдарламасы	33
8-кесте: Жер алу және LARF-LRP енгізу процесінде мүдделі тараптармен әрекеттесу бағдарламасы ..	24
9-кесте: Жоба туралы ақпарат беру кезеңіндегі консультациялар.	50
Сурет 1: Мирный жобасының аймақтық жағдайы.	1
Сурет 2: Жобаның жоспары және құрамдас бөліктері	3
Сурет 3: Жоба жолдарының фотосуреттері.	3
Сурет 4: Құрылысты ұйымдастыру кестесі.	4
5-сурет: Мүдделі тараптарды санаттарға бөлу.	17
6-сурет: Жұмысшылар мен тұрғындарға қатысты шағымдарды басқару процесі	42

СУРЕТТЕР

Сурет 1: Мирный жобасының аймақтық жағдайы.	1
Сурет 2: Жобаның жоспары және құрамдас бөліктері	3
Сурет 3: Жоба жолдарының фотосуреттері.	3
Сурет 4: Құрылысты ұйымдастыру кестесі.	4
5-сурет: Мүдделі тараптарды санаттарға бөлу.	17
6-сурет: Жұмысшылардың шағымдарын басқару процесі және тұрғындарға қатысты шағымдар	42

ҚОСЫМШАЛАР

А ҚОСЫМШАСЫ

Мүдделі тараптармен әрекеттесу нысанының мысалы

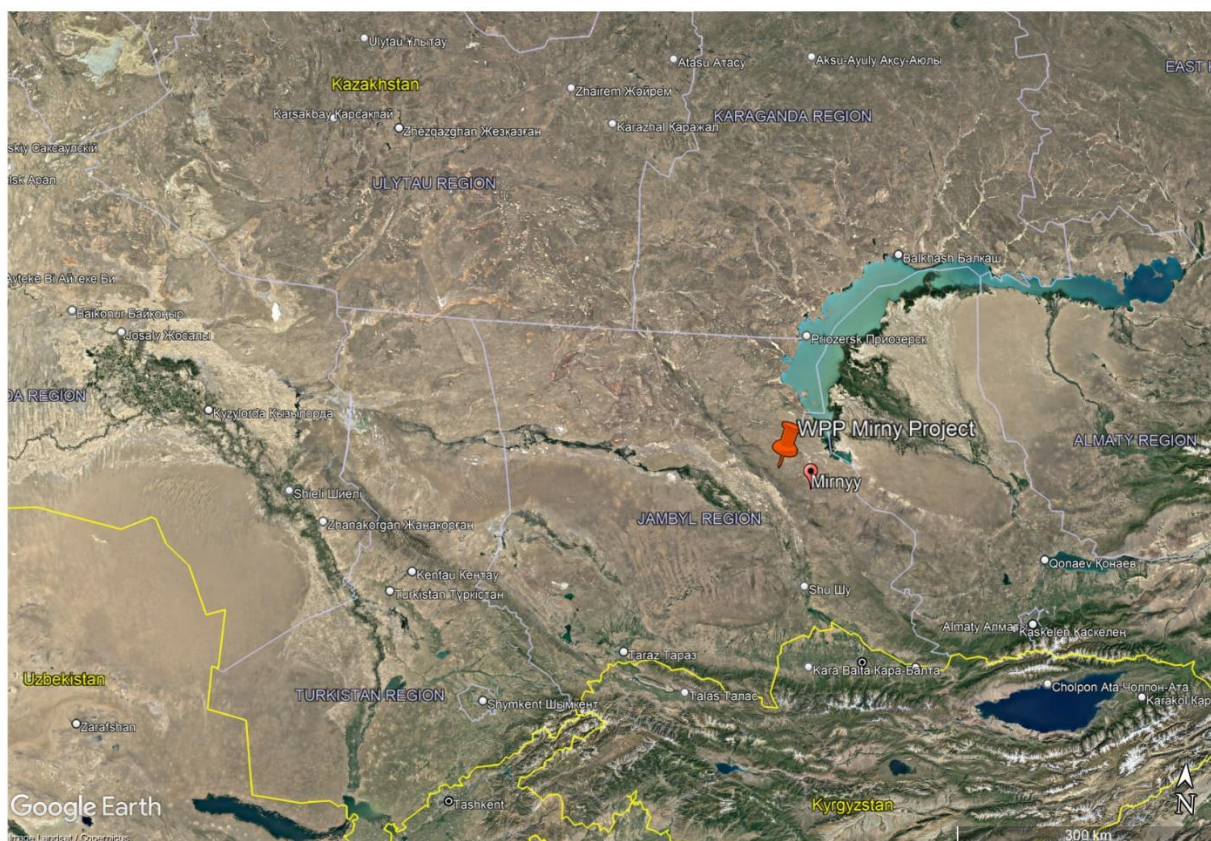
ЖИІ КЕЗДЕСЕТІН ҚЫСҚАРТУЛАР ТІЗІМІ

ӨА	Өсер ету аумағы
ҚБМ	Қоғаммен байланыс жөніндегі маман
ЭӨМ	Экологиялық және әлеуметтік мәселелер
ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ	Еңбек қорғау, қауіпсіздік техникасы және қоршаған ортаны қорғау
ҚОӨБ	Қоршаған ортаға әсерді бағалау
ЭП	Экваторлық принциптер IV
ҚОЖӨБ	Қоршаған ортаға және әлеуметтік әсерді бағалау
ШМ	Шағымдану механизмі
ЕҚҚТжҚОҚ	Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы және қоршаған ортаны қорғау
ХҚК	Халықаралық қаржы корпорациясы
ҮЕҰ	Үкіметтік емес ұйым
ЖМ	Жоба менеджері
ӨС	Өнімділік стандарты
МТӨӨЖ	Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу жоспары
ТЭ	ТоталЭнерджиз
ЖЭС	Жел электр станциясы
ЖТГ	Жел турбинасының генераторы

1.0 КІРІСПЕ

"Актас Энерджи" ЖШС ("Компания" немесе Тапсырыс беруші) "Самұрық-Қазына" Ұлттық әл-ауқат қорымен және "ҚазмұнайГаз" Ұлттық компаниясымен серіктестікте, энергия жинақтаушы батарея жүйесімен (ЭЖБЖ) бірге орнатылатын қуаты 1 гигаватт (ГВт) жердегі жел электр станциясын салуды жоспарлауда.

Мирный жобасы Қазақстанның оңтүстік-орталық бөлігіндегі Жамбыл облысында орналасады.

Сурет 1: Мирный жобасының аймақтық жағдайы.

Тапсырыс беруші WSP Italia S.r.l. ("WSP") компаниясын жобаның қоршаған ортаға және әлеуметке әсерін зерттеуді ("ҚОЖӘӨЗ") және қоршаған ортаға және әлеуметтік әсерін бағалауды (ҚОЖӘӨБ) дайындау үшін қоршаған ортаға және әлеуметке әсері ("ҚОЖӘӨ") жөніндегі кеңесші етіп тағайындады.

Бұл құжат 2024 жылдың маусымы мен 2025 жылдың ақпаны аралығында жүзеге асырылатын ҚОЖӘӨТ процесін біріктіретін Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу жоспары (МТӨӘЖ) болып табылады.

Бұл МТӨӘЖ мүдделі тараптармен әрекеттесудің жоспарланған процесін сипаттайды. Сонымен қатар, бұл құжатта мүдделі тараптардың пікірлерін білдіру тетігі де қарастырылған.

2.0 ЖОБА СИПАТТАМАСЫ

Жоба бойынша 300 мВт/600 мВт энергия жинақтаушы батарея жүйесі бар қуаты 1 гВт жердегі жел электр станциясы (ЖЭС) салынады. Жоба Алматы қаласынан солтүстік-батысқа қарай 390 км жерде, Оңтүстік-орталық Қазақстан Жамбыл облысы, Мойынқұм ауданы, Мирный елді мекенінің маңында жүзеге асырылады.

Жоба - Қазақстанда жүзеге асырылған жел энергиясы саласындағы ірі бастама болып саналады және елдің экологиялық таза энергияға көшуіне ықпал етіп, 2030 жылғы мақсатқа жетуде мықты одақтас болады. Жобаны жүзеге асыру жылына шамамен 3,5 миллион тонна CO₂ шығарындыларын болдырмау мүмкіндігін береді деп күтілуде.

Жоба бойынша өндірілетін электр энергиясы толығымен ұлттық электр желісін жабдықтау үшін Қазақстан үкіметіне тиесілі мемлекеттік мекеме - «Жаңартылатын энергия көздерін қолдау жөніндегі қаржы-есеп айырысу орталығына» сатылатын болады. Жоба 1 миллион адамды электр қуатымен қамтамасыз ететін болады.

Сонымен қатар, жоба аймақтың тұрақты дамуын қолдауға және жергілікті деңгейде жұмыс орындарын ашуға әсер етуге бағытталған. Жергілікті муниципалитеттермен бірлесе, жергілікті тұрғындардың қатысуымен жаңартылатын энергия көздері бойынша семинарлар сияқты түрлі білім бағдарламалары өткізіліп, энергияны сақтау бойынша сараптама орталығы құрылады.

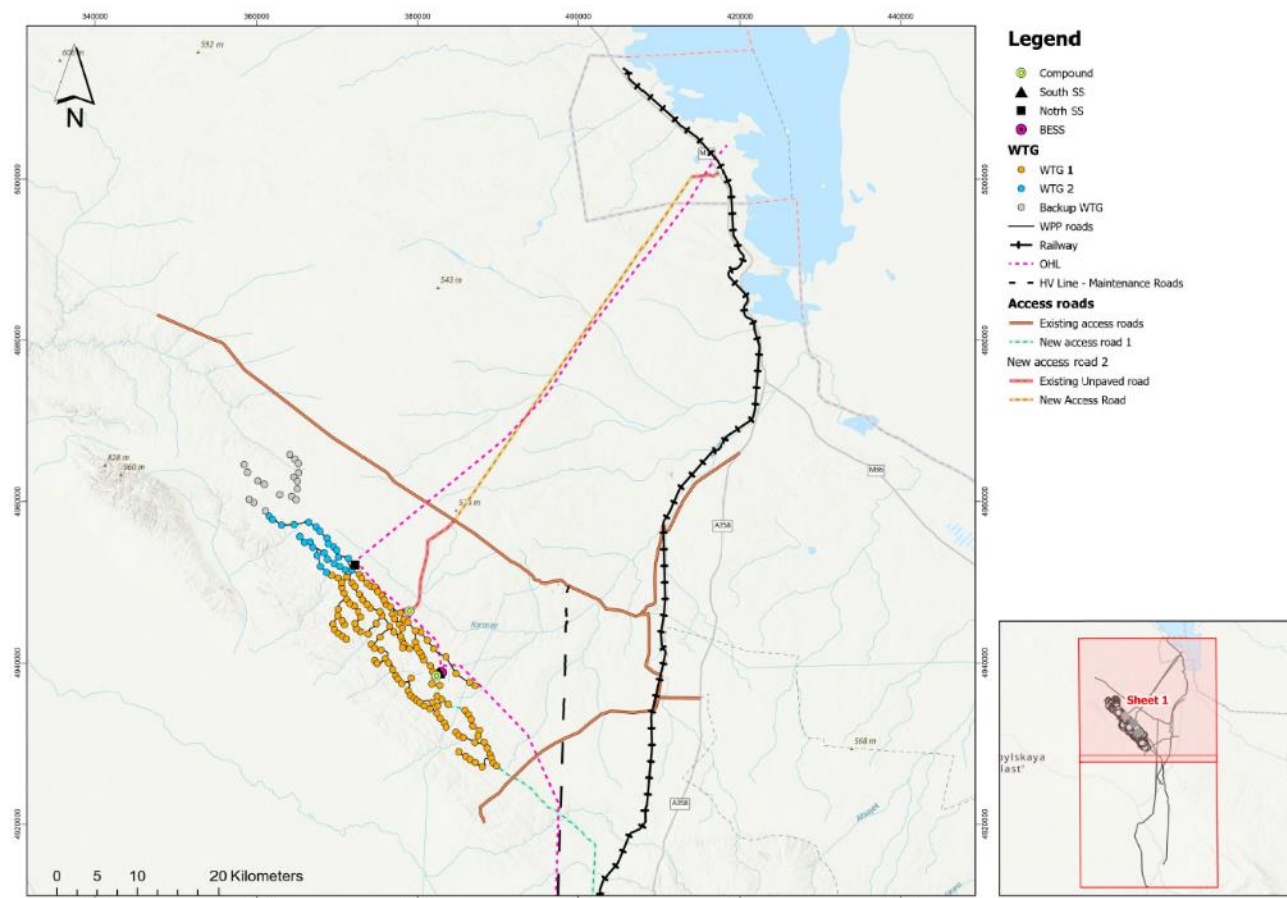
Жоба оңтүстік-шығыс Қазақстан Жамбыл облысы Мойынқұм ауданында орналасады, ол аумақта құмды шөл мен су ресурстарының жетіспеушілігінен халық тығыздығы төмен. Жобаға ең жақын тұрған елді мекен - уран өндірісі жұмысшыларына салынған шалғайдағы Мирный ауылы, қазіргі уақытта ол өндірісте жұмыстар жүргізілмейді. Ол жердегі уран өндірісі аяқталған соң, қазіргі халық саны бірнеше мыңнан бірнеше жүзге дейін азайған.

Жоба деректеріне сай, Жоба төмендегі негізгі компоненттерден тұрады:

- 150 жаңа жел турбиналық генераторлары (ЖТГ) және олармен байланысты негіздер;
- Турбиналар арасындағы ішкі жолдар және қосалқы станциялар;
- Кірме жолдар;
- Турбина генераторларына жалғанатын орташа кернеулі ("ОК") кабельдерді төсеуге арналған траншеялар;
- Бірі Солтүстік Мирный ҚС, екіншісі Оңтүстік Мирный ҚС қосалқы станцияларына қарай күшейткіш қосалқы станциялар;
- Қазақстандық электр желілерін пайдалану компаниясы ("КЕГОК" АҚ) басқаратын БЭСЖ
- Солтүстік Мирный ҚС мен Юкрес ҚС арасындағы, Оңтүстік Мирный ҚС пен Шу ҚС арасындағы және Солтүстік Мирный ҚС пен Оңтүстік Мирный ҚС арасындағы әуе желісі; және
- Реактивті қуатты өтеу құрылғылары.

Қазіргі уақытта Жоба алаңына А-358 ұлттық жолынан басталатын қолданыстағы жолдар арқылы кіруге болады (асфальтталған және асфальтталмаған). Сонымен қатар, турбиналарды қосу және оларға техникалық күтім жасау үшін, одан әрі 35 км кірме жол мен 160 км ішкі жол салынады деп күтілуде.

Төмендегі суреттерде Жобаның жоспары және құрамдас бөліктері (яғни, ЖТҚ, қосалқы станциялар, БЭСЖ, құрылыс қалашығы/кешені, ӘЖ, жолдар) көрсетілген.

Сурет 2: Жоба жоспары мен құрамдас бөліктері

3- суретте WSP алаңға барған кезде түсірілген Жобаға апаратын жолдар көрсетілген.

Сурет 3: Жоба нысанына апаратын жолдар.

2.1 Жобаның мәртебесі және кестесі

Жобаның мәртебесі мен жоспарланған кестесі төменде келтірілген:

- Инженерлік жобалау - жоба қазіргі уақытта алдын ала жобалау сатысында, оған жобаның бастапқы бағыттары мен жоспары кіреді, толық жобалау кезеңі 2025 жылдың басына жоспарланған;
- Жер - жер учаскесі мемлекет меншігінде және Жобаны құрылысқа әзірлеу үшін қол жетімді. Келесі қадам - қажет кезде, жерді пайдалануды нақтылау;
- Құрылыс кестесі мен жұмыс күші - құрылыс кезеңі 2025 жылдың 4 -тоқсанынан басталып, 2028 жылдың маусымына дейін аяқталады деп күтілуде.

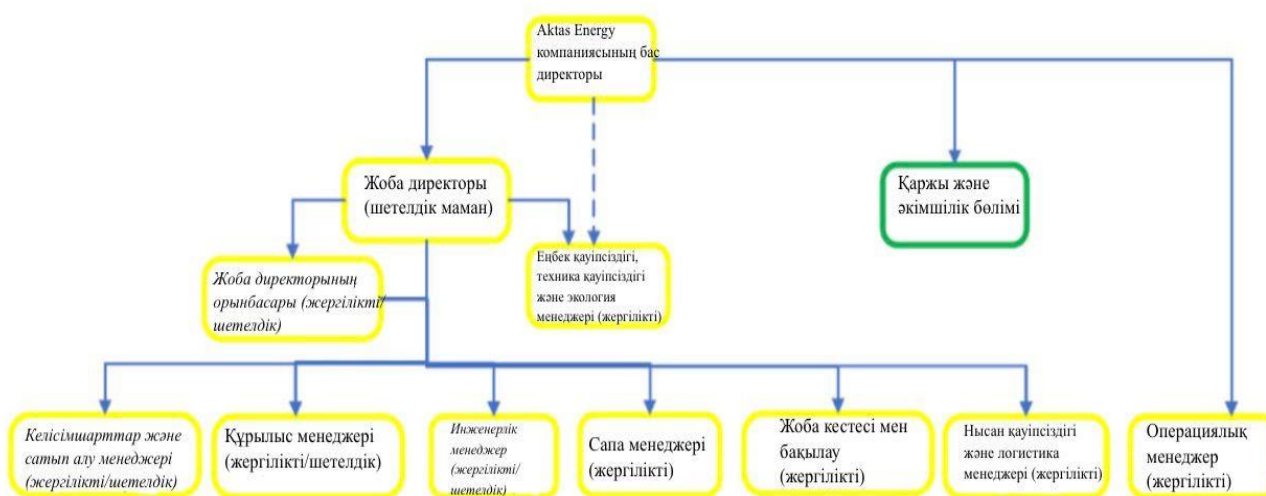
2.2 Рөлдер және жауапкершіліктер

Компания - Жобаны иеленуші болып табылады және Жобаны "Самұрық-Қазына" Ұлттық әл-ауқат қорымен және "ҚазмұнайГаз" Ұлттық компаниясымен бірлесе әзірлеуде.

Компания Қазақстанда бас кеңсесін құрып, Жобаны басқару мен құрылысты қадағалауға құрылыс басқарушы компания "Актас Энерджи" ЖШС-ін тағайындаған.

Жобаның инженерлік, сатып алу және құрылыс мердігері ("Мердігер") әлі тағайындалған жоқ.

Төмендегі ұйымдастыру кестесінде басқару деңгейлері көрсетілген.

Сурет 2: Құрылысты ұйымдастыру кестесі.

3.0 МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРДЫ БАСҚАРУ

3.1 МТӨӘЖ-ның міндеттері

МТӨӘЖ-ның жалпы мақсаты - мүдделі тараптармен әрекеттесу процесін анықтау, ақпарат беру және Жобаның барлық кезеңдерінде жүзеге асырылатын нақты жобаға қатысу әрекеттерін ұсыну болып табылады.

Осы құжат шеңберінде мүдделі тараптар түрлі тұлғалар немесе топтар ретінде анықталады, олар: (i) Жобаға (қатысы бар) әсер ететін немесе әсер етуі мүмкін (тікелей немесе жанама) немесе (ii) Жобаға қызығушылық танытуы мүмкін (басқа да мүдделі тараптар).

Бұл МТӨӘЖ-да жоба жұмыстарынан пайда көруі, әсер етуі және/немесе қызығушылық танытуы мүмкін жергілікті тұрғындармен және басқа да мүдделі тараптармен қалай жұмыс істеу керектігін сипатталады; сондай-ақ, бұл жоспарда мүдделі тараптар алаңдаушылықтары мен пікірлерін білдіре алатын шағымдану механизмі ұсынылады.

Бұл МТӨӘЖ бірқатар іс-шаралар мен тәсілдерді қамтиды және Жобаның барлық кезеңдерін (жоспарлау, салу және пайдалану) қамтиды.

МТӨӘЖ мақсаттарын келесідей қорытындылауға болады:

- мүдделі тараптармен өзара әрекеттесуге қойылатын ұлттық заңнама талаптарын түсіну және халықаралық стандарттар сай болу үшін, құрылымдық мүдделі тараптармен өзара әрекеттесуге нұсқау беру;
- Жобаның мүдделі тараптарын анықтау және олардың Жобаға және жоба жұмыстарына әсерін ескере отырып, оларды санаттарға бөлу үшін мүдделі тараптардың карталарын құрастыру;
- Мүдделі тараптарға мәдени тұрғыдан түсінікті түрде өзекті, уақтылы және қолжетімді ақпаратты ұсынудың ең тиімді әдістерін анықтау;
- Жобаны жобалау, салу және пайдалануға қатысты мәселелер бойынша мүдделі тараптардың пікірі, алаңдаушылығы, тілегі және алынатын табыстары мен қатерлері жайында кеңес беру;
- Мүдделі тараптардың кері байланысын жоба әсерін бағалау үдерісіне және және ықтимал жағдайларды жақсарту үшін болжалды жағымсыз әсерлерді жеңілдету, басқару мен жеңілдету шараларын біріктіру;
- Ішкі және сыртқы есептілікті, сондай-ақ МТӨӘЖ тиімділігін қамтамасыз ету бойынша мониторинг шараларын және мониторинг нәтижелері негізінде жоспарға мерзімді шолуларды анықтау;
- Ресми шағымдар/шешімдер механизмі;
- Жоба мен мүдделі тараптар арасында ақпаратты жеткізу, қоршаған ортаға және әлеуметтік әсерлер мен мәселелерді, сондай-ақ Жобамен байланысты артықшылықтарды талқылау және ең дұрыс шешім қабылдау үшін екі жақты байланыс арнасын орнату.

3.2 Өзара әрекеттесу принциптері

ХҚК өнімділік стандарттарына (ӨС) сәйкес Жобаның мүдделі тараптарымен әрекеттесу процесі келесі принциптерді сақтауы керек:

- Экологиялық және әлеуметтік қатерлер мен салдарларды анықтау процесінің басынан бастау және қатерлер мен әсерлер анықталған кезде тұрақты негізде жалғастыру;

- Тиісті тұрғындарға жергілікті тілде (тілдерде) және мәдени форматта тиісті, ашық, объективті, мазмұнды және қол жетімді түрде алдын ала ақпарат беру және тарату;
- Инклюзивті қатысуды тікелей қатысы жоқ тараптарға қарағанда тікелей қатысы бар тараптарға бағыттау;
- Сыртқы манипуляциялар, кедергілер, мәжбүрлеу, қорқытуға жол бермеу;
- Әрекеттесудің барынша түсінікті болуын қамтамасыз ету;
- Құжаттау;

Осы МТӨӘЖ Жобаның әртүрлі кезеңдерінде тиімді және мағыналы әрекеттесу процесін құру үшін осы принциптерді ескере отырып дайындалды.

ХҚК ҚК талаптарына сәйкес, әрекеттесу шаралары барысында мүдделі тараптарға келесі минималды ақпарат ұсынылады:

- Жобаның мақсаты, сипаты және ауқымы;
- Жоба жұмыстарының болжамды ұзақтығы;
- Қоршаған ортаға, жұмысшылардың денсаулығы мен қауіпсіздігіне, жергілікті тұрғындарға әлеуметтік әсерлерге, сондай-ақ кез келген қатерлер мен ықтимал әсерлеріне жоспарланған жеңілдету шаралары мен басқару жоспарлары;
- Көзделген өзара әрекеттесу процесі және қоғамның қатысуы мен шағымдану мүмкіндіктері мен құралдары.

3.3 Жоба әсер ететін аймақты анықтау

Күтілетін экологиялық және әлеуметтік (ЭА) әсерлері мен қоршаған ортаны қорғау, денсаулық және қауіпсіздік (ҚОҚДЖҚ) рецепторларының қолжетімділігі негізінде алдын ала анықталған Жоба әсер ететін аймақ мыналарды қамтиды:

- Жоба жабдықтарының және көлік қозғалысының қоршаған ортаға және әлеуметтік нысандарға (оның ішінде көршілес елді мекендерге) физикалық әсер етуі мүмкін жобаға жақын аумақ және кірме жолдар;
- Жоба алаңынан 10 км радиуста қоршаған ортаға (топырақ, ауа және су) ықтимал әсерлерді, сондай-ақ шу, көлеңке шағылысуы және қалдықтардың пайда болуы сияқты адамдарға тікелей әсерлерді бағалау.
- Әлеуметтік базалық деңгейді және әлеуметтік әсерді бағалау үшін жергілікті тұрғындармен өзара әрекеттесуді және көлік ағынына, еңбекке және қауіпсіздікке қатысты кейбір нақты әсерлерді тиісті бағалауды қамтамасыз ету үшін жоба алаңының айналасында 10 км радиусты аймақ құрылуы керек;
- Жоба алаңынан 70 км-ге дейінгі аумақ, жобаланған әуе электр беру желісі бойымен Үлкен ауылына дейін (қоршаған орта мен әлеуметтік рецепторлардың қолжетімділігіне және анықталған әсерлерге байланысты), оған теориялық тұрғыдан жанама әлеуметтік-экономикалық әсері болуы мүмкін;

Жоба алаңынан шамамен 70 км қашықтықта жобаның ӘЖ желілері жоспарланған Үлкен елді мекені бар. Үлкеннің жанында жоба алаңынан шамамен 50 км қашықтықта Шығанақ деп аталатын тағы бір ауыл бар. Жоба алаңына ең жақын басқа ауылдар мен анықталған елді мекендер Мирный (Алматы қаласынан солтүстік-батысқа қарай 390 км), Шолпан және Қияқты деп аталады, олар Мирныйдан шамамен 10 км

қашықтықта орналасқан. Ауылдар жоба алаңынан тиісінше 24 және 28 км қашықтықта орналасқан. Сондықтан, бұл елді мекендерде жоба әсер ететін тұрғындар тұрады. Мирныйда жалпы халық саны шамамен 500 (тіркелген тұрғындардың ресми статистикасына сай 674) адамды және Қияқтыда 225 адамды құрайды, бірақ жергілікті тұрғындардың айтуынша, шамамен 90 адам болуы мүмкін. Үлкеннен Шу қосалқы станциясына баратын жолда орналасқан Кеңес ауылы - жобаланған ӨЖ желілері жақын маңда кесіп өтетін жалғыз ауыл.

3.4 МТӨӘЖ құрылымы

Құжат құрылымы:

- 1 тарау - Кіріспе және Жобаның сипаттамасы.
- 2 тарау- Жобаның сипаттамасы.
- 3 тарау - Мүдделі тараптарды басқару.
- 4 тарау - Қолданыстағы талаптардың қысқаша мазмұны.
- 5-тарау - Мүдделі тараптармен болған өзара әрекеттесу шаралары.
- 6 тарау - Мүдделі тараптардың өзара әрекеттесу стратегиясы мен әдісі.
- 7 тарау - Жобаның барлық кезеңдерінде мүдделі тараптармен әрекеттесу бағдарламасы.
- 8 тарау - Шағымдану механизмі.
- 9 тарау - Рөлдер мен жауапкершіліктер.
- 10 тарау - Мониторинг және есептілік.

4.0 ҚОЛДАНЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

Жоба бойынша мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу Қазақстанның ұлттық заңнама талаптарына, Компанияның коммуникация және өзара әрекеттесу бойынша корпоративтік саясатына және халықаралық стандарттарға сәйкес келеді. Бұл бөлімде мүдделі тараптармен өзара әрекеттесуге қатысты заңды, нормативтік және Компания талаптары толық сипатталған. Осы құжаттың әзірленуіне негіз болған мүдделі тараптармен өзара әрекеттесудің халықаралық озық тәжірибе стандарттары сипатталған.

4.1 Азаматтардың өзара әрекеттесуі туралы ұлттық заңнама

Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі (2021 ж. № 400- VI) қоршаған ортаны қорғауды, қалпына келтіруді және сақтауды, Қазақстан Республикасындағы табиғи ресурстарды пайдалану мен молықтыруды және қоршаған ортаға әсерді реттейді.

5-баптың 9-тармағы Қазақстан Республикасында қоршаған ортаны қорғау және тұрақты дамуға қатысты шешім қабылдау процестеріне қоғамның қатысу қағидатын атап көрсетеді. Онда қоғамның тиісті заңнамалық базада көрсетілген рәсімдерді сақтау арқылы, қоршаған орта мәселелеріне әсер ететін шешімдер қабылдауға қатысуға құқығы бар екендігі айтылған. Қоғамның қатысуы шешім қабылдаудың алғашқы кезеңдерінен бастап маңызды, бұл әртүрлі нұсқаларды қарастыруға және тиімді қатысуға ықпал етуге мүмкіндік береді. Мемлекеттік органдар мен лауазымды тұлғалар қоршаған ортаға әсер етуі мүмкін ұсынылған шешімдерге қатысты ашықтықты қамтамасыз ету, қоғамның пікірін білдіруіне мүмкіндік беруге міндетті, бұл шешім қабылдау процесінде ескерілуі тиіс. Бұл қағидат қоғамның есеп беруші басқаруды дамытуға және қоршаған ортаны басқарудағы тұрақты тәжірибелерді ілгерілетуге қатысуын маңыздылығын атап көрсетеді.

13-бапта Қазақстан Республикасында қоршаған ортаны қорғауға қатысты жеке және заңды тұлғалардың негізгі құқықтары мен міндеттеріне аса назар аударылған. Ол әр адамның қолайлы қоршаған ортаға құқығы бар екенін бекітеді, ал үкімет халыққа уақтылы және сенімді экологиялық ақпаратқа қол жеткізуді, шешімдер қабылдау процестеріне қатысуды және экологиялық мәселелер бойынша құқықтық актілердің жобаларын талқылау мүмкіндігін қоса, бірнеше құқықтарға кепілдік береді.

Азаматтар қоршаған ортаға келтірілген залал туралы тиісті органдарға хабарлай алады және үкіметтің қоршаған ортаға қатысты мәселелеріне қатысты әрекеттері бойынша сотқа шағымдана алады. Аталған бапта «қоғам»- жеке тұлғалар, заңды тұлғалар және ұйымдар ретінде анықталады, табиғатты қорғау және табиғи ресурстарды жауапкершілікпен басқару ұжымдық міндет болып табылады деп мәлімделген. Жеке тұлғалар да, бизнес те қоршаған ортаны қорғау туралы заңдарды сақтауға және қорғау жұмыстарына үлес қосуға міндетті, қоршаған ортаны қорғау жауапкершілігінің қоғамның барлық мүшелері арасында бөлінуін қамтамасыз етеді.

14-бапта қоршаған ортаны қорғаумен айналысатын Қазақстан Республикасындағы үкіметтік емес ұйымдардың (ҰЕҰ) құқықтары көрсетілген. 13-бапта берілген құқықтардан басқа, үкіметтік емес ұйымдар өз қаржысын немесе тартылған қаржыландыруды пайдалана отырып, экологиялық бастамаларды әзірлеуге, ілгерілетуге және жүзеге асыруға құқылы. Олар жеке және заңды тұлғаларды қоршаған ортаны қорғау бойынша ерікті іс-шараларға тарта алады, қоршаған ортаның сапасын жақсарту бойынша жұмыстарды жүргізе алады және азаматтардың құқықтары мен мүдделерін, оның ішінде үкіметтің шешімдеріне қарсы сот ісін қозғауды қорғай алады.

15-бапта мүдделі тараптардың заңмен белгіленгендей, қоршаған ортаны бағалау процестеріне және қоғамның қатысуын талап ететін басқа да рәсімдерге қатысу құқығы бар деп атап көрсетілген. Онда «мүдделі қоғамдастық» деп қоршаған ортаға қатысты шешімдер мүдделеріне әсер етуі мүмкін немесе

шешім қабылдау процесіне қатысы бар тараптар ретінде анықталады. Қоршаған ортаны қорғауды насихаттауды мақсат ететін үкіметтік емес ұйымдар да осы тұрғыда мүдделі тараптар ретінде танылады.

Бапта мүдделі қоғам өкілдерінің қоғамдық тыңдаулар өткізілген кезде, ұсынылған қызмет түрлеріне немесе шешімдеріне қатысты жазбаша, электронды түрде немесе ауызша түрде пікірлерін, ақпараттарын, талдауларын немесе ойын ұсынуға құқығы бар екендігі белгіленген. Сонымен қатар, мемлекеттік органдардың қоршаған орта мәселелеріне қатысты қабылдаған кез келген шешімдері қоғамның қатысу нәтижелерін көрсетуі тиіс.

Соңында, қоршаған ортаға қатысты шешімдерге жауапты лауазымды тұлғалар немесе мемлекеттік органдар мүдделі қоғамды өз шешімдері туралы дереу хабардар етуге, заңмен белгіленген тәртіпте осы таңдаулардың негізінде жатқан негіздемелер мен дәлелдерді ұсынуға міндетті. Бұл негіз қоршаған ортаны басқарудағы ашықтық пен инклюзивтілікті ілгерілетеді, тұрғындардың қоршаған ортаға әсер ететін мәселелерге қатысуын арттырады.

Компания жергілікті қоршаған ортаны қорғау органына ұсынылған қызмет туралы мәлімдеме ұсынады, осы мәлімдеме негізінде қоршаған ортаға әсерді бағалау ауқымын анықтау туралы қорытынды негізінде жобаның іріктеу процесінен өтуі туралы шешім қабылданады.

Кодекстің 73-бабында Ұлттық қоршаған ортаға әсерді бағалау (ҚОӘБ) үшін Үкіметтің веб-сайтында, соның ішінде қоғамдық тыңдау отырысында 30 күн бойы жариялау туралы ақпарат болуы керек деп көрсетілген. Қоғамдық тыңдау туралы хабарландыру ол күннен кемінде 20 күн бұрын жариялануы тиіс. Мүдделі тараптардың кез келген пікірлері немесе ұсыныстары отырыс барысында немесе үкіметтің веб-сайты және электрондық пошта арқылы жіберілуі тиіс.

Қоғамдық тыңдауларды өткізу ережелері Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің міндетін атқарушының 2021 жылғы 3 тамыздағы № 286 бұйрығымен 2021 жылғы 26 қазандағы өзгертулермен бекітілді. Ережелерде қоғамдық тыңдаулар адам денсаулығына және қоршаған ортаға әсер етуі мүмкін жобаларға қатысты өткізілетіні айтылған. Сонымен қатар, ұсыныс беруші тыңдау күнінен 20 күн бұрын жергілікті билік органдарымен келісе отырып және БАҚ-да хабарландыру жариялай отырып, ҚОӘБ материалдарын талқылау үшін қоғамдық тыңдауды ұйымдастыруы тиіс. Хабарландыруда көпшілік құжаттарды қарай алатын кеңселердің байланыс деректері көрсетілуі тиіс. Тыңдау хаттамасы жасалып, содан кейін ұсыныс берушімен қаралып, көпшіліктің ұсыныстарын қамту үшін жобаға өзгертулер енгізілуі тиіс.

Ақпаратқа қолжетімділік туралы заң (2015 ж., 2023 жылғы түзетулермен) қоғамның ақпаратқа қол жеткізуін және оның құжаттармен және ақпарат көздерімен танысу құқығын реттейді. Заңнамада мемлекеттік органдар, қоғамдық бірлестіктер және БАҚ қоғамға ақпаратты тегін беруге міндетті деп көрсетілген.

Азаматтардың қатысу рәсімдері 1998 жылы ратификацияланған Орхус конвенциясы деп аталатын БҰҰ ЕЭК-тің ақпаратқа қол жеткізу, шешім қабылдауға қоғамның қатысуы және қоршаған ортаға қатысты мәселелер бойынша әділеттілікке қол жеткізу туралы конвенциясында да баяндалған. Конвенцияның негізгі қағидалары азаматтардың қоршаған орта туралы ақпаратқа қол жеткізуіне және мемлекеттік органдардың оны қоғаммен бөлісу міндеттемесіне негізделген. Сонымен қатар, қоғам шешім қабылдау процестеріне қатысуға және процедуралық заңдылықты қамтамасыз ету мен қоршаған ортаны қорғау туралы заңнама немесе қағидаттар бұзылған жағдайда, сот немесе әкімшілік Шағымдану рәсіміне жүгіне алады.

Шағымдану

Шағымдар мен апелляциялық шағымдану механизмін қамтитын негізгі заңға мыналар кіреді:

- Жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау тәртібі туралы заң, 2007 ж.

Келесі нұсқаулар орындалуы керек:

- Шағымдар заңға сай, бас тартусыз қабылдануы керек;
- Егер келіп түскен шағым қабылдаушы органның құзыретіне кірмесе, оны 3 жұмыс күні ішінде тиісті органға жіберу керек. Шағым берген адамға қайта бағытталғаны туралы хабарлануы тиіс;
- Қосымша ақпарат алуды немесе учаскеге баруды қажет етпейтін шағымдар 15 күнтізбелік күн ішінде қаралуы тиіс;
- Қосымша ақпарат алуды немесе учаскеге баруды қажет ететін шағымдар 30 күнтізбелік күн ішінде шешілуі тиіс;
- Тиісті орган шағым шешілгеннен кейін Шағымданушыға қарау нәтижесі туралы хабарлауы тиіс;
- Анонимді және мәселе бойынша анық ақпараты жоқ шағымдар қаралмайды;
- Шағымда аты-жөні, лауазымы және әрекеттеріне шағым жасалып отырған адамның аты-жөні, сондай-ақ себептері мен талаптары көрсетілуі тиіс.

4.2 Халықаралық талаптар

Халықаралық қаржы корпорациясының (ХҚК) талаптарына мүдделі тараптармен өзара әрекеттесуге арналған келесі талаптар мен нұсқаулықтарды белгілейтін ХҚК өнімділік стандартының 1-ші стандарты кіреді:

- Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу – бұл әртүрлі дәрежеде [...] мүдделі тараптарды талдау мен жоспарлауды, ақпаратты жариялау мен таратуды, кеңес беру мен қатысуды, шағымдану механизмін және жоба әсер еткен тұрғындарға үнемі есеп беруді қамтуы мүмкін үздіксіз процесс (PS1-25-тармақ);
- Жобаның қатерлері мен әсерлеріне және даму кезеңіне сәйкес келетін және жоба әсер еткен тұрғындардың сипаттамалары мен мүдделеріне бейімделген МТӨӘ әзірленеді және енгізіледі (PS1-27-тармақ);
- Жоба әсер еткен тұрғындар жобадан анықталған қатерлер мен жағымсыз әсерлерге ұшыраған кезде, оларға жобаның қатерлері, әсерлері және жеңілдету шаралары бойынша өз пікірлерін білдіруге мүмкіндік беретін және тапсырыс беруші оларды қарастырып, жауап беруге мүмкіндік беретіндей кеңес беру процесі жүргізіледі (PS1 - 30-тармақ);
- Әрекеттесу көлемі мен дәрежесі жобаның қатерлеріне, тұрғындарға жағымсыз әсерлер мен мәселелерге сәйкес келуі керек (1-ҚБ - 30-тармақ);
- Консультация процесі жоба әсер еткен тұрғындардың тілге қатысты қалауларына, олардың шешім қабылдау процесіне және әлеуметтік жағынан осал немесе әлсіз топтардың қажеттіліктеріне бейімделеді (PS1 - 30-тармақ);
- Әлеуетті елеулі кері әсері бар жобалар үшін тапсырыс беруші ақпараттандырылған кеңес беру және қатысу процесін жүргізеді (PS1 - 31-тармақ);
- Жоба әсер еткен тұрғындардан Тапсырыс берушінің экологиялық және әлеуметтік көрсеткіштеріне қатысты алаңдаушылықтары мен шағымдар қабылдау және шешуді жеңілдету үшін шағымдану механизмі құрылады (PS1 - 34 тармақ).

Еуропалық қайта құру және даму банкінің (ЕҚДБ) өзінің Қоршаған орта және әлеуметтік саясатында (2019) әсерді жеңілдету талаптарын және оған қоса берілген өнімділік талабын (PR) 10 белгіледі. Сондықтан жоба осы саясаттың талаптарына сәйкес келуге бағытталған.

ЕҚДБ қаржыландыратын барлық жобалар ЕҚДБ қоршаған орта және әлеуметтік саясатының (2019) талаптарына сәйкес құрылымдалуы тиіс, оған жобалар орындауы тиіс экологиялық және әлеуметтік тұрақтылықтың негізгі салалары бойынша он өнімділік стандарты (ӨС), соның ішінде ақпаратты жариялау және мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу бойынша ӨС10 кіреді.

ЕҚДБ-нің экологиялық және әлеуметтік саясаты мүдделі тараптардың қатысуын келесі элементтерді қамтитын үздіксіз процесс ретінде анықтайды:

- a. Мүдделі тараптарды анықтау және талдау;
 - b. Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесуді жоспарлау;
 - c. Жоба туралы ақпарат беру;
 - d. Тапсырыс берушінің өзіне қатысты мәселелер бойынша мүдделі тараптардың пікірлеріне шешім қабылдау процесіне енгізуіне әкелетін тиісті кеңес беру және қатысу;
- Тиімді шағымдану рәсімі немесе механизмі;
 - Тиісті мүдделі тараптарға есеп беріп тұру;

Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу процесінің маңызды элементі, мағыналы және тиімді кеңес беру процесін қамтамасыз ету үшін, барлық мүдделі тараптарды мұқият анықтау және олардың алаңдаушылықтарын, күтулерін және қалауларын зерттеу болып табылады. Осал мүдделі тараптарды анықтауға ерекше назар аудару қажет. Осы мүдделі тараптар топтарымен өзара әрекеттесу ерекше мұқият жоспарлануы және басқарылуы қажет. Сонымен қатар, ЕҚДБ жоба әзірлеушісінен кез келген мүдделі тараптар шағымдарының тез және уақтылы қабылдануын, қаралуын және тиімді шешілуін қамтамасыз ететін тиімді шағымдану механизмін құруды және қолдауды талап етеді.

10-ӨС-да айтылғандай, А санатындағы жобалар (осы жоба сияқты) ҚӨӨБ-ның әрбір кезеңіне ресми, қатысушылық ашықтық және кеңес беру процесін енгізуді талап етеді. Бұл шешім қабылдау процесіне тікелей әсер ететін мәселелер бойынша әсер еткен тараптардың пікірлерін енгізуді қамтиды. Мемлекеттік сектор жобаларына арналған ҚӨӨБ аясында дайындалған құжаттар 120 күнтізбелік күн ішінде жария етілуі тиіс. ҚӨӨБ құжаттары жобаның барлық мерзімінде жалпыға қолжетімді түрде сақталуы тиіс, бұл жоба үшін «Актас Энерджи» ЖШС жауап береді. Компания сонымен қатар мүдделі тараптарға экологиялық және әлеуметтік көрсеткіштер бойынша үнемі есептер ұсынуы тиіс. Бұл есептер кем дегенде жылына бір рет жариялануы тиіс.

5.0 ЖОБА АУҚЫМЫН АНЫҚТАУ КЕЗЕҢІНДЕ ЖҮРГІЗІЛЕТІН КОНСУЛЬТАЦИЯЛАР

Негізгі мүдделі тараптарды анықтау жоба ауқымын бағалау процесінде басталған және төмендегі 6.0-тарауда ұсынылған мүдделі тараптарды талдауда көрсетілген.

2023 жылдың қаңтары мен қарашасы аралығындағы кезеңінде ТоталЭнерджиз екі консультациялық кездесу өткізді. Компания Астана қаласы мен Мирный мекенінде институционалдық мүдделі тараптармен және жергілікті қауымдастық өкілдерімен алдын ала өзара әрекеттесу шараларын жүргізді. Бұл іс-шаралар мүдделі тараптарды Жоба туралы ақпараттандыруға, алаңдар мен оның айналасы туралы ақпарат алуға, ықтимал әсерлерді анықтауға және мүдделі тараптардың Жобаға қатысты күтулері мен алаңдаушылықтарын жинастыруға бағытталған. Ұлттық, жергілікті билік органдарының және қоғамдық топтардың өкілдерімен оннан астам сұхбат жартылай құрылымдық сұхбат және фокус-топтар түрінде жүргізілді.

Консультация мақсаты:

- ЖЭС жобасын, оның орналасқан жерін, оның құрамдас бөліктерін таныстыру;
- Тексеру миссиясының мақсаттарымен таныстыру;
- Ақпарат жинау; және
- Мүдделі тараптардың Жобаға қатысты көзқарасын, жобадан не күтетінін және алаңдаушылық туғызатын мәселерді жинау.
- Төмендегі 1-кестеде жоба ауқымын анықтау кезеңіндегі әрекеттесудің екі іс-шарасы көрсетілген.

Кесте 1: Мүдделі тараптармен әрекеттесуге қатысты орындалған іс-шаралар

Күні / Орналасқан жері	Мүдделі тұлға (субъект / байланыс атауы)	Консультация түрі	Мүдделі тараптың негізгі бақылаулары, ұсыныстары және алаңдаушылықтары
11.01.2023 Қазақстан Республикасының Экология және табиғи ресурстар министрлігі, Астана қ.	Қазақстан Республикасының Экология және табиғи ресурстар министрлігінің өкілдері; Орман және жануарлар дүниесі комитеті; ТоталЭнерджиз өкілдері.	Ресми кездесу	Талқылау Жусандалы қорық аймағы жобасына байланысты ықтимал азаюға және орман шаруашылығы аумағының мақсатты өзгеруіне бағытталды. Министрлік биоәртүрліліктің жай-күйі бойынша зерттеу жүргізуді және осы аумақтарда жел энергетикалық станцияларын салудың ықтимал әсерін болжауды ұсынды.
12.10.2023 / Жамбыл облысы, Мирный ауылы	<ul style="list-style-type: none">■ С**** А**** (Мирный кентінің әкімі)■ Қ***** С***** (Әкімдіктегі хабаршы және тазалықшы әйел)■ О***** И.***** Әкімдіктің аспаз маманы;■ А*****А.Ш. Мирный ауылының пошта меңгерушісі;■ А****А.Ж. Жастар саясаты бөлімінің басшысы;■ С***** Қ***** , Жедел жәрдем станциясы медбикесі;■ А****+ С.О. Жамбыл облысы, экологиялық бағдарламалардың бөлімі жетекшісі;■ Доктор Райс Буллман ЖЭЖ;■ Барбара Скорза ЖЭЖ;■ Федерико Бреда ЖЭЖ;■ Тетяна Войтович ӘА үйлестірушісі, ТоталЭнерджиз (ТЕ);■ М***** А**** TREN KZ;■ М**** А***** TREN KZ;■ Д*****Х***** TREN KZ	Жартылай құрылымдық сұхбат	<p>ТоталЭнерджиз компаниясының қоршаған орта және әлеуметтік мәселелер жөніндегі үйлестірушісі Мирный жобасы және қазіргі уақытта Мирный маңындағы жоба алаңдарында және оған іргелес аумақтарда жүргізіліп жатқан ҚОӘБ зерттеулері туралы айтты. Негізгі назар жобаның экологиялық және әлеуметтік аспектілерін ұсынуға және Мирный жобасы туралы мүдделі тараптардың пікірін нақтылауға аударылды. Үйлестіруші сонымен қатар ҚОӘБ және халықаралық ЖСЖ тобы жүргізген биоәртүрлілік бойынша бастапқы зерттеулерге (ББЗ) қысқаша шолу жасады, олар ҚОӘБ көлемдік есебін дайындауға және ББЗ-ді қадағалауға жауапты. Үйлестіруші сондай-ақ жергілікті тұрғындардың жоба бойынша жұмысқа орналасу мүмкіндіктерін және корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік (КӘЖ) бағдарламасы аясында жүзеге асырылуы жоспарланған әлеуметтік жобалардан түсетін пайданы сипаттады.</p> <p>Ауыл басшысы Мирный ауылының әлеуметтік-экономикалық жағдайы және оның негізгі мәселелері туралы айтты.</p> <p>Жамбыл облысының қоршаған ортаны қорғау бағдарламалары департаментінің басшысы Мойынқұм ауданындағы табиғи қорғалатын аймақтар және жануарлар түрлері туралы айтты. Ол елімізде қоршаған ортаны қорғауға рұқсат (ҚОҚР) жеке құжат болуы керек және ББЗ нәтижелерін қамтуы және ұлттық заңнамаға сәйкес дайындалуы керек екенін растады.</p> <p>Жедел жәрдем пунктінiң медбикесі әлеуметтік салаға қатысты мәселелерді айтты. Ауылда орталықтандырылған су жоқ және су Балқаш көлінен әкелінеді. Сондай-ақ интернет пен ұялы байланыс та мәселе тудырады екен.</p> <p>Медбикенің айтуынша, жоба аумағында 4 отбасы мал бағумен айналысады.</p> <p>TREN KZ өкілі нәтижелерді қорытындылап, Мирный маңындағы жел электр станциясының құрылысына қатысты оң пікірлер алды, себебі бұл жергілікті тұрғындарға жұмыс орындарын және барлық ауыл тұрғындарының игілігі үшін әлеуметтік жобаларды жүргізуге мүмкіндік береді. Әкіл сондай-ақ мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу процесі аясында одан әрі кездесулер өткізу үшін жергілікті өкілдермен байланыс деректерімен алмасты.</p>

6.0 ЖОБАНЫҢ МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРЫ, ЖОБАҒА ҚАТЫСУ СТРАТЕГИЯЛАРЫ МЕН ӘДІСТЕРІ

6.1 Мүдделі тараптарды анықтау және картаға түсіру

Мүдделі тараптарды жан-жақты анықтау тиімді және сенімді өзара әрекеттесу процесінің маңызды құрамдас бөлігі болып табылады. Мүдделі тараптарды дұрыс анықтау - олардың өкілдерінің жетіспеушілігінен туындайтын кемшіліктер қаупін азайтады. Мүдделі тараптардың ауқымын кеңейту консультация беру кезінде шағын топтың басым болу қаупін азайтады.

Мүдделі тараптарды анықтау үздіксіз процесс, сондықтан мүдделі тараптар жобаның әртүрлі кезеңдерінде анықталатын болады. Себебі, мүдделі тараптардың дерекқоры жоба жұмыстарының барысын көрсету үшін үнемі жүргізіліп, жаңартылып отырады.

Мүдделі тараптарды анықтауды формалды түрде шолу, 2023 жылдың сәуірінде Мотт Макдональд жүргізген скринингтік зерттеу барысында бұрынғы өзара әрекеттер және EcoSocio Analysts LLP дайындаған «Мирный ЖЭЖ қоршаған орта және әлеуметтік шектеулер туралы есебі», ҚОӨБ ауқымын бағалау есебі және ҚОӨБ жобасын әзірлеу кезеңінде жасалған іс-шаралар негізінде жүргізілді. Сонымен қатар, нысан басына сапар нәтижелері картаға түсіру үшін пайдаланылды.

ӨЖ үшін балама жоба алаңдары мен дәліздерін аралау және мекемелер мен тұрғындардың мүдделі тараптарымен кездесу үшін нысан басына сапар ұйымдастырылды. 2023 жылдың 9-12 қазаны және 2024 жылдың 8-10 шілдесі аралығында жүргізілген нысан басына сапар жобаны қоршаған тұрғындардың қазіргі әлеуметтік-экономикалық жағдайларын жақсырақ түсінуге және осылайша жоба қызметі тікелей және жанама түрде әсер ететін мүдделі тараптарды анықтауға мүмкіндік берді.

Бұл кезеңде мүдделі тараптар ықтимал әсер етуі мүмкін санаттар бойынша анықталды; МТӨӨ іс-шараларынан кейін дайындық және енгізу әрбір санаттағы нақты мүдделі тараптарды тереңірек түсінуге мүмкіндік береді.

Барлық деңгейдегі мүдделі тараптармен тиімді өзара әрекеттесу процесін жүргізу үшін Жобада төмендегі кестеде көрсетілген бірқатар әдістер қолданылуы мүмкін. Бұл әдістер түрлі мақсаттары мен міндеттері бар өзара әрекеттесу процестерінде ең көп қолданылатын әдістердің бірі болып табылады. Жоба үшін жоспарланған нақты өзара әрекеттесу шаралары төмендегі кестеде таңдалды және 8.0-тарауда жобаның түрлі кезеңдері бойынша сипатталған.

Кесте 2: Мүдделі тараптармен әрекеттесу әдістері

Әрекеттесу әдісі	Мақсаты
Ресми хат-хабарлар және кездесулер (оның ішінде электрондық пошта, хат арқылы)	<ul style="list-style-type: none"> Мемлекеттік/ қоғамдық ұйымдарға ақпарат жіберу
Ақпараттық тақталар	<ul style="list-style-type: none"> Жоба әсер ететін аймақтағы елді мекендердің/ауылдардың қоғамдық әкімшілік кеңселерінде, сондай-ақ негізгі жол бойында жоба туралы ақпарат беру. Тақталарда келесі ақпарат көрсетілуі тиіс: Жоба туралы жалпы ақпарат, оның ішінде түрлі кезеңдердегі жаңартулар;

Әрекеттесу әдісі	Мақсаты
	<ul style="list-style-type: none"> ■ Құрылыс кезіндегі ауытқу бағыттары және көлік қозғалысын басқару; ■ Шағымдану механизмі және байланыстар; ■ Мүдделі тараптар үшін пайдалы деп саналатын басқа да тиісті ақпарат; ■ Қажет кезде халықты нақты іс-шаралар туралы хабардар ету үшін қосымша ақпараттық тақталар орналастырылады; ■ Жұмыс орындары.
Жобаның вебсайты	<ul style="list-style-type: none"> ■ Жоба туралы ақпарат пен оның барысы туралы жаңартуларды ұсыну; ■ Жеке қосымша ҚӨӨБ құжаттарын жариялау; ■ Актас Энерджи ЖШС-мен байланысу үшін нұсқаулар мен байланыс мәліметтерін ұсыну; ■ Шағымдану нысанын ұсыну;
Радио, газет және Мойынқұм таңы, Жамбыл ТВ сияқты басқа да бұқаралық ақпарат құралдары	<ul style="list-style-type: none"> ■ Жоба туралы ақпаратты жоба аумағынан тыс жерлерде де кең аудиторияға тарату; ■ Мүдделі тараптарды ұлттық ҚӨӨБ процесі, консультациялар мен тұрғындармен кездесу туралы хабардар ету; ■ Мүдделі тараптарға жоба туралы жаңа ақпаратты хабарлау.
Тұрғындармен кездесу	<ul style="list-style-type: none"> ■ Жоба туралы ақпаратты мүдделі тараптардың кең аудиториясына ұсыну және тарату; ■ Мүдделі тараптар тобына өз көзқарастары мен пікірлерін білдіруге мүмкіндік беру; ■ Тұрғындармен қарым-қатынас орнату.
Жеке кездесулер	<ul style="list-style-type: none"> ■ Нақты мүдделі тараптардың пікірі мен ойын сұрау; ■ Мүдделі тараптарға осал мәселелер бойынша еркін сөйлеуге мүмкіндік беру; ■ Жеке қарым-қатынас орнату; ■ Осал топтардың қатысуын қамтамасыз ету; ■ Жоба көбірек әсер ететін нақты мүдделі тараптармен жеңілдету шараларын талқылау; ■ Мүдделі тараптар шағымдарын шешу.
Фокус-топтық талқылаулар және негізгі ақпарат	<ul style="list-style-type: none"> ■ Шағын топтарға өз көзқарасын, пікірін және мақсатты ақпарат ұсынуға мүмкіндік беру;

Әрекеттесу әдісі	Мақсаты
берушілермен сұхбаттар	<ul style="list-style-type: none"> ■ Тұрғындармен қарым-қатынас орнату; ■ Талқылауларды жеңілдету үшін фокус-топтан сұхбат алу нұсқаулығын пайдалану; ■ Мүдделі тараптардың жауаптары мен пікірлерін жазып алу.
Жобаның мүдделі тараптарымен бейресми кездесулер	<ul style="list-style-type: none"> ■ Жоба кестесі және күнделікті шаралар жоспары туралы ақпаратпен бөлісу; ■ Мүдделі тараптарды іс-шаралардың барысы туралы үнемі хабардар етіп отыру.
Тренингтер мен семинарлар	<ul style="list-style-type: none"> ■ Жұмысшыларға олардың құқықтары мен әлеуметтік талаптары, сондай-ақ шағымдану механизмінің қолжетімділігі туралы ақпарат беру үшін тренингтер өткізу
Шағымдану жәшігін	<ul style="list-style-type: none"> ■ Екі қауымдастықта да шағымдар мен мәселелерді, соның ішінде анонимді ақпаратты жинау үшін шағымдану жәшіктерін орнату.
What's App чаттар	<ul style="list-style-type: none"> ■ Қоғамдық кездесуге шақыру; ■ Бизнес және жұмыс мүмкіндіктері туралы хабарландыру.

Мүдделі тараптар тікелей немесе жанама әсер еткен тараптар ретінде анықталып, жіктелді. Осы жоспар аясында олар төрт кіші топқа бөлінді, тек әсер ету деңгейі бойынша ғана емес, қоныс аудару және тіршілікті қалпына келтірумен байланысты жоба іс-шараларына деген қызығушылықтары мен ықпалы бойынша да жіктеледі.

- **1-Санат:** Жоба тікелей әсер ететін мүдделі тараптар: жоба іс-шаралары тікелей әсер ететін және физикалық немесе экономикалық қоныс аударуы мүмкін жеке тұлғалар мен тұрғындар; уақытша немесе тұрақты және бастапқы бағалауда анықталғандар, сондай-ақ жер бөлу және қоныс аудару келісімі шеңберінде (ЖБҚАК) анықталған жоба әсер еткен адамдар (ЖӨА), мысалы, жергілікті малшыларды қамтиды. Бұл санатқа олардың әлеуетті өкілдері де кіреді. Олар мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу шараларының негізгі мақсатты аудиториясын болады.
- **2-Санат:** Жоба жанама түрде әсер ететін, физикалық немесе экономикалық тұрғыдан қоныс аудармаған, бірақ жоба өміріне кері әсерін тигізуі мүмкін мүдделі тараптар. Әсердің ауырлығына байланысты, осы топтың кейбір мүшелері өтпелі қолдау шараларына құқылы болуы мүмкін. Бұл санатқа жоба аумағына жақын жерде тұратын немесе жобаға жеке мүддесі бар адамдар, мысалы, осал топтар, жер бөлу процесіне қатысатын мүдделі тараптар, халықаралық қаржы институттары/несие берушілер, азаматтық қоғам ұйымдары, үкіметтік емес ұйымдар, БАҚ, академиялық және зерттеу институттары кіруі мүмкін.
- **3-санат:** Ұлттық және жергілікті деңгейдегі үкіметтік және жартылай үкіметтік мүдделі тараптар: жобаға қатысты шешім қабылдау өкілеттігіне ие адамдар. Олардың мүддесі нормативтік

талаптардың сақталуын қамтамасыз ету және бақылау болып табылады. Бұл санатқа несие берушілер де кіруі мүмкін.

- **4-санат:** Байланыс пен үйлестіруге қызығушылық танытқан мүдделі тараптар: оларға диалогқа, ынтымақтастыққа және қосымша іс-шараларға қатыса алатын топтар, мекемелер және азаматтық қоғам топтары кіруі мүмкін. Олардың қатысуы ашықтықты қамтамасыз етіп, ынтымақтастықты нығайтады және мағыналы өзара әрекеттесуге ықпал етеді.

Сурет 3: Мүдделі тараптарды санаттарға бөлу.

0 санатындағы мүдделі тараптар - бұл картаға түсірудің мақсатты сипатына байланысты санаттау, төмен қызығушылық танытатын және жоба аз әсер ететін мүдделі тараптар. 1 және 2-санаттар жоғары қызығушылықпен сипатталады, бірақ процеске шектеулі әсер етеді. Керісінше, 3-санаттағы субъектілер жоғары қызығушылық танытады және жобаның оларға әсері жоғары болады, бұл оларды шешім қабылдауда орталық элемент етеді. 4-санаттағы мүдделі тараптар, әдетте, төмен қызығушылық танытқанымен, әлі де қорғау және лоббилік күші арқылы айтарлықтай ықпал ете алады.

Негізгі мүдделі тараптар тізімі 3-кестеде келтірілген. Мүдделі тараптар тобының тізімі жобаның барлық кезеңдерінде және жаңа ақпарат алынған сайын үнемі қаралып, жаңартылып отыруы керек.

Төмендегі мүдделі тараптар санатын анықтау кестесінде әр мүдделі тарап үшін ықтимал байланыс әдістері анықталған.

Кесте 3: Мүдделі тараптарды анықтау

Мүдделі тараптар санаты	Түрі	Әрекеттесу стратегиясы
■ 3-санат	Ішкі мүдделі тараптар	
	ТоталЭнерджиз	■ Қоғамдық мүдделі тараптармен, жергілікті кәсіпкерлермен және мемлекеттік қызметкерлермен жүйелі түрде кездесулер өткізіп, жобаның барысын талқылау және мәселелерді шешу. ■ ҚОЖӨӨТ процесі туралы жаңартуларды қамтамасыз ету және кері байланыс жинау үшін ашық форумдар мен семинарлар өткізу. ■ Жобаның жаңартылуын, орындалу барысын, ҚОЖЖҚ мониторингін және сәйкестігін талқылау үшін барлық мердігерлермен және қосалқы мердігерлермен ай сайынғы кездесулер.
	"Актас Энерджи" ЖШС	
	Самұрық-Қазына" Ұлттық әл-ауқат қоры/ Ішкі мүдделі тұлға	
	ҚазмұнайГаз" ұлттық компаниясы/ Ішкі мүдделі тарап	
■ 3-санат	Мекемелер - Үкімет - Ұлттық мемлекеттік органдар ¹	
	<div><div>■ Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі</div><div>■ Қазақстан Республикасы Көлік министрлігі</div><div>■ Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігі</div><div>■ Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі</div><div>■ Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігі Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің Орман және жануарлар дүниесі комитеті</div><div>■ Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі</div><div>■ Қазақстан Республикасы Индустрия және құрылыс министрлігі</div><div>■ Қазақстан Республикасы Су ресурстары және ирригация министрлігі</div><div>■ Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі</div><div>■ Қазақстан Республикасы Көлік министрлігі</div><div>■ Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігі</div></div>	<div><div>■ Ұлттық мемлекеттік қызметкермен қызметтік хат алмасу және кездесулер.</div><div>■ Жобаларды жаңарту бойынша тиісті министрліктерге есептер ұсыну</div></div>
■ 3-санат	Мемлекеттік - өңірлік деңгейдегі мекемелер (әкімдіктер)	
	■ Жамбыл облысының әкімдігі, оның ішінде барлық ведомстволардың өкілдері	Облыстық мемлекеттік қызметкермен қызметтік хат алмасу және бетпе-бет кездесулер.
■ 3-санат	Мекемелер - Үкімет - Аудандық деңгей	
	<div><div>■ Мойынқұм ауданының әкімдігі</div><div>■ Мойынқұм аудандық мәслихаты</div></div>	Аудандық мемлекеттік қызметкермен қызметтік хат алмасу және бетпе-бет кездесулер.
	Мекемелер - Мемлекеттік - Жергілікті деңгейде (ауылдық округ)	

¹ Stakeholders identified through the Official Governmental website of the Republic of Kazakhstan: [Akimat of Jambyl Region \(www.gov.kz\)](http://www.gov.kz)

Мүдделі тараптар санаты	Түрі	Әрекеттесу стратегиясы
■ 3-санат	<div>■ Хантау ауылдық округінің өкілі</div> <div>■ Қияқты әкімдігі</div>	Ауылдық округтің мемлекеттік қызметкерімен қызметтік хат алмасу және бетпе-бет кездесулер.
■ 3-санат	<div>Мекемелер - Мемлекеттік - Жергілікті деңгей</div> <div><div>■ Өкіл/ Мирный ауылының әкімі</div><div>■ Өкіл/ Үлкен ауылының әкімі</div><div>■ Өкіл / Шығыс ауылының әкімі (Үлкен Қамқор көлінің маңы)</div><div>■ Өкіл / Кеңес ауылының әкімі</div><div>■ Экологиялық қауымдастық Охотзоопром</div></div>	<div>Өкімдермен немесе ауыл өкілдерімен ресми хат алмасу және бетпе-бет кездесулер.</div> <div>Жеке кездесулер</div>
■ 4-санат	<div>Қоғамдық мекемелер/ұйымдар</div> <div><div>Мирный ауылы:<div>■ Мирный конференц-залы, қоғамдастық өкілдері</div><div>■ Мирный пошта бөлімшесінің өкілдері</div><div>■ Мирный мектебі өкілдері</div><div>■ Мирный медициналық орталығының өкілдері</div></div><div>Қияқты ауылы:<div>■ Қияқтыдағы теміржол вокзалының өкілдері</div><div>■ Қияқтыдағы әлеуметтік (денсаулық сақтау немесе білім беру) инфрақұрылымдары</div><div>■ Ауыл ақсақалдары</div></div></div>	<div>Ресми хат-хабарлар және кездесулер.</div> <div>Ресми консультациялар.</div> <div>Өкімдіктің What's App чаты.</div>
■ 4-санат	<div>Мердігерлер және қосалқы мердігерлер</div> <div>Мердігерлер және қосалқы мердігерлер</div>	<div>"Актас Энерджи" ЖШС-нің мердігердің жұмысын және келісімшарттық қоршаған орта және әлеуметтік қорғау талаптарын бақылау және мониторинг.</div> <div>Мердігерлердің жұмысын және есеп беруін бақылау.</div> <div>Жобаның дамуы және жұмысшылардың шағымдарын қарау процедурасы бойынша ақпараттық бюллетеньдер (электрондық пошта, смс және хабарландыру тақталары арқылы).</div>
■ 4-санат	<div>Жеткізушілер</div> <div>Жеткізушілер</div>	<div>Қатерлерді тексеру, жеткізушілерге арналған "Актас Энерджи" ЖШС-нің Өдеп кодексін сақтау. Жеткізушіні таңдағанға дейін, құрылысқа дейін және құрылыс кезеңінде қажет кезде учаскеге бару және тиісті тексеру.</div>
■ 1 Санат	Жергілікті тұрғындар	

Мүдделі тараптар санаты	Түрі	Әрекеттесу стратегиясы
	Жер пайдаланушылар (ресми және бейресми, малшылар) /жер иелері / кәсіп иелері	<p>Жергілікті тұрғындардың алаңдаушылықтарын түсіну үшін жеке тұлғалармен және тұрғындармен бетпе-бет кездесулер және фокус-топтар (мысалы, құрылыс алдындағы хабарландырулар мен кездесулер).</p> <p>Ұлттық заңнамаға және тіршілікті қалпына келтіру жоспарына сәйкес Жер алу және қоныс аудару жоспары жүргізілуі тиіс. ҚОӘБ жобасын жасау кезінде анықталған әрбір жер пайдаланушымен (малшылармен) және жер иелерімен Қазақстан заңнамасына сәйкес өтемақы төлеу және тіршілікті қалпына келтіру туралы әңгімелесу үшін әлеуметтік-экономикалық зерттеу, содан кейін халық санағы және ақырында мүлікті түгіндеу жүргізілуі тиіс.</p> <p>Күнкөріс қорын қалпына келтіру жоспары бойынша ақпарат беру және күнкөріс қорының бұзылуынан жоба әсер ететін ресми жер иелерімен/пайдаланушылармен (малшылармен) консультациялар.</p> <p>Құрылыс және пайдалану кезінде ШМ арқылы көтерілген шағымдарды шешу үшін қажет кезде, қоғаммен байланыс жөніндегі маманмен жиі өзара әрекеттесу.</p>
	Жоба әсер ететін аймақтағы келесі ауыл/қалалардағы тұрғындар: <ul style="list-style-type: none">■ Мирный тұрғындары■ Қияқты тұрғындары■ Шығыс тұрғындары■ Шолпан тұрғындары■ Үлкен тұрғындары■ Кеңес тұрғындары■ Хантау тұрғындары■ Катар тобы	<p>Жоба туралы ақпарат алмасу, мысалы, NTS, ҚОӘБ, МТӨӘЖ және т.б.; Байланыс материалдары мен өзара іс-қимыл ұлттық тілде және алғашқы шағын этникалық топтың тілінде жүзеге асырылады.</p> <p>Әкімдіктердегі және жергілікті дүкендерде, жоба әсер ететін елді мекендердегі ақпараттық тақталар;</p> <p>Жоба веб-сайтының жаңартулары.</p> <p>Радиогазет, теледидар және тұрғындардың әлеуметтік желілердегі парақшалары сияқты басқа да БАҚ;</p> <p>Қоғамдық кеңес;</p> <p>Осал топтармен фокус-топтық талқылаулар және негізгі ақпарат берушілермен сұхбаттар;</p>
	Балалар және жастар	Түлектерді жұмысқа орналастыру мүмкіндіктері немесе әлеуетті арттыру бағдарламалары бойынша жергілікті білім беру мекемелері және/немесе университеттермен байланыста болу.
	Әйелдер / әйелдер басқаратын үй шаруашылықтары Жалғызбасты ата-аналардың отбасылары / жетім балалар	Әйелдерге арналған фокус-топтар және консультациялар
	Мүгедек адамдар және/немесе физикалық/психикалық ауытқуы бар адам басқаратын үй шаруашылықтары (созылмалы ауруды қоса алғанда)	<p>Қолжетімді іс-шара материалдарын қоса алғанда, инклюзивті және икемді қатысу әдістері, мысалы:</p> <ul style="list-style-type: none">■ Синхрондалған жазулар, транскриптітері және жол белгілері бар аудио және бейне■ Аудио, бейне, суреттелген немесе қолмен жазылған жауаптарды қамтитын формалар мен сауалнамалар■ Сипаттамалары мен балама мәтіні бар анық және қолжетімді мазмұны бар суреттер немесе диаграммалар■ Жеке кездесу және қашықтан көрсетілетін презентациялар
	Қарт адамдар	
	Жұмыс күші	

Мүдделі тараптар санаты	Түрі	Әрекеттесу стратегиясы
■ 2-санат	Учаскедегі құрылысшылар	Ішкі HR және жұмысқа қабылдау рәсімдері. Әлеуметтік және экологиялық жауапкершіліктер бойынша оқыту. Жұмысшылардың шағымдарын қарау механизмдері.
■ 2-санат	Азаматтық қоғам ұйымдары - Үкіметтік емес ұйымдар	
	<div>■ Жергілікті үкіметтік емес ұйымдар (әйелдер тұрғындары, экологиялық тұрғындар, қарттар тұрғындары, жастар тұрғындары және т.б.)</div> <div>■ Жамбыл іскер әйелдер тұрғындары</div> <div>■ Жандану - Мүгедектердің құқықтары мен мүмкіндіктері</div> <div>■ Нақты көмек</div> <div>■ «Ақ желкен» жастар ұйымы</div> <div>■ «Жаңғыру жолы» жастар ұйымы</div> <div>■ Жастар лигасы</div> <div>■ Республикалық жастар қозғалысы</div> <div>■ Жамбыл облысындағы Қазақстан халқы Ассамблеясы</div> <div>■ «Таза Қазақстан» экологиялық тұрғындары</div> <div>Жобаның барлық мерзімі ішінде нақты үкіметтік емес ұйымдар қосылады.</div>	Ресми хат-хабарлар және кездесулер.
■ 4-санат	Академиялық және ғылыми-зерттеу мекемелері	
	■ Қазақстанның биоалуантүрлілікті сақтау тұрғындары (ҚБСҚ)	Ресми хат-хабарлар және кездесулер.
■ 4-санат	БАҚ	
	<div>■ Жергілікті теледидар</div> <div>■ Жергілікті БАҚ</div> <div>■ Telegram және Instagram желілерінде жаңалықтар арналары бар жергілікті ықпалды блогерлер</div>	■ Жобаның орындалу барысы туралы ақпаратты Жобаның веб-сайтында бөлісу
■ 3-санат – жобаның шешім қабылдау процесіне жоғары әсер етуіне байланысты	Халықаралық қаржы институттары/ Кредиторлар	
	Еуропалық қайта құру және даму банкі	Шағымдар мен жазатайым оқиғаларды/инциденттерді қоса алғанда, мерзімді ӨА есептері Жобаның жаңартулары бойынша мерзімді электрондық пошта байланысы және анда-санда бетпе-бет кездесулер

Процестің осы кезеңінде анықталмаған мүдделі тараптар қатысу және қамту үшін ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ жетекшісіне немесе жергілікті билік органдарының басқа мүшелеріне хабарласуы керек. Байланыс мәліметтері 0-бөлімде берілген.

6.2 Осал топтар

Осал топтар жынысына, этникалық тегіне, жасына, физикалық немесе психикалық мүгедектігіне, экономикалық жағдайы немесе әлеуметтік мәртебесіне байланысты жобаның әсерінен басқаларға қарағанда көбірек зардап шегуі мүмкін адамдар ретінде анықталады. Олардың жоба ұсынатын көмекті және онымен байланысты даму жеңілдіктерін талап ету немесе пайдалану мүмкіндігі шектеулі болуы мүмкін (IFC, 2002, xi б.).

Әлеуметтік әсерлер ерлер мен әйелдерге әртүрлі сезінеді. Жеке гендерлік талдау жүргізудің орнына, әлеуметтік әсерді бағалау шеңберіндегі мүдделі тараптармен өзара әрекеттесудің мақсаты гендерлік теңдікті негізгі бағытқа аудару болады, сондықтан бұл барлық кезеңдерде қарастырылады. Сол сияқты, шағын топтардың мәселелері мен алаңдаушылықтары анықталып, шешілуі керек.

Жобаға қатысты осал немесе қолайсыз жағдайда қалуы мүмкін топтардың тізімі төменде келтірілген және жүргізілген әлеуметтік-экономикалық базалық зерттеу нәтижелеріне, далалық бақылауларға, сұхбаттарға және қосымша деректер көздеріне негізделген. Бұл тізім мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу шаралары барысында нақтыланады:

- Жер пайдаланушылар (малшылар): көшпенді халық немесе малшылар белгілі бір ресурстарға немесе жерді пайдалануға тәуелді болуы мүмкін және олар шешім қабылдау процестерінде жеткіліксіз болуы мүмкін. 2024 жылдың шілдесінде WSP жүргізген учаскелерді аралау бақылаулары мен талқылаулары жайылымдық алқаптар жоба аумағындағы кейбір тұрғындар тіршіліктерінің маңызды құрамдас бөлігі болуы мүмкін екенін көрсетеді. Бұл аумақтарға кедергі жасау - олардың өмір салтына айтарлықтай әсер етуі мүмкін, бұл балама өмір сүру көздерін қамтамасыз етуде немесе жаңа жайылым жолдарына бейімделуде қиындықтар тудыруы мүмкін.
- Жер иелері: Жер алу немесе жерді пайдаланудың өзгеруіне байланысты кез келген әсер үшін өтемақы алу тұрғысынан қолайсыз жағдайға тап болуы мүмкін.
- Оқшауланған ауылдық тұрғындар: жоба аумағы айналасындағы елді мекендердің көпшілігінде соңғы онжылдықтарда халық саны азайды. Бұған Хантау, Қияқты, Мирный және Шолпандағы елді мекендер кіреді. Бұл аумақтар күнкөріс пен инфрақұрылымға қол жеткізудегі шектеулер мен су тапшылығы бар. Бұл тұрғындарға кіру жолдарының немесе күнкөріс көздерінің кез келген бұзылуы шамадан тыс әсер етуі мүмкін.
- Егде жастағы адамдар: қозғалысы шектеулі және денсаулыққа байланысты осал топқа жататын адамдар. Бетпе-бет консультацияларға қатысу мен физикалық қозғалудың өзі бұл топ үшін қиын болуы мүмкін. Бұл топ экономикалық және физикалық көшуге бейімделе алмауы мүмкін.
- Мүгедек адамдар (психикалық, созылмалы және/немесе өлімге әкелетін физикалық ауруларды қоса алғанда) немесе мүгедектері бар отбасылар: мүгедектер, сондай-ақ күтім жасау міндеттері бар отбасы мүшелері жобаға байланысты қиындықтар мен әсерлердің артуына тап болуы мүмкін. Егер олар көшуге мәжбүр болса немесе экономикалық өмір сүру көздерінен айырылса, олардың жобаға байланысты әсерлерге, әсіресе денсаулығы мен жалпы әл-ауқатына қатысты осалдығы артуы мүмкін. Олардың физикалық және әлеуметтік-экономикалық жағынан осалдық мәртебесін ескере отырып, бұл адамдарға қосымша қолдау қажет болуы мүмкін. Сонымен қатар, мүгедек отбасы мүшелеріне күтім жасайтын отбасы мүшелері статистикалық тұрғыдан кедейшілікке ұшырауы ықтимал, бұл олардың жағымсыз әсерлерге бейімділігін одан әрі күшейтеді. Ондай отбасы мүшелері үшін жоба құрылысы кезеңінде жолдардың жабылуы мен өзгеруіне байланысты медициналық клиникаларға жету қиын болуы мүмкін;

- **Әйелдер:** әйелдердің ресурстарға қол жеткізу мүмкіндігі шектеулі болуы мүмкін және гендерлік қудалау мен зорлық-зомбылық қаупі жоғары. Сондықтан жоба әйелдерге көбірек әсер етуі мүмкін. 2023 жылы Қазақстандағы 18-75 жас аралығындағы әйелдердің 16,5%-ы өмірінде жақын серіктесінің зорлық-зомбылығына ұшыраған. Бұндай теңсіздік әйелдердің шараларға қатысуына кедергі келтіруі мүмкін. Сонымен қатар, жесір әйелдер және отбасын асыраушы әйел адамдардың, ерлерге қарағанда жұмыспен қамтылу мүмкіндігі шектеулі және олар жалақының төмендігіне байланысты жобаның әсеріне сезімтал болуы мүмкін;
- **Табысы төмен отбасылар:** Әлеуметтік көмекке мұқтаж немесе азық-түлікке қол жеткізу қиынға соғатын отбасылар көбінесе қаржылық қиындықтарға тап болады. Шектеулі экономикалық ресурстар төмен табысты отбасыларды сыртқы күйзелістерге және қоршаған ортаның өзгеруіне осал етеді, бұл олардың көшуге бейімделуіне әсер етуі мүмкін. 2023 жылы Қазақстан халқының шамамен 5,1%-ы ұлттық кедейлік шегінен төмен өмір сүрді. Жамбыл облысында кедейлік деңгейі ұлттық орташа көрсеткіштен 5,8%-ға жоғары болды. Дегенмен, ауылдық жерлерде кедейлік деңгейі жоғары, яғни 7,5%-ға жетті.
- **Жастар:** ресми статистикаға сай, жастар жоба аймағындағы ауылдық жерлерді тастап қалаға кеткен. Жұмыс тәжірибесі, біліктілігі немесе тиісті дағдылары жоқ адамдар жұмысқа орналасу мүмкіндіктерін қамтамасыз етуде қиындықтарға тап болуы мүмкін. Сонымен қатар, көшкенге дейін тұрақты күнкөрісі болмағандар күнкөрісті қалпына келтіру бағдарламаларына енгізілмеуі мүмкін.
- **Мигрант жұмысшылар мен мигранттар:** Жоба аймағындағы жұмыс күшінің динамикасын және оның халықаралық шекараларға жақындығын ескере отырып, құрылыс кезеңінде көршілес елдерден мигрант жұмысшылар келуі мүмкін. Мигрант жұмысшылар еңбекті қорғауға шектеулі қолжетімділікке және тілге байланысты қиындықтарға байланысты осал болып саналады. Тиісінше, олардың мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу процестеріне тиімді қатысуын қамтамасыз ету үшін, соның ішінде олардың пікірлерін жинау және жауап беру тетіктерін енгізу үшін мақсатты шаралар қабылдануы керек.
- **Жобаға қатысу мүмкінділігі шектеулі басқа осал топтар:** Қатысу процесінде кедергі болуы мүмкін қосымша топтарға шағын этностар, сауаты төмен адамдар, мигранттар және жергілікті емес тұрғындар жатады. Тіл жағынан кедергілер, сауаттылықтың төмендігі және мәдени шектеулер сияқты түрлі факторлар бұл топтардың жоба туралы ақпарат пен шағымдану механизмдеріне қол жеткізу тұрғысынан осалдығын арттыруы мүмкін. Өділ қолжетімділікті және тиісті қатысуды қамтамасыз ету үшін бейімделген ақпараттық-түсіндіру және инклюзивті коммуникация стратегиялары өте маңызды.

7.0 ҚОЖӘӨТ ЖОБАСЫН ӘЗІРЛЕУ КЕЗЕҢІНДЕ ЖҮРГІЗІЛГЕН КОНСУЛЬТАЦИЯЛАР

Бұл кезеңнің негізгі мақсаты әлеуметтік-экономикалық базалық деректер жинау және мүдделі тараптарға ұсынылған жоба бойынша кері байланыс беруге немесе кез келген сұрақтар қоюға мүмкіндік берді. Бұл деректер ҚОЖӘӨТ есебінің әлеуметтік базалық бөліміне енгізілген және сол есепке енгізілген әлеуметтік әсерді бағалауға түсінік береді.

Бұл кезеңде мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу ұлттық және жергілікті деңгейдегі негізгі үкіметтік мүдделі тараптармен, қауымдастыққа негізделген ұйымдармен және жергілікті тұрғындармен кездесулерді қамтиды.

Бастапқы деректерді жинау кезіндегі өзара әрекеттесу мақсаты:

- Жоба аумағының қазіргі экологиялық және әлеуметтік-экономикалық жағдайын түсіну;
- Рецепторлар мен мүдделі тараптардың өзгерістерден пайда көру, бейімделу және қабылдау қабілетіне әсер ету болжамдарын (оң және теріс) және бағалауды хабардар ету.
- Ұсынылған жобаға сезімтал/осал немесе ақпарат жариялау және әсерді жеңілдету шараларын енгізуге қолдау көрсете алатын мүдделі тараптарды анықтау.
- Әсер еткен деп қабылданған және нақты әсерлерді ажырату үшін мүдделі тараптардың пікірлерін алу.

Тиісті тұрғындар келесі сипаттамаларға негізделіп таңдалды:

- Қауымдастықтың жоба аумағына жақындығы;
- Жоба аумағында және оның айналасында жер учаскесіне иелік ететін немесе/және жерді пайдалану құқығы бар тұрғындар;
- Осалдық деңгейі;

2024 жылдың 10 ақпаны мен 2025 жылдың 9 қаңтары аралығындағы ҚОӨБ әзірлеу барысында ТоталЭнерджиз және Green Operating компаниялары бірқатар консультациялар жүргізді. Оларға ресми және бейресми кездесулер, сауалнамалар және ресми және бейресми сұхбаттарды қоса, барлығы он жеті кездесу кірді. Ұлттық және жергілікті үкімет пен билік органдарының, қоғамдастық мүшелерінің, азаматтық қоғам ұйымдарының және үкіметтік емес ұйымдардың қатысуымен мүдделі тараптармен жүзден астам кездесулер өткізілді.

Өткізілген кездесулер Green Operating және ТоталЭнерджиз компанияларының ынтымақтастығымен өткізілді; 9 шілдедегі кездесуді Green Operating компаниясынан Юлия Аллахвердиева және ТЕ компаниясынан Марат Әмірсейітов пен Абзал Мұхтарбеков өткізді. 2024 жылдың 10 шілдесінде өткен кездесулерді ТЕ компаниясынан Марат Әмірсейітов, Қайрат Сейтқалиев және Абзал Мұхтарбековтың қолдауымен Green Operating компаниясынан Абат Аманқұл мен Юлия Аллахвердиева өткізген болатын.

Төмендегі 4-кестеде ҚОӨБ кезеңіне және Ұлттық ҚОӨБ жария ету процесіне қатысты іс-шаралар көрсетілген.

4-кесте: ҚОӘБ кезеңі және Ұлттық ҚОӘБ үшін жүргізілген және жоспарланған консультациялар

No.	Күні	Орны	Мүдделі тарап түрі	Мүдделі тарап атауы	Мәртебесі	Келісім түрі	Мүдделі тараптың негізгі бақылаулары, ұсыныстары және алаңдаушылықтар
1	10/02/2024	Астана, Қазақстан	Мекемелер-Үкімет - Ұлттық мемлекеттік органдар	А**** V***** К**, Орман және жануарлар дүниесі комитеті, Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі.	Аяқталды	Ресми кездесу	<p>Компания «Охотзоопром» және ASBC бірлесіп зерттеу жұмыстарының барысы және өтемақы шаралары бағдарламасын әзірлеу туралы жаңартылған ақпарат берді. Арқар қойларға чип тағу шешімі ұсынылды, сондай-ақ мүдделі тараптардың қатысуының негізгі бағыттары мен мерзімдерін белгілейтін өзара түсіністік туралы меморандум (ӨТМ) ұсынылды. Чиппен таңбалайтын тәжірибелі компанияның қажеттілігі, сондай-ақ Охотзоопромның жануарларды бақылау және аулаудағы рөлі аталды. Қатысушылар сондай-ақ аймақта аң аулайтын Катар елі өкілдерінің ұстанымын түсіндіруді сұрады.</p> <p>Қатысушылар құстардың турбиналарға соғылуын жеңілдету қадамдарын, мысалы, турбиналарды құс жолдарынан алыс орнату және автоматты тежеу жүйелерін пайдалану сияқты қадамдарды талқылады, сонымен қатар биоәртүрлілікті қорғауда халықаралық банк талаптарын ескеру қажет екенін айтты.</p> <p>Жоба аумағының бір бөлігі орман қоры жерлерімен қабаттасатыны атап өтілді. Қатысушы жердің мәртебесін нақтылау және қажетсіз қайта жіктеуді болдырмау үшін орман иесімен біріге жұмыс істеуді ұсынды.</p>
				Л*** В***** Чернодаров, Те.			
				М**** А*****, ТЕ.			
2	08/07/2024	Шығыс ауылы	Жергілікті тұрғындар	Жол бойындағы көліктерге қызмет көрсету цехының иесі	Аяқталды	Бейресми сұхбат	Сапар барысында Green Operating ЖШС компаниясы бизнес иелерімен пікір алмасып, ақпарат пен деректер жинады. Талқылаулар жергілікті қауымдастыққа қатысты әлеуметтік динамиканы және мәселелерді түсінуге бағытталды.
				Жол бойындағы кафе иесі		Бейресми сұхбат	Сапар барысында "Green Operating" ЖШС бизнес иелерімен түсініктер мен мәліметтер жинау үшін айналысады. Пікірталастар әлеуметтік динамиканы және жергілікті тұрғындарға қатысты мәселелерді түсінуге бағытталды.
3	09/07/2024	Шығыс ауылы	Мекемелер-Мемлекеттік-Жергілікті деңгей	Шығыс ауылының әкімі	Аяқталды	Бейресми сұхбат	Топ ауыл әкімімен кездесіп, оған жоба барысын хабарлады. Әкім жоба туралы алдын ала хабардар екенін растады және кез келген қажетті көмек көрсетуге дайын екенін білдірді. Сондай-ақ, ол сол күні жол құрылысы жобасынан босатылғаннан кейін жұмысқа орналасу мүмкіндіктерін іздеп бес адам оған жүгінгенін айтты. Бұл жергілікті қауымдастыққа жұмыс орындары қажет екенін көрсетеді, ал жобада бұл мәселе шешілуі мүмкін.
4	09/07/2024	Қияқты ауылы	Жергілікті тұрғындар	Қияқты тұрғындары және жергілікті белсенді	Аяқталды	Бейресми кездесу	Тұрғындармен бейресми сұхбат жүргізіліп, нәтижесінде ұсынылған жел электр станциясы жобасына оң жауап берілді. Сол жерде топ ауыл мешітінің құрылысын басқарған жергілікті белсендіні, тұрғындардың негізгі қайраткерін күтті. Белсенді жобаны терең талқылау үшін ауыл ақсақалдарымен ресми кездесу өткізуді сұрап, тұрғындарға еш зиян келтірмеуді қамтамасыз етуге байланысты екенін атап өтті. Сонымен қатар, ауыл тұрғындары су тапшылығының жалғасуына алаңдаушылық білдіріп, оны жоба шешуге көмектесе алатын маңызды мәселе ретінде анықтады.

No.	Күні	Орны	Мүдделі тарап түрі	Мүдделі тарап атауы	Мәртебесі	Келісім түрі	Мүдделі тараптың негізгі бақылаулары, ұсыныстары және алаңдаушылықтар
5	09/07/2024	Мирный ауылы	Мекемелер-Мемлекеттік-Жергілікті деңгей Жергілікті тұрғындар	Әкімдік қызметкерлерін, жергілікті белсенділерді, кәсіп иелерін, зейнеткерлерді және жұмыссыз тұрғындарды қосқанда 20 адам.	Аяқталды	Ресми кездесу	<p>Әр қатысушы жоба бойынша талқылауларға белсенді қатысты. Жалпы алғанда, оң жауап алынды, қатысушылардың жоба жасай алатын жұмыс пен бизнес мүмкіндіктеріне үміті артты. Тұру және тамақтану сияқты қызметтерді ұсыну мүмкіндігі бар тұрғындар ТоталЭнерджиз өкілдерімен байланыс орнатты.</p> <p>Екі негізгі мәселе көтерілді: мобильді байланыспен қамтамасыз етудің нашарлығы және ауыз сумен жеткіліксіз қамтамасыз етілуі.</p>
6	09/07/2024	Мирный ауылы	Жергілікті тұрғындар	Қонақ үй иесін, дүкен иесін, жергілікті жедел жәрдем жүргізушісін және көптеген тұрғындарды қоса 50.	Аяқталды	Сауалнама	09.07.2024 жылғы кездесуден кейін топ Мирный ауылында қонақ үй иесі, дүкен иесі, жергілікті жедел жәрдем жүргізушісі және бірнеше тұрғынды қоса алғанда, әртүрлі қоғамдастық мүшелерімен олардың үйлеріне барып, қосымша сұхбаттар жүргізді. Барлығы 50-ден астам адамнан сауалнама алынды, бұл тұрғындардың пікірлері мен қажеттіліктері туралы құнды түсінік берді.
7	09/07/2024	Жоба сайты	Жергілікті тұрғындар	Малшылар және жер иелері	Аяқталды	Сұхбаттар және сауалнамалар	<p>Ұсынылып отырған жел электр станциясы туралы олардың көзқарастары туралы түсінік алу үшін жоба алаңында жер иелерімен және оннан астам малшымен сұхбат жүргізілді.</p> <p>Малшылардың көпшілігі жеке кәсіппен айналысады, жерді жалға алады, ал кейбіреулері ірі өндірісте жұмыс істейді. Уақытша контейнерлерден немесе киіз үйлерден тұратын "лагерьлер" жыл сайын бірнеше ай бойы бір орында тұрады, бұған бұрғыланған су ұңғымаларының болуы дәлел. Бұл маусымдық лагерьлер, яғни малшылар жыл мезгіліне байланысты көшіп тұрады. Егін егетін диқандар байқалған жоқ.</p> <p>Топ сондай-ақ жер иелері туралы ақпарат жинады, олардың көпшілігі Алматыда немесе басқа облыс орталықтарында орналасқан. Анықталған 17 жер иесінің барлығы мал жаюға белсенді түрде қатыспайды немесе малшылар жалдамайды, бұл олардың нақты қатысу деңгейін тексеруді қиындатады. Өңімелесушілердің жобаға жалпы қарсылықтары жоқ, қарастырылған жағдайда жоба біткен соң, су ұңғымаларын қалпына келтіру сияқты шарттар орындалады. Меншік иелері жобаға қатысты еш алаңдаушылық білдірген жоқ, егер оларға сол аумақтағы жер жағдайлары бойынша өтемақы төленсе, Мойынқұм әкімдігімен анық байланыс пен үйлестіруді сақтаудың маңыздылығын атап өтті.</p>
8	09/07/2024	Жоба сайты	Мекемелер-Мемлекеттік-Аудандық деңгей	Мойынқұм ауданы бас инспекторы	Аяқталды	Бейресми сұхбаттар	Мойынқұм ауданының бас инспекторымен сұхбат жүргізіліп, егер қоршаған ортаға айтарлықтай зиян келмесе және аймақта жаңа жұмыс орындарын ашылса, жобаға қарсылығы жоқ екенін айтты.
				Охотзоопром инспекциялық тобы		Бейресми сұхбаттар	
9	10/07/2024	Хантау ауылы	Мекемелер-Мемлекеттік-Жергілікті деңгейде (ауылдық округ) Жергілікті тұрғындар	Жергілікті әкімдік қызметкерлері	Аяқталды	Ресми кездесу	Жергілікті әкімдік қызметкерлерімен кездесу өтті. Олар аудан үшін жұмыс орындарын құру және салық түсімдерін арттыру күтілетіндіктен, жобаны қолдауға дайын екендіктерін білдірді.
				Хантау ауылының тұрғындары		Сұхбаттар	Кездейсоқ тұрғындармен сұхбат барысында олардың алдағы құрылыс туралы бұрын білмегені анықталды. Дегенмен, олардың жауаптары жалпы алғанда оң

No.	Күні	Орны	Мүдделі тарап түрі	Мүдделі тарап атауы	Мәртебесі	Келісім түрі	Мүдделі тараптың негізгі бақылаулары, ұсыныстары және алаңдаушылықтар
							болды, көпшілігі жобаның қоғамға әкелетін әлеуетті экономикалық пайдасы мен жұмыс орындарына деген оптимистік көзқарастарын білдірді.
10	10/07/2024	Мойынқұм ауылы (Мойынқұм ауданы әкімшілік орталығы Мойынқұм ауылында)	Мекемелер Мемлекеттік Аудандық деңгей	<div>Уақытша әкім С**** Т****</div> <div>Жерге орналастыру бөлімшесі басшысы Елдар Көкішев мырза</div> <div>Әкімдіктің кәсіпкерлікті дамыту жөніндегі маман</div>	Аяқталды	Ресми кездесу	<p>Әкімдікке сапар барысында «Green operating» тобы уақытша әкіммен және жерді басқару бөлімінің басшысымен сұхбат жүргізді. Қатысушылар жобаға оң көзқарастарын білдіріп, жергілікті экономиканы, әлеуметтік мәселелерді және бизнес ортаны талқылады. Сондай-ақ, олар әлеуметтік желілер арқылы жергілікті шағымдану тетіктері туралы ақпаратпен бөлісіп, негізгі әлеуметтік желілердегі парақшаларды ұсынды.</p> <p>Сонымен қатар, әкімдіктің бизнесті дамыту жөніндегі маманы жергілікті бизнесті дамыту стратегиясын сипаттады, қалған қатысушылар аудандағы жерді басқару тәжірибесі мен жер учаскелерін бөлу туралы түсінік берді.</p>
11	10/07/2024	Шу қосалқы станциясы	Ішкі мүдделі тарап	Бас инженер С***** Ж*****	Аяқталды	Ресми кездесу	Сапар барысында бас инженер қосалқы станцияға экскурсия жүргізіп, негізгі әлеуметтік және ұйымдастырушылық мәселелер бойынша сұхбат алды. Талқылау жоба аумағынан жаңа әуе желілерін салу мәселесіне бағытталды. Ол сондай-ақ осы өзгерістердің пайдалану және логистикалық аспектілері туралы құнды түсініктер берді, олардың жергілікті инфрақұрылым мен қоғамдастық үшін әлеуетті әсерлері мен пайдасын атап өтті.
12	10/07/2024	Кеңес ауылы	Жергілікті тұрғындар Қоғамдық мекемелер/ұйымдар	<div>Кеңес ауылының тұрғындары</div> <div>Жергілікті медициналық бөлімшенің қызметкерлері</div>	Аяқталды	<div>Бейресми сұхбаттар</div> <div>Бейресми сұхбаттар</div>	Сұхбатқа қатысқан тұрғындар мен жергілікті медициналық бөлімшенің қызметкерлері жақын маңдағы қолданыстағы ӘЖ жүйесі туралы көп жағдайда білмейтін. Тұрғын үй аймағына ең жақын нүкте шамамен 500 метр қашықтықта орналасқан. Жергілікті тұрғындар жақын маңдағы қолданыстағы ӘЖ жүйесі туралы білмеген.
13	10/07/2024	Үлкенен ауылы ЮКГРЕС қосалқы станциясы	Жергілікті тұрғындар	Үлкен ауылының тұрғындары	Аяқталды	Сұхбаттар	Сұхбат берген ауыл тұрғындары құрылыс процесіне қатысты еш алаңдаушылық білдірмеді. Керісінше, олар жел электр станциясының дамуын және оның тұрғындарға күтілетін пайдасын қолдайтынын көрсетіп, оң пікірлер білдірді. Тұрғын үй аймағына ең жақын нүкте шамамен 1 км. Жергілікті тұрғындар жақын маңдағы қосалқы станциялардың қызметі туралы көп білмейді.
14	11/07/2024	Қаңшеңгел ауылы	Жергілікті деңгейдегі мемлекеттік мекемелер	<div>С**** О****, Охотзоопром;</div> <div>А***** А**** Охотзоопром</div> <div>Б***** Д*****, Охотзоопром</div> <div>Илья Чернодаров, ТЕ;</div>	Аяқталды	Ресми кездесуОхотзоопром өкілдері	«Охотзоопром» МКК өкілдері аталған орындардан солтүстікке және оңтүстікке қарай 20 км жерде балама алаңдар ұсынып, құрылыс мерзімі туралы сұрады. Илья Чернодаров («Актас Энерджи» ЖШС) аймақтың ерекше жел әлеуетіне байланысты энергия өндірісін айтарлықтай азайтпайынша оңтайлы алаңды басқа жерге көшіру мүмкін емес екенін түсіндірді. Ол құрылыс 3 жылға (1,5 жыл белсенді жұмыспен) созылатынын егжей-тегжейлі айтып, ТоталЭнерджиз компаниясының қатаң экологиялық және әлеуметтік стандарттарға міндеттемесін атап өтті) және ТоталЭнерджиз экологиялық және әлеуметтік стандарттарды қатаң түрде сақтайтынын атап өтті.

No.	Күні	Орны	Мүдделі тарап түрі	Мүдделі тарап атауы	Мәртебесі	Келісім түрі	Мүдделі тараптың негізгі бақылаулары, ұсыныстары және алаңдаушылықтар
				Абзал Мұхтарбеков, ТЭ; Марат Әмірсейітов, ТЭ; Қайрат Сейітқалиев, Т. С***** С*****, АҚБК А***** К****, АҚБК Абат Аманқұл, "Green Operating" ЖШС Юлия Аллахвердиева, "Green Operating" ЖШС Гийом Капдевье ТЭ; Вероника Шарлотта, ТЭ; Татьяна Войтович ТЭ; Рис Буллман, ДСП			<p>«Охотзоопром» өкілдері қорық орындарында орналасқан жоба аумағының жергілікті жабайы табиғат, әсіресе аумақты жайылым ретінде пайдаланатын арқарлар үшін өте маңызды екенін атап өтті және өтемақы шараларын күшейтуге шақырды. Қатысушылардың бірі миграция дәліздерін қорғау және тіршілік ету ортасының бұзылуын жеңілдету үшін турбиналардың орналасуын реттеу қажеттілігін атап өтті. Ұсынылып отырған шараларға биоәртүрлілікті бақылау (арқарларды спутникпен бақылау), су көздерін қамтамасыз ету және миграция жолдарын сақтау үшін бір мезгілде құрылыс салуды шектеу кіреді.</p> <p>Барлық тараптар Жусандалы мемлекеттік қорығын қорғау үшін кешенді өтемақы шараларын жедел әзірлеу және ынтымақтастық туралы келісім жобасын әзірлеу қажеттілігі туралы келісті. Соңғы шешімдер қабылданатын келесі кездесу 2024 жылдың тамыз айының соңына жоспарланған.</p>
15	30/08/2024	Алматы, Қазақстан.	Жергілікті деңгейдегі мемлекеттік мекемелер Азаматтық қоғам ұйымдары - Үкіметтік емес ұйым	С*** Н***** О***, "ПО"Охотзоопром" РМҚ; Абзал Мұхтарбеков, ТЭ; Марат Әмірсейітов, ТЭ; Гийом Капдевье ТЭ; Вероника Шарлотта, ТЕ; Татьяна Войтович ТЭ; С**** Л***** С****, АҚБК Рис Буллман, ДСП	Аяқталды	Охотзоопром өкілдерімен ресми кездесу	<p>«Охотзоопром» өкілі жобаға шолу жасап, оның биоәртүрлілікке бай ерекше қорғалатын табиғи аумақтағы ерекше орналасуын атап өтті. Ол бұл аймақта арқар, қарақұйрық, дуадақ, сақер сұңқар және бүркіт сияқты Қызыл кітапқа енген бірнеше түр мекендейтінін атап өтті. Қоршаған ортаға әсерді жеңілдету үшін балама орын қарастырылғанымен, қазіргі орын оңтайлы жел жағдайларына байланысты таңдалды.ТоталЭнерджиз және АСВК компанияларымен келіссөздерде құрылыс кезінде уақытша қоныс аудару және бақылау жүйелерін орнату сияқты түрлі жеңілдету стратегиялары ұсынылды. Сонымен қатар, АСВК арқарлардың көші-қонын бақылау үшін GPS мойынтіректерімен жабдықтауды және ұзақ мерзімді бақылау бағдарламаларын құруды ұсынды. Келесі қадамдарға Орман шаруашылығы және жабайы табиғат комитетімен өзара түсіністік туралы меморандумды ресімдеу, арқарларды GPS арқылы бақылауды бастау және жеңілдету стратегияларын жетілдіру бойынша бірлескен талқылауларды жалғастыру кіреді.</p>

№.	Күні	Орны	Мүдделі тарап түрі	Мүдделі тарап атауы	Мәртебесі	Келісім түрі	Мүдделі тараптың негізгі бақылаулары, ұсыныстары және алаңдаушылықтар
16	02.10.2024	Алматы, Қазақстан	Мекемелер - Үкімет - Ұлттық мемлекеттік органдар	А**** Қ** В****, Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігі Орман және жануарлар дүниесі комитеті	Аяқталды	Ресми кездесу	<p>Илья Владимирович «ОхотЗоопром» және «АСВК» бірлесіп өтемақы шаралары бағдарламасын әзірлеудегі жетістіктер туралы, оның ішінде арқарларды чиптеу туралы ұсыныс айтты. Тараптардың қатысуының негізгі бағыттары мен мерзімдерін белгілейтін өзара түсіністік туралы меморандумға (ӨТМ) қол қою ұсынылды. Андрей Витальевич чиптеу процесін жүргізетін тәжірибелі компанияның қажеттілігін және «ОхотЗоопромның» жануарларды бақылаудағы рөлін атап өтті. Сондай-ақ, ол аймақта аң аулау қызметімен айналысатын Катарлықтардың ұстанымын түсіндіруді сұрады.</p> <p>Құстардың көші-қоны туралы Илья Владимирович құстардың соғылысуының алдын алу шараларын, мысалы, турбиналарды көші-қон жолдарынан алыстату және автоматты тежеу жүйелерін пайдалануды талқылады. Андрей Витальевич қаржыландыруға қойылатын халықаралық биоәртүрлілік талаптарын айтты.</p> <p>Жоба аумағының бір бөлігі орман қорының жерлеріне жататыны атап өтілді. Андрей Витальевич қажетсіз жер аударымдарын болдырмау үшін орман иесімен осы жерлердің мәртебесін нақтылауды ұсынды.</p>
				Илья Черновдаров, ТЭ;			
				Марат Амерсейтов, ТЭ;			
17	09/01/2025	Алматы, Қазақстан	Мекемелер - Үкімет - Ұлттық мемлекеттік органдар Азаматтық қоғам ұйымдары - Үкіметтік емес ұйым	С**** О****, Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі Орман және жануарлар дүниесі комитетінің "Охотзоопром" өндірістік бірлестігі бас директорының орынбасары	Аяқталды	Охотзоопром өкілдерімен ресми кездесу	<p>Сергей Орлов Алматы және Жамбыл облыстарында орналасқан, 2 757 008,68 гектар аумақты алып жатқан Жусандалы мемлекеттік қорық аймағы туралы егжей-тегжейлі ақпарат берді. Ол жоба барысында биоәртүрлілікті сақтау мәселесін шешу үшін Орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі комитетімен ынтымақтастық туралы меморандумға қол қою қажеттілігін атап өтті.</p> <p>Орлов сонымен қатар арқарларды микрочиптеу туралы ұсынысты талқылап, маусымдық шектеулерге байланысты оны 2025 жылдың тамыз-қыркүйегіне дейін кейінге қалдыруды ұсынды. Балама ретінде, жануарлардың көшу жолдарын бақылау үшін бақылау бекеттерін орнатуға болады. Ол Қазақстандағы жануарлардың мекендеу орталарын бақылау мен өтемақы шараларын күшейтуді, сондай-ақ осы іс-шараларға бюджет бөлуді қамтитын бірлескен қоршаған ортаны қорғау іс-қимыл жоспарын әзірлеудің маңыздылығын атап өтті. ТЕ жоба барысында биоәртүрлілікті қорғау бойынша ынтымақтастық туралы меморандум жобасын ұсынды. АСВК жобаны қайта қарап, ал Охотзоопром өкілі өз нұсқасын 2025 жылдың 1 ақпанына дейін ұсынуды ұсынды. Осыдан кейін жоба Орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі комитетінде қаралады, соңғы мақұлдау және қол қою кейіннен жүзеге асырылады.</p>
				С**** С*****, биология ғылымдарының кандидаты (pHd), Атқарушы директордың ғылым жөніндегі орынбасары, Қолданбалы биология орталығының директоры, ҚБКА			
				Айжан ҚАМЫСБАЕВА Экологиялық және әлеуметтік менеджер, ТЕ			
				Марат ӘМІРСЕЙІТОВ Даму жөніндегі менеджер, ТЕ			

№.	Күні	Орны	Мүдделі тарап түрі	Мүдделі тарап атауы	Мәртебесі	Келісім түрі	Мүдделі тараптың негізгі бақылаулары, ұсыныстары және алаңдаушылықтар
18	Қазан 2025	Жамбыл облысы Мойынқұм, Шу ауданы	АҚҰ Мекемелер-Мемлекеттік жергілікті-аймақтық	Барлық қатысушылардың тізімі ЕРА порталында қолжетімді	Аяқталды	ҚОӘБ туралы ұлттық ақпаратты жария ету Қоғамдық тыңдаулар	<p>Заң талаптарына сәйкес, 28-31 қазан аралығында Жамбыл облысының төрт ауылында — Мойынқұм ауданы (Мирный ауылы) және Шу ауданында — қоғамдық тыңдаулар өткізілді. Бұл тыңдауларға барлығы 83 қатысушы қатысты. Іс-шаралар жергілікті газеттер, ресми веб-сайт және баспа хабарландырулары арқылы жарияланды.</p> <p>Тыңдаулар барысында қатысушыларға жоба туралы ақпарат беріліп, қолжетімділікті қамтамасыз ету үшін бейнеконференция мүмкіндіктері ұсынылды. Негізгі қызығушылық тудыратын тақырыптар жұмыспен қамту мүмкіндіктері, инфрақұрылымды жақсарту және жергілікті тұрғындар үшін әлеуметтік жобалар болды. ҰЕҰ өкілдері жобаның құс популяциясына ықтимал әсері, соның ішінде жел турбиналарының қалақ түрлерінің артықшылығы, құстардың соғылу қаупі және шу мен дірілдің әсері туралы алаңдаушылық білдіріп, жеңілдету шаралары бойынша түсініктеме беруді сұрады.</p> <p>Актас өкілдері ұлттық ҚОӘБ-ның биоәртүрлілікке қатысты мәселелерді осындай егжей-тегжейлі деңгейде шешуге шектеулері бар екенін атап өтті, бірақ халықаралық талаптарға сәйкес үкіметтік емес ұйымдар өкілдерінің пікірлері ҚОӘБ-ға енгізілетінін және құстардың соғылуын болдырмау үшін белсенді турбиналарды басқару сияқты жеңілдету шаралары арқылы шешілетінін және басқа да шаралар Биоәртүрлілікті басқару жоспарында болатынын атап өтті. Бұл мәселелерді шешу үшін жеңілдету шаралары бойынша ОхотЗooПроммен ынтымақтастық та айтылды.</p> <p>Кей қауымдастық өкілдері жер иелері мен көшірушілерге өтемақы шаралары мен төлем мерзімдері туралы сұрақтар қойды. Жел мұнараларын салу процесінен кейін жерді жайылымға, саңырауқұлақ теруге пайдалану мүмкіндігі туралы сұрақтар туындады. Өкілдер барлық сұрақтар мен сауалдарға жауап беріп, жерді жайылым және басқа да мақсаттарда пайдалану мүмкін болатынын атап өтті.</p>
19	18/12/2025	Алматы, Қазақстан	Азаматтық қоғам ұйымдары - Үкіметтік емес ұйым	Құстардың тіршілігі	Аяқталды	Ресми кездесу	<p>BirdLife ұйымымен кездесуде бірнеше негізгі экологиялық мәселе талқыланды және оларды бірлесіп шешу үшін тиісті шаралар қабылданды:</p> <p>1. Қорғалатын қызғалдақтар: BirdLife қорғалатын қызғалдақ түрлеріне қатысты шараларға алаңдаушылық білдірді. Жауап ретінде, Актас Қазақстан ботаника институтының жетекші сарапшыларымен арнайы кездесу ұйымдастыруға міндеттенді. Ол кездесу ұсынылған шараларды жеңілдету стратегияларын нақтылауға және жетілдіруге бағытталған.</p> <p>2. Құстарды азайту стратегиясы: BirdLife ұсынылған құстардың санын азайту стратегиясымен жалпы келісімін білдірді. Дегенмен, олар ұя салатын жерлерде құрылыс жұмыстарын тоқтатудың маңыздылығын атап өтті, бұл ұяларды бұзбау үшін қажет. Бұл шараның ресми түрде мойындалуын қамтамасыз ету үшін ол биоәртүрлілікке әсерді бағалауға да, биоәртүрлілікті басқару жоспарына да (ББЖ) енгізілген.</p>

No.	Күні	Орны	Мүдделі тарап түрі	Мүдделі тарап атауы	Мәртебесі	Келісім түрі	Мүдделі тараптың негізгі бақылаулары, ұсыныстары және алаңдаушылықтар
							<p>3. Сүтқоректілерді қорғау: Талқылауда «Охотзоопроммен» ынтымақтастықты жалғастыру қажеттілігі, әсіресе арқарлар мен қарақұйрықтар сияқты негізгі сүтқоректілер түрлерін қорғау мәселелері қарастырылды. Жоба иесі осы түрлерге бағытталған кешенді жеңілдету іс-шаралар жоспарын аяқтау үшін «Охотзоопроммен» тығыз байланыста болуға келісті.</p> <p>4. Үздіксіз ынтымақтастық: Екі тарап та тұрақты байланыс пен мониторингтің маңыздылығын мойындады. Осылайша, олар Мирный жобасының құрылыс және құрылыстан кейінгі кезеңдерінде тиімді бақылау мен бейімделуді басқаруды қамтамасыз ету үшін үнемі кездесулер өткізуге келісті.</p>
20	Желтоқсан 2025	Алматы, Қазақстан	Мекемелер - Үкімет - Ұлттық мемлекеттік органдар		Жоспарланған жылы Желтоқсан 2025	Охотзоопром өкілдерімен ресми кездесу	Охотзоопроммен көтерілген бұрынғы мәселелерді шешу және жеңілдету шараларын қадағалау/талқылау үшін кездесулер қаңтар айында жоспарланған.
21	2026	Алматы, Қазақстан	Азаматтық қоғам ұйымдары - Үкіметтік емес ұйым	Қазақстанның ботаника институты және маңызды мекендеу орындары (ММО) және биоәртүрліліктің басым түрлері (ББТ) бойынша жұмыс істейтін тиісті ғылыми немесе басқа мекемелер	Жоспарланатын болады	Қазақстан ботаника институтымен және маңызды мекендеу орындары (ММО) және биоәртүрліліктің басым түрлерінің (ББТ) өкілдерімен жұмыс істейтін тиісті ғылыми немесе басқа мекемелермен ресми кездесу	Актас қорғалатын қызғалдақтарға қатысты ұсынылған жоба әсерін жеңілдету стратегияларын нақтылау және жетілдіру мақсатында Қазақстан ботаника институтының және маңызды мекендеу орталары (ММО) және басым биоәртүрлілік түрлері (PBF) бойынша жұмыс істейтін тиісті ғылыми немесе басқа мекемелердің жетекші сарапшыларымен арнайы кездесу ұйымдастыруға міндеттенді.

8.0 ЖОБА БАРЫСЫНДА ӨЗАРА ӘРЕКЕТТЕСУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Жоба барысында мүдделі тараптар жасалатын жоба іс-шараларын, Актас Энерджи ЖШС-мен байланысуға болатын арналарға күтілетін әсерлерді жақсы түсінуін қамтамасыз ету үшін бірқатар өзара әрекеттесу шараларын орындайтын болады. Өзара әрекеттесу сонымен қатар мүдделі тараптарға жоба иесі жобаны орындауда ескеретін пікірлер мен сұрақтар қоюға мүмкіндік береді.

Кездесулер Жоба аймағында көп қолданылатын және түсінікті қазақ тілінде, ал Мирный ауылында қазақ және орыс тілдерінде өткізіледі. Жазбаша коммуникациялық материалдарды қазақ және орыс тілдерінде дайындау жоспарлануда. «Актас Энерджи» ЖШС кездесулерге тартылатын қызметкерлердің қазақ және орыс тілдерін білуін қамтамасыз етеді. Жоба веб-сайтындағы ақпараттың ағылшын тіліндегі нұсқасы да бар.

Барлық кездесулер тіркеу журналы мен формаға тіркелуі тиіс. Нысаны осы есептің соңында, А қосымшасында берілген.

Төменде келтірілген бағдарлама индикативті болып саналады, себебі жобаны орындау барысында іс-шаралар және оған қатысатын мүдделі тараптар өзгеруі мүмкін, бұл алдыңғы іс-шаралардың нәтижелеріне және әртүрлі мүдделі тараптар топтарымен орнатылған қарым-қатынасқа негізделеді. Бағдарламаға өзгерістер Қоғаммен байланыс кеңсесі (ҚБК) мен басшылық арасында анықталып, келісілуі керек (осы жоспарды іске асыру бойынша рөлдер мен міндеттердің толық сипаттамасы осы құжаттың 10.0 бөлімінде келтірілген).

Осал топтар үшін қолжетімділік, инклюзивтілік және ақпараттық-түсіндіру бойынша арнайы іс-шаралар: Қолжетімді және қоғаммен үздіксіз байланыс орнатуды жоспарлайтын қоғаммен байланыс жөніндегі маман (ҚБК) тағайындалуы керек. Көрнекі материалдар адам көп жиналатын қоғамдық орындарда орналастырылады. Фокус-топтар мен қоғамның осал мүшелерімен кездесулер мәдени түрде өткізіледі. Мүмкіндігінше, осы сессияларды өткізуге жергілікті азаматтық қоғам ұйымдары (АҚҰ) және үкіметтік емес ұйымдар (ҰЕҰ) тартылады, олардың тұрғындарға деген сенімі мен контекстік тәжірибесін пайдаланады. Тіл жағынан кедергілерді жою үшін барлық қатысу материалдары мен коммуникациялары жергілікті тілдерде (қазақ және орыс тілдерінде) ұсынылатын болады. Еңбек мигранттарының және құрылыс кезеңіне қатысқан басқа да жергілікті емес топтардың лингвистикалық профилі негізінде қосымша тілдерді енгізуге болады.

Қолжетімділік пен инклюзивтілікті арттыруда коммуникацияны жеңілдету үшін келесі шаралар жүзеге асырылады және іс-шаралар тізімінде сипатталады. Іс-шаралар бастапқы кездесулер мен кері байланыстан кейін топтардың анықталған қажеттіліктеріне сай бейімделеді. Анонимді кері байланыс арналары (мысалы, онлайн сауалнамалар, онлайн дауыс беру) насихатталады, бірақ жергілікті тұрғындардың, ауылдың ерекшеліктері ескеріле отырып, мәдени тұрғыдан қолайлы құралдар ҚБК -нің бастапқы кездесулері мен кері байланысынан кейін таңдалады.

Шағымдану механизмі 9.0-бөлімінде сипатталған әдістерге сәйкес барлық өзара әрекеттесу бағдарламасының кезеңдерінде қолжетімді болады.

Төменде іс-шаралардың индикативті тізімі ұсынылған, бірақ әзірге ешқандай іс-шара өткізілмеген, жоспар іске қосылғаннан кейін әрбір іс-шараның мәртебесі (жалғасып жатыр-жоспарланған-орындалған болып) жаңартылады.-

Жобаға қатысу көрсеткіштерін, кері байланыс сапасын және мүдделі тараптардың мәселелеріне жауап беруді мерзімді түрде шолуды қоса, өзара әрекеттесудің тиімділігін бақылау және бағалау, ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын жақсарту үшін қажет кезде түзетулер енгізу. Мониторингтік іс-шаралар туралы толық ақпарат Мониторинг және есеп беру 11-бөлімде келтірілген.

8.1 Құрылысқа дейінгі кезеңде өзара әрекеттесу

Құрылысқа дейінгі кезең - құрылыс кезеңі басталғанға дейінгі келісім. Жобаның осы кезеңінде көлемді анықтау кезеңімен және ҚОӨБ жобалау кезеңімен байланысты шаралар жүргізілді, сондықтан бұл кезеңге ҚОӨБ жобалау кеңесі және ақпаратты жариялау кезеңі үшін жоспарланған іс-шаралар кіреді.

Кесте 5: Құрылысқа дейінгі кезеңде ұсынылған мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу бағдарламасы

Мүдделі тараптар тобы	Шара	Орны және жиілігі	Әрекеттесу мақсаты	Күтілетін нәтиже	Жазбалар	Орындалатын әрекеттер	Инклюзивтілік және қолжетімділік шаралары
Мекемелер - мемлекеттік және ұлттық органдар <ul style="list-style-type: none">■ Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі■ Қазақстан Республикасы Көлік министрлігі■ Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігі■ Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі■ Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігі Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігі Орман және жануарлар дүниесі комитеті■ Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі■ Қазақстан Республикасы Индустрия және құрылыс министрлігі■ Қазақстан Республикасы Су ресурстары және ирригация министрлігі■ Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі	Ресми кездесу	Тоқсан сайын Мемлекеттік мекемелер Хабарлама: Бір апта бұрын, бір күн бұрын еске салу арқылы	Жоба іс-шараларына қойылатын нормативтік талаптарға сәйкестікті және бекітуді қамтамасыз ету Жоба құжаттамасын жариялау: <ul style="list-style-type: none">■ ҚОЖӘБ (Қоршаған орта және әлеуметтік басқару жоспарын (ҚӘБЖ) қоса алғанда);■ Техникалық емес қысқаша мазмұндама (ТҚҚЖ);■ ҚОЖӘБ (осы құжат);■ ҚОӘБ (Қоршаған орта және әлеуметтік іс-қимыл жоспары)■ Пікірлер мен ақпарат алу	Жоба іс-шаралары ұлттық заңнамалық базаны және уақытында алынған мақұлдауларды сақтай отырып жүргізіледі Жоба іс-шараларының ашықтығы қамтамасыз етіліп, жоба құжаттары туралы органдарға хабарланады Жоба құжаттамасы бойынша кері байланыс алынады	Жиналыс хаттамалары және жиналыс журналдары Сырттай жазбалар	Сұраныс бойынша түсініктемелер беру Түзетулер мен өзгертулер туралы жаңартуды қамтамасыз ету	<ul style="list-style-type: none">■ Кездесулер қолжетімді жерлерде ұйымдастырылып, ол туралы ақпарат онлайн байланыс топтары, ақпараттық тақталар және веб-сайт арқылы кездесуден кемінде 7 күн бұрын бірнеше тілде хабарланады.■ Қажет кезде, синхрондалған субтитрлері, транскрипттері және жол белгілері бар аудио және бейне пайдаланылады■ Сипаттамалары және балама мәтіні бар анық және қолжетімді мазмұны бар кескіндер немесе диаграммалар ұсынылады■ Кездесу күні мен уақыты мәдени тәжірибелерді ескере және қатысушылардың жеткілікті санын қамтамасыз ету үшін жергілікті билік органдарымен бірге шешіледі■ Кездесулер жергілікті тілдерде (қазақ, орыс) ұйымдастырылады.■ Мүдделі тараптар жергілікті жиналыстарға қатыса алмаса, мүмкіндігінше қашықтан онлайн қатыса алады■ Анонимді кері байланыс мүмкіндігі үшін онлайн және жабық дауыс беру әдістері, сауалнамалар қолданылады

							<ul style="list-style-type: none"> Жобаға қатысты плакаттар мен брошюралар уәкілетті органдарға жіберіледі және бірнеше тілде жасалады (қазақ-орыс). Кездесу туралы ақпарат келісілген тиісті арна арқылы жіберіледі.
Барлығы (білім беру саласы, ХҚҰ, жергілікті тұрғындар, осал топтар)	Жоба құжаттарын Ақтас сайтында жариялау	Сайт 2025 жылдың соңына жоспарланған бірінші ақпаратты жариялау; Қажет кезде Жобаның барлық кезеңдерінде қосымша ақпаратты жариялау	Жоба құжаттамасын жариялау: ҚӨӨБ, ҚОӨБ, ҚОӨБ және шағымдану рәсімдері мен нысандары Пікір алмасу және шағымдану механизмі Жиі қойылатын сұрақтарға жауап беру Процестің ашықтығын қамтамасыз ету	Мүдделі тараптар жоба туралы хабардар етіледі Мүдделі тараптарға кері байланыс және шағымдар арнасы беріледі Сұрауларға ашық және уақтылы жауап беріледі	Кері байланыс нысандары және тіркелген шағымдар/сұраулар веб-сайт арқылы Веб-сайт жаңартулары	Сұраулар мен шағымдарға жауап беру Ақпаратты жаңарту	Құжаттарды бірнеше тілде жариялау және бөлісу (ағылшын, қазақ және орыс тілдерінде) Аудан және әкімдік кеңселеріне хабарландырулар беріліп, әкімдерге таратылады; <ul style="list-style-type: none"> Зардап шеккен қоғамдық орталықтардағы (зал, мектептер, кітапханалар) және құрылыс алаңдарындағы хабарландыру тақталары; Веб-сайтта хабарландыру, теледидар, радио және жергілікті газет жарнамалары пайдаланылады. Жоба веб-сайты туралы ақпарат беру үшін мүдделі тараптарға электрондық хат жіберіледі. Ақпаратты онлайн байланыс арналары арқылы да бөлісуге болады.
Мемлекеттік- өңірлік деңгейдегі мекемелер (әкімдіктер) <ul style="list-style-type: none"> Жамбыл облысы әкімдігі, оның ішінде барлық ведомство өкілдері Мекемелер-Мемлекеттік-Аудандық деңгей <ul style="list-style-type: none"> Мойынқұм ауданының әкімдігі Мойынқұм аудандық мәслихаты Мекемелер-Мемлекеттік-Жергілікті деңгейде (ауылдық округ) <ul style="list-style-type: none"> Хантау ауылдық округінің өкілі 	Ресми кездесулер (жергілікті және аймақтық)	Тоқсан сайын Мемлекеттік мекемелер Хабарландыру: Бір апта бұрын, бір күн бұрын еске салу арқылы	Жоба құжаттамасын жариялау: ҚӨӨБ, МТӨӨЖ, ЕСАР және шағымдану рәсімдері мен нысандары Әсерді жеңілдету шараларын жоспарлау мен ынтымақтастықты қамтамасыз ету Пікірлер мен ақпарат алу Жұмыс мүмкіндіктерімен және жұмысқа қабылдау рәсімімен бөлісу	Жоба іс-шараларының ашықтығы қамтамасыз етіліп, жоба құжаттары туралы органдарға хабарланады Жоба құжаттамасы бойынша кері байланыс алынады Жағымсыз әсерлерді жеңілдету үшін ынтымақтастық пен үйлестіру жалғасады	Жиналыс хаттамалары және жиналыс журналдары	Сұраныс бойынша түсініктемелер беру Түзетулер мен өзгертулер туралы жаңартылған ақпарат беру Кестелермен және жоспарлармен бөлісу	Құжаттардың қағаз көшірмелері тиісті әкімдік кеңселерінде (бірнеше тілде - қазақ-орыс-ағылшын) қолжетімді болады.

■ Қияқты әкімдігі							
Мекемелер-Мемлекеттік-Жергілікті деңгей ■ Мирный ауылының өкілі/әкім ■ Үлкен ауылының өкілі/әкім ■ Шығанақ ауылының өкілі/әкім (Үлкен Қамқалы көлінің маңында) ■ Кеңес ауылының өкілі/әкім	Ресми кездесулер (жергілікті)	Ай сайын Тиісті ауылдарда Хабарлама: Бір апта бұрын, бір күн бұрын еске салу арқылы	Жоба құжаттамасын жариялау: ҚӘӘБ, МТӨӘЖ, ЕСАР және шағымдану рәсімдері мен нысандары Әсерді жеңілдету шараларын жоспарлау мен ынтымақтастықты қамтамасыз ету Пікірлер мен ақпарат алу Жұмыс мүмкіндіктері және жұмысқа қабылдау рәсімімен бөлісу	Жоба іс-шараларының ашықтығы қамтамасыз етіліп, жоба құжаттары туралы органдарға хабарланады Жоба құжаттамасы бойынша кері байланыс алынады Жағымсыз әсерлерді жеңілдету үшін ынтымақтастық пен үйлестіру алға жалғасады Шағымдану механизмі хабарланады	Жиналыс хаттамалары және жиналыс журналдары	Сұраныс бойынша түсініктемелер беру Түзетулер мен өзгертулер туралы жаңартылған ақпарат беру Кестелермен және жоспарлармен бөлісу	Құжаттардың қағаз көшірмелері әкімдерге қолжетімді болады (бірнеше тілде- қазақша- орысша- ағылшынша) Жобаға қатысты плакаттар мен брошюралар ортақ пайдаланылатын болады және бірнеше тілде құрастырылады.
Қоғамдық мекемелер/ұйымдар Мирный ауылы: ■ Мирный жиналыс залының өкілдері ■ Мирный пошта бөлімшесінің өкілдері ■ Мирный мектебінің өкілдері ■ Мирный медициналық орталығының өкілдері Қияқты ауылы: ■ Қияқты теміржол вокзалының өкілдері ■ Қияқтыдағы әлеуметтік инфрақұрылымның (денсаулық сақтау немесе білім беру) өкілдері ■ Ауыл ақсақалдары	Ресми кездесулер (Ұлттық заңнамаға сәйкес қоғамдық кеңес отырысы)	Екі ай сайын Мирный және Қияқты ауылдары Хабарлама: Екі апта бұрын, бір күн бұрын еске салу арқылы	Мүдделі тараптардың ұлттық талаптарының нормативтік талаптарға сәйкестігін қамтамасыз ету Жоба құжаттамасын жариялау: ҚӘӘБ, МТӨӘЖ, ЕСАР және шағымдану рәсімдері мен нысандары Әсерді жеңілдету шараларын жоспарлау мен ынтымақтастықты қамтамасыз ету Пікірлер мен ақпарат алу Жұмыс мүмкіндіктерімен және жұмысқа қабылдау рәсімімен бөлісу	Жоба құжаттамасы бойынша кері байланыс алынады Жағымсыз әсерлерді жеңілдету үшін ынтымақтастық пен үйлестіру алға жалғасады Шағымдану механизмі хабарланады	Жиналыс хаттамалары және жиналыс журналдары		■ Жобаға қатысты плакаттар мен брошюралар ортақ пайдаланылатын болады және бірнеше тілде құрастырылады
Жергілікті тұрғындар Жоба әсер ететін аймақтағы келесі ауылдардағы/қалалардағы тұрғындар: ■ Мирный тұрғындары ■ Қияқты тұрғындары ■ Шығыс тұрғындары ■ Шолпан тұрғындары ■ Үлкен тұрғындары ■ Кеңес тұрғындары ■ Хантау тұрғындары ■ Катар тобы	Тұрғындармен кездесу	Екі ай сайын Ауылдар мен елді мекендерде (Мирный, Қияқты, Шығыс, Шолпан, Үлкен, Кеңес, Хантау, Катар) Хабарлама: Екі апта бұрын, бір күн бұрын еске салу арқылы	Жоба қызметкерлерін (CLO) таныстыру және шағымдану процестерімен бөлісу. Жұмыс мүмкіндіктері мен жұмысқа қабылдау процедурасымен бөлісу.	Жоба құжаттамасы бойынша кері байланыс алынады Шағымдану механизмі хабарланады	Жиналыс хаттамалары және жиналыс журналдары	Сұраныс бойынша түсініктеме беру Шағымдар мен мәселелер бойынша кері байланыс және жауап беру	■ Кездесулер қолжетімді жерлерде ұйымдастырылып, ол туралы ақпарат онлайн байланыс топтары, ақпараттық тақталар және веб-сайт арқылы кездесуден кемінде 7 күн бұрын бірнеше тілде хабарланады. ■ Қажет кезде, синхрондалған субтитрлері, транскриптітері және жол белгілері бар аудио және бейне пайдаланылады ■ Сипаттамалары және балама мәтіні бар анық және қолжетімді мазмұны

							<p>бар кескіндер немесе диаграммалар ұсынылады</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Кездесу күні мен уақыты мәдени тәжірибелерді ескере және қатысушылардың жеткілікті санын қамтамасыз ету үшін жергілікті билік органдарымен бірге шешіледі ■ Кездесулер жергілікті тілдерде (қазақ, орыс) ұйымдастырылады.
Жергілікті тұрғындар	Көрнекі материалдар (брошюралар мен плакаттар)	<p>Ауылдар мен аудандардың ақпараттық тақталары</p> <p>Жобаның барлық кезеңдерінде</p>	Жоба және шағымдану механизмі туралы ақпарат беру	Шағымдану тетігі бойынша хабардарлық артады	Плакаттар орналастырылған орындардың тізімі асылды және брошюралар қалды	Шағымдар мен алаңдаушылықтар бойынша кері байланыс және жауап беру	<p>Бірнеше тілде көрнекі материалдар ұсынылады (ағылшын, қазақ және орыс)</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Плакаттар мен брошюралар суреттермен және түсінікті тілмен (бірнеше тілде) құрастырылатын болады. ■ Штрих-кодтар және whatsapp топтары ауызша шағымдар мен алаңдаушылықтар үшін ұсынылатын болады ■ Кездесулер жергілікті тілдерде (қазақ, орыс) ұйымдастырылады.
Осал топтар (6.2-бөлімдегі анықтамаға сәйкес)	Фокус-топпен кездесулер	<p>Ауылдар және аудандар</p> <p>Хабарлама: Екі апта бұрын, бір күн бұрын еске салу арқылы</p>	Жобалық және шағымдану механизмі туралы ақпарат беру	Шағымдану тетігі бойынша хабардарлық артады	Жиналыс хаттамалары және жиналыс журналдары		<ul style="list-style-type: none"> ■ Кездесу күні мен уақыты мәдени тәжірибелерді ескере отырып, қатысуды қамтамасыз ету үшін өкілдермен бірлесіп шешіледі. ■ Орны мен уақытты таңдауда гендерлік сезімталдық шаралары ескеріледі. ■ Кездесулер жергілікті тілдерде (қазақ-орыс) ұйымдастырылады.
БАҚ <ul style="list-style-type: none"> ■ Жергілікті теледидар 	Көрнекі материалдар (брошюралар	БАҚ коммуникация құралдары	Жобалық және шағымдану механизмі туралы ақпарат беру	Шағымдану тетігі бойынша хабардарлық артады	Ақпарат алмасуға арналған БАҚ құралдарының тізімі		Бірнеше тілде жаңалықтар мен көрнекі материалдар

<div>■ Жергілікті БАҚ</div> <div>■ Telegram және Instagram желілерінде жаңалықтар арналарын иеленетін жергілікті ықпалды блогерлер</div>	және плакаттар)	Жобаның барлық кезеңдерінде					<div>ұсынылады (ағылшын, қазақ және орыс)</div> <div>■ Көрнекі материал суреттермен және түсінікті тілде (бірнеше тілде) құрастырылатын болады.</div> <div>■ Ауызша шағымдар мен мәселелер бойынша штрих-кодтар мен whatsapp топтары ұсынылады</div>
<div>Азаматтық қоғам ұйымдары - Үкіметтік емес ұйымдар</div> <div>■ Биоәртүрлілікке қатысты мәселелер</div>	Фокус-топпен кездесулер	<div>Ауылдар және аудандар</div> <div>Хабарлама: Екі апта бұрын, бір күн бұрын еске салу арқылы</div>	Жобалық және шағымдану механизмі туралы ақпарат беру	<div>Жоба қызметі бойынша кері байланыс алынады</div> <div>Жағымсыз әсерлерді жеңілдету үшін ынтымақтастық пен үйлестіру алға жалғасады</div> <div>Шағымдану механизмі хабарланады</div>	Жиналыс хаттамалары және жиналыс журналдары	<div>Сұраныс бойынша түсініктемелер беру</div> <div>Шағымдар мен алаңдаушылықтар бойынша кері байланыс және жауап беру</div>	<div>■ Кездесулер қолжетімді жерлерде ұйымдастырылып, ол туралы ақпарат онлайн байланыс топтары, ақпараттық тақталар және веб-сайт арқылы кездесуден кемінде 7 күн бұрын бірнеше тілде хабарланады.</div> <div>■ Қажет кезде, синхрондалған субтитрлері, транскрипттері және жол белгілері бар аудио және бейне пайдаланылады</div> <div>■ Сипаттамалары және балама мәтіні бар анық және қолжетімді мазмұны бар кескіндер немесе диаграммалар ұсынылады</div> <div>■ Кездесу күні мен уақыты мәдени тәжірибелерді ескере және қатысушылардың жеткілікті санын қамтамасыз ету үшін жергілікті билік органдарымен бірге шешіледі</div> <div>■ Кездесулер жергілікті тілдерде (қазақ, орыс) ұйымдастырылады.</div> <div>■ Мүдделі тараптар жергілікті жиналыстарға қатыса алмаса, мүмкіндігінше қашықтан онлайн қатыса алады</div>

							<ul style="list-style-type: none">■ Анонимді кері байланыс мүмкіндігі үшін онлайн және жабық дауыс беру әдістері, сауалнамалар қолданылады■ Жобаға қатысты плакаттар мен брошюралар уәкілетті органдарға жіберіледі және бірнеше тілде жасалады (қазақ-орыс).■ Кездесу туралы ақпарат келісілген тиісті арна арқылы жіберіледі.
--	--	--	--	--	--	--	---

8.2 Құрылыс кезеңіндегі өзара әрекеттесу

Құрылыс кезеңіндегі мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу шаралары алдыңғы шаралар нәтижелері мен алынған сабақтарға негізделеді. Сондықтан келесі бағдарлама индикативті болып табылады және одан әрі жаңартылады.

5-кесте: Құрылыс кезеңінде мүдделі тараптармен әрекеттесудің ұсынылатын бағдарламасы

Мүдделі тараптар тобы	Шара	Орны және жиілігі	Мақсаты	Күтілетін нәтиже	Жазбалар	Әрекеттер	Инклюзивтілік және қолжетімділік шаралары
Барлығы (білім беру саласы, ХҚҰ, жергілікті тұрғындар, осал топтар)	Total веб-сайты арқылы жоба құжаттарын жариялау	Веб-сайт Жоба циклі бойы	Жоба құжаттамасын жариялау: ҚӨӨБ, МТӨӨЖ, ESAP және шағымдану рәсімдері мен нысандары Жобаның қоршаған ортаны қорғау және әлеуметтік-экономикалық көрсеткіштері туралы ақпаратты жариялау Пікірлер мен шағымдану механизмін хабарлау Жиі қойылатын сұрақтарға жауап беру Процестің ашықтығын қамтамасыз ету	Мүдделі тарап ӨА жобасының нәтижелері туралы хабардар етіледі Мүдделі тараптарға кері байланыс және шағымдар арнасы ұсынылады Сұрауларға жауаптар беріледі, жаңартулар мен түзетулер ашық және уақтылы түрде бөлісіледі	Кері байланыс нысандары және тіркелген шағымдар/веб-сайт арқылы сұраулар Сайт жаңартулары	Сауалдар мен шағымдарға ден қою Ақпаратты жаңарту	Құжаттарды бірнеше тілде жариялау және бөлісу (ағылшын, қазақ және орыс тілдерінде) Веб-сайтпен байланыс жергілікті арналар арқылы жүзеге асырылады: <ul style="list-style-type: none">■ Аудан және әкімдік кеңселеріне хабарландырулар жіберіліп, әкімдерге таратылады;■ Өсер етілген қоғамдық орталықтардағы (зал, мектептер, кітапханалар) және құрылыс алаңдарындағы хабарландыру тақталары;■ Веб-сайтпен байланыс орнату үшін теледидар, радио және жергілікті газет жарнамалары пайдаланылады.■ Жоба веб-сайты туралы ақпарат беру үшін мүдделі тараптарға электрондық хат жіберіледі. Ақпаратты онлайн байланыс арналары арқылы да бөлісуге болады.
Мекемелер-Мемлекеттік-Жергілікті деңгей <ul style="list-style-type: none">■ Өкіл/ Мирный ауылының әкімі■ Өкіл/ Үлкен ауылының әкімі	Жеке кездесу (жергілікті)	Тоқсан сайын Орналасқан жері: Мемлекеттік мекемелер	Жаңартылған жоба туралы ақпарат пен құрылыс жұмыстарының кестесін ұсыну.	Жоба іс-шаралары бойынша кері байланыс алынады	Жиналыс хаттамалары және жиналыс журналдары	Сұраныс бойынша түсініктемелер беру Түзетулер мен өзгертулер туралы	<ul style="list-style-type: none">■ Кездесулер қолжетімді жерде ұйымдастырылады. Шалғайдағы елді мекендер үшін көлік ұйымдастырылады.

<ul style="list-style-type: none"> ■ Өкіл / Шығыс ауылының әкімі (Үлкен Қамқор көлінің маңы) ■ Өкіл / Кеңес ауылының әкімі 		Хабарлама: Екі апта бұрын жіберіледі	<p>Құрылыс кезіндегі жоба қызметкерлерінің кіріспе презентациясы.</p> <p>Жобаның қоршаған орта және әлеуметтік-экономикалық көрсеткіштері туралы ақпаратпен және жеңілдету шараларының барысы туралы мерзімді есептермен бөлісу.</p> <p>Қатысу процесінде бұрын көтерілген мәселелер (мысалы, су, қоршаған ортаның ластануы) және тұрғындардың қызметіне әсер етуі мүмкін құрылысқа қатысты кез келген басқа іс-шаралар бойынша пікірлер алу.</p> <p>Жағымсыз әсерді жеңілдету және қажет кезде түзету шараларын ұсыну үшін ықтимал жеңілдету шараларын талқылау және тіркеу.</p> <p>Мәдени мұра жоспарына сәйкес қауымдастықтың мәдени мұраға қол жеткізуі туралы пікірлер алу</p> <p>Жағымсыз әсерді жеңілдету және қажет кезде жою үшін ықтимал жеңілдету шараларын талқылау және жазып алу.</p>	<p>Жағымсыз әсерлерді жеңілдету үшін ынтымақтастық пен үйлестіру алға жалғасады</p> <p>Шағымдану механизмі хабарланады</p>		<p>жаңартылған ақпарат беру</p> <p>Кестелер мен жоспарлармен бөлісу</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Синхрондалған субтитрлері, транскрипттері және жол белгілері бар аудио және бейне қажет жерде пайдаланылады ■ Сауаттылық деңгейі төмен немесе техникалық білімі шектеулі қатысушылардың түсінуі үшін көрнекі құралдар мен жеңілдетілген материалдарды қолданған жөн ■ Сипаттамалары және балама мәтіні бар анық және қолжетімді мазмұны бар кескіндер немесе диаграммалар ұсынылады ■ Кездесу күні мен уақыты мәдени тәжірибелерді қарастырады және қатысушылардың көптігін қамтамасыз ету үшін жергілікті билік органдарымен шешім қабылдайды ■ Мүдделі тараптар жергілікті жиналыстарға қатыса алмаса, мүмкіндігінше қашықтан онлайн қатысу қарастырылады ■ Онлайн және жабық дауыс беру әдістері, сауалнамалар анонимді кері байланысқа мүмкіндік беру үшін пайдаланылады ■ Сипаттамалары және балама мәтіні бар анық және қолжетімді мазмұны бар кескіндер немесе диаграммалар ұсынылады ■ Кездесулер жергілікті тілдерде ұйымдастырылады. ■ Жобаға қатысты плакаттар мен брошюралар уәкілетті органдармен жіберіледі және бірнеше тілде құрастырылады (Қазақ-орыс). ■ Отырыс қорытындысы туралы ақпарат келісілген тиісті арна арқылы жіберіледі.
<p>Қоғамдық мекемелер/ұйымдар</p> <p>Мирный ауылы:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Мирный жиналыс залының өкілдері ■ Мирный пошта бөлімшесінің өкілдері ■ Мирный мектебінің өкілдері ■ Мирный медициналық орталығының өкілдері 	Ресми кездесулер (Ұлттық заңнамаға сәйкес қоғамдық кеңес отырысы)	<p>Ай сайын</p> <p>Орналасқан жері: ауылдар</p> <p>Хабарлама: екі апта бұрын, бір күн бұрын еске салу арқылы</p>	<p>Жобаның қоршаған орта және әлеуметтік саладағы көрсеткіштері және жеңілдету шараларының барысы туралы мерзімді есептермен бөлісу</p> <p>Хабардарлықты арттыру үшін жоба плакаттарын, брошюраларын, веб-сайтын ұсыну</p> <p>Гендерлік зорлық-зомбылыққа байланысты мәселелер бойынша</p>	<p>Жоба іс-шаралары және тұрғындардың қабылдауы бойынша тұрақты кері байланыс алынады</p> <p>Жағымсыз әсерлерді жеңілдету үшін ынтымақтастық пен үйлестіру алға жалғасады</p> <p>Шағымдану механизмі хабарланады</p>	Жиналыс хаттамалары және жиналыс журналдары	<p>Сұраныс бойынша түсініктемелер беру</p> <p>Түзетулер мен өзгертулер туралы жаңартылған ақпарат беру</p> <p>Кестелер мен жоспарлармен бөлісу</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Кездесулер қолжетімді жерде ұйымдастырылады. Шалғайдағы елді мекендер үшін көлік ұйымдастырылады. ■ Синхрондалған субтитрлері, транскрипттері және жол белгілері бар аудио және бейне қажет жерде пайдаланылады ■ Сауаттылық деңгейі төмен немесе техникалық білімі шектеулі

<p>Қияқты ауылы:</p> <ul style="list-style-type: none">■ Қияқты теміржол вокзалының өкілдері■ Қияқтыдағы әлеуметтік инфрақұрылымның (денсаулық сақтау немесе білім беру) өкілдері			<p>сенім телефонын және шағымдар арнасын енгізу</p> <p>Жоба қызметімен байланысты мәдени мұраға және басқа да жеңілдету шараларына тұрғындардың қол жеткізуі туралы пікірлер алу</p>				<p>қатысушылардың түсінуі үшін көрнекі құралдар мен жеңілдетілген материалдарды қолданған жөн</p> <ul style="list-style-type: none">■ Сипаттамалары және балама мәтіні бар анық және қолжетімді мазмұны бар кескіндер немесе диаграммалар ұсынылады■ Кездесу күні мен уақыты мәдени тәжірибелерді қарастырады және қатысушылардың көптігін қамтамасыз ету үшін жергілікті билік органдарымен шешім қабылдайды■ Мүдделі тараптар жергілікті жиналыстарға қатыса алмаса, мүмкіндігінше қашықтан онлайн қатысу қарастырылады■ Онлайн және жабық дауыс беру әдістері, сауалнамалар анонимді кері байланысқа мүмкіндік беру үшін пайдаланылады■ Сипаттамалары және балама мәтіні бар анық және қолжетімді мазмұны бар кескіндер немесе диаграммалар ұсынылады■ Кездесулер жергілікті тілдерде ұйымдастырылады.■ Жобаға қатысты плакаттар мен брошюралар уәкілетті органдармен жіберіледі және бірнеше тілде құрастырылады (Қазақ-орыс).■ Отырыс қорытындысы туралы ақпарат келісілген тиісті арна арқылы жіберіледі.
<p>Жергілікті тұрғындар</p> <p>Жоба әсер ететін аймақтағы келесі ауылдардағы/қалалардағы тұрғындар:</p> <ul style="list-style-type: none">■ Мирный тұрғындары■ Қияқты тұрғындары■ Шығыс тұрғындары■ Шолпан тұрғындары■ Үлкен тұрғындары■ Кеңес тұрғындары■ Хантау тұрғындары■ Катар тобы	Тұрғындармен кездесу	<p>Ай сайын</p> <p>Орындар:</p> <p>Ауылдар мен елді мекендерде (Мирный, Қияқты, Шығыс, Шолпан, Үлкен, Кеңес, Хантау, Катар)</p> <p>Хабарландыру: Бір күн бұрын еске салудан бір апта бұрын</p>	<p>Жобаның қоршаған орта және әлеуметтік саладағы көрсеткіштері және жеңілдету шараларының барысы туралы мерзімді есептермен бөлісу</p> <p>Хабардарлықты арттыру үшін жоба плакаттарын, брошюраларын, веб-сайтын ұсыну</p> <p>Гендерлік зорлық-зомбылыққа байланысты мәселелер бойынша сенім телефонын және шағымдар арнасын енгізу</p> <p>Жоба қызметімен байланысты мәдени мұраға және басқа да жеңілдету шараларына тұрғындардың қол жеткізуі туралы пікірлер алу</p>	<p>Жоба іс-шаралары және тұрғындардың қабылдауы бойынша тұрақты кері байланыс алынады</p> <p>Шағымдар механизмі хабарланады, алаңдаушылықтар мен шағымдар бойынша жаңарту қамтамасыз етіледі</p>	Жиналыс хаттамалары және жиналыс журналдары	<p>Сұраныс бойынша түсініктемелер беру</p> <p>Шағымдар мен алаңдаушылықтар бойынша кері байланыс және жауаптар беру</p> <p>Нақты мәселелер туындаған жағдайда жекелендірілген өзара әрекеттесу модельдерін ұйымдастыру.</p>	<ul style="list-style-type: none">■ Кездесулер қолжетімді жерде ұйымдастырылады. Шалғайдағы елді мекендер үшін көлік ұйымдастырылады.■ Синхрондалған субтитрлері, транскриптітері және жол белгілері бар аудио және бейне қажет жерде пайдаланылады■ Сауаттылық деңгейі төмен немесе техникалық білімі шектеулі қатысушылардың түсінуі үшін көрнекі құралдар мен жеңілдетілген материалдарды қолданған жөн■ Сипаттамалары және балама мәтіні бар анық және қолжетімді мазмұны бар

							<p>кескіндер немесе диаграммалар ұсынылады</p> <ul style="list-style-type: none">■ Кездесу күні мен уақыты мәдени тәжірибелерді қарастырады және қатысушылардың көптігін қамтамасыз ету үшін жергілікті билік органдарымен шешім қабылдайды■ Мүдделі тараптар жергілікті жиналыстарға қатыса алмаса, мүмкіндігінше қашықтан онлайн қатысу қарастырылады■ Онлайн және жабық дауыс беру әдістері, сауалнамалар анонимді кері байланысқа мүмкіндік беру үшін пайдаланылады■ Сипаттамалары және балама мәтіні бар анық және қолжетімді мазмұны бар кескіндер немесе диаграммалар ұсынылады■ Кездесулер жергілікті тілдерде ұйымдастырылады.■ Жобаға қатысты плакаттар мен брошюралар уәкілетті органдармен жіберіледі және бірнеше тілде құрастырылады (Қазақ-орыс).■ Отырыс қорытындысы туралы ақпарат келісілген тиісті арна арқылы жіберіледі.
Жергілікті тұрғындар	Көрнекі материалдар (ақпараттық тақталар, Брошюралар және плакаттар)	Ауылдар мен аудандардың ақпараттық тақталары Жобаның барлық кезеңдерінде	Жоба, жобаның іс-шаралары, кестесі, жоспары және шағымдану механизмі туралы ақпарат беру. Жобаның қоршаған ортаны қорғау және әлеуметтік-экономикалық жағдайларының көрсеткіштері және жеңілдету шараларының барысы туралы мерзімді есептер туралы ақпаратпен бөлісу.	Жоба іс-шаралары, жұмыс кестесі және шағымдану тетігі туралы хабардар етіледі	Плакаттар ілінген және брошюралар қалдырылған орындардың тізімі	Шағымдар мен алаңдаушылықтар бойынша кері байланыс және жауап беру	Бірнеше тілде көрнекі материалдар ұсынылады (ағылшын, қазақ және орыс) <ul style="list-style-type: none">■ Плакаттар мен брошюралар суреттермен және түсінікті тілмен (бірнеше тілде) құрастырылатын болады.■ Штрих-кодтар және whatsapp топтары ауызша шағымдар мен алаңдаушылықтар үшін ұсынылатын болады■ Плакаттар мен брошюралар ХҚҰ және халықтың осал топтары өкілдеріне таратылатын болады.
Жеткізушілер	Оқыту және ресми кездесулер	Сатып алу процесіне сәйкес жобаның барлық циклі бойына	Жоба, жобаның іс-шаралары, кестесі, жоспары және шағымдану механизмі туралы ақпарат беру. Жобаның қоршаған ортаны қорғау және әлеуметтік-экономикалық жағдайларының көрсеткіштері және жеңілдету шараларының барысы туралы мерзімді есептер туралы ақпаратпен бөлісу.	Жобаның қызметі, кестесі және шағымдану механизмі туралы хабардарлық артады	Оқыту және жиналыс жазбалары	Сұраныс бойынша түсініктемелер беру Шағымдар мен алаңдаушылықтар бойынша кері байланыс және жауап беру Қажет болса, қосымша ақпараттандыру іс-	<ul style="list-style-type: none">■ Жергілікті жеткізушілер болған жағдайда кездесулер жергілікті тілдерде (қазақ-орыс) ұйымдастырылады.■ Кездесулер/тренингтер аяқталғаннан кейін ақпарат пен оқу материалдары таратылады.

						шараларын/тренингтерін ұйымдастыру	
Жұмысшылар	Оқыту	Жобаның барлық кезеңдеріндегі жұмысқа қабылдау процесіне сәйкес келеді	Жобаның, жұмыс орнының және жұмысшылардың мінез-құлық кодексінің, халықаралық және компаниялық жұмыс стандарттары туралы ақпарат беру. Шағымдану механизмі туралы ақпарат беру (кек алмау және құпиялылық шараларын қоса алғанда) Тұрғындар жұмысшыларға қатысты шағымданған жағдайда жаңартулар мен ақпарат беру. Жұмыс орындарының жағдайлары мен қоғамдық қатынастар бойынша жұмысшылардан кері байланыс алу.	Шағымдану тетігі бойынша хабардарлық артады Жұмысшылар тұрғындармен және жұмыс орындарымен қарым-қатынаста ұстанатын ережелер мен стандарттар туралы хабардар етіледі	Оқу жазбалары	Сұраныс бойынша түсініктемелер беру Шағымдар мен алаңдаушылықтар бойынша кері байланыс және жауап беру Қажет болса, қосымша ақпараттандыру іс-шараларын/тренингтер ұйымдастыру	<ul style="list-style-type: none"> Жұмысшылармен оқыту оңай түсінікті түрде ұйымдастырылады, мигранттар жұмысқа қабылданған жағдайда оларға ана тілінде аударма қамтамасыз етіледі.
Осал топтар (6.2-бөлімдегі анықтамаға сәйкес)	Фокус-топпен кездесулер	Ауылдар және аудандар	Жобалық және шағымдану механизмі туралы ақпарат беру Осал топтарға және олардың сезімталдығына қатысты мәселелер бойынша кері байланыс іздеу	Жоба, Жобамен байланысты іс-шаралар және шағымдану тетіктері туралы ақпарат беріледі Жобамен және осал топтармен байланысты мәселелер бойынша кері байланыс алынады.	Жиналыс хаттамалары және жиналыс журналдары	Сұраныс бойынша түсініктемелер беру Шағымдар мен алаңдаушылықтар бойынша кері байланыс және жауап беру	<ul style="list-style-type: none"> Кездесу күні мен уақыты мәдени тәжірибелерді ескере отырып, қатысуды қамтамасыз ету үшін өкілдермен бірлесіп шешіледі. Орны мен уақытты таңдауда гендерлік сезімталдық шаралары ескеріледі. Кездесулер жергілікті тілдерде ұйымдастырылады.
БАҚ <ul style="list-style-type: none"> Жергілікті теледидар Жергілікті БАҚ Telegram және Instagram желілерінде жаңалықтар арналарын иеленетін жергілікті ықпалды блогерлер 	Көрнекі материалдар (брошюралар мен плакаттар)	БАҚ-тың коммуникация құралдары Жобаның барлық кезеңдерінде	Жобалық және шағымдану механизмі туралы ақпарат беру	Шағымдану тетігі бойынша хабардарлық артады	Ақпарат алмасуға арналған БАҚ құралдарының тізімі		<p>Бірнеше тілде жаңалықтар мен көрнекі материалдар ұсынылады (ағылшын, қазақ және орыс)</p> <ul style="list-style-type: none"> Көрнекі материал суреттермен және оңай түсінікті тілде (бірнеше тілде) құрастырылатын болады. <div> <ul style="list-style-type: none"> Штрих-кодтар және whatsapp топтары ауызша шағымдар мен алаңдаушылықтар үшін ұсынылатын болады </div>
Азаматтық қоғам ұйымдары - Үкіметтік емес ұйымдар- Ұйым <ul style="list-style-type: none"> Биоәртүрлілікке қатысты мәселелер 	Фокус-топпен кездесулер	Ауылдар және аудандар Хабарлама: Екі апта бұрын, бір күн бұрынғы еске салудан кейін	Жобалық және шағымдану механизмі туралы ақпарат беру	Жоба қызметі бойынша кері байланыс алынады Жағымсыз әсерлерді жеңілдету үшін ынтымақтастық пен үйлестіру алға жалғасады Шағымдану механизмі хабарланады	Жиналыс хаттамалары және жиналыс журналдары	Сұраныс бойынша түсініктемелер беру Шағымдар мен алаңдаушылықтар бойынша кері байланыс және жауап беру	<ul style="list-style-type: none"> Кездесулер қолжетімді жерлерде ұйымдастырылады, ол туралы ақпарат онлайн байланыс топтары, ақпараттық тақталар және сайт арқылы бірнеше тілде хабарланады. Кездесулер әлеуметтік желілер, YEҰ желілері және басқа да тиісті байланыс құралдары арқылы жария етілетін болады.

							<ul style="list-style-type: none">■ Синхрондалған субтитрлері, транскрипттері және жол белгілері бар аудио және бейне қажет жерде пайдаланылады■ Кездесулер қажет кезде жергілікті тілдерде (қазақ, орыс) және ағылшын тілдерінде ұйымдастырылады.■ Мүдделі тараптар жергілікті жиналыстарға қатыса алмаса, мүмкіндігінше қашықтан онлайн қатысу қарастырылады■ Онлайн және жабық дауыс беру әдістері, сауалнамалар анонимді кері байланысқа мүмкіндік беру үшін пайдаланылады <p>Отырыс қорытындысы туралы ақпарат келісілген тиісті арна арқылы жіберіледі.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

8.3 Жұмыстар кезеңіндегі өзара әрекеттесу

Жұмыстар кезеңінде кезеңіндегі өзара әрекеттесу шараларын орындау жауапкершілігі «Актас Энерджи» ЖШС-не жүктеледі және ол жобаның осы кезеңіндегі жұмысқа жауапты болады. Сондықтан келесі бағдарлама индикативті болып табылады және жаңартылып тұрады. Жұмыс кем дегенде 25 жылға созылады деп есептелген. Іс-шаралар жобаның келесі кезеңдерінде жаңартылады және құрылысқа дейін және құрылыс кезінде жүргізілген алдыңғы жұмыстың нәтижелерін көрсетеді.

6-кесте: Жобаны іске асыру кезеңінде мүдделі тараптармен әрекеттесудің ұсынылатын бағдарламасы

Мүдделі тараптар тобы	Шара	Орны және жиілігі	Мақсаты	Күтілетін нәтиже	Жазбалар	Орындалатын әрекеттер	Инклюзивтілік және қолжетімділік шаралары
Мекемелер-Мемлекеттік-Жергілікті деңгей <ul style="list-style-type: none">■ Өкіл/ Мирный ауылының әкімі■ Өкіл/ Үлкен ауылының әкімі■ Өкіл / Шығыс ауылының әкімі (Үлкен Қамқор көлінің маңы)■ Өкіл / Кеңес ауылының әкімі	Қызметтік хат алмасу	2 жыл сайын	Жұмыстарға байланысты алаңдаушылықтар мен сұраныс бойынша жаңартылған ақпарат алу	Алаңдаушылықтар мен шағымдар бойынша кері байланыс алынады	Сырттай жазбалар	Сұраныс бойынша түсініктемелер беру	Талап етілмейді
Жоба әсер ететін аймақтағы келесі ауылдардағы/қалалардағы тұрғындар, кәсіп иелері және жер пайдаланушылар: <ul style="list-style-type: none">■ Мирный тұрғындары■ Қияқты тұрғындары	Тұрғындармен кездесу	Жыл сайын	Жұмыстарға байланысты алаңдаушылықтар мен сұраныс бойынша жаңартылған ақпарат алу	Алаңдаушылықтар мен шағымдар бойынша кері байланыс алынады	Жиналыс жазбалары	Сұраныс бойынша түсініктемелер беру Мәселелерді / шағымдарды тиісті органдармен қадағалау - Қажет кезде сілтеме жасау	<ul style="list-style-type: none">■ Кездесулер қолжетімді жерлерде ұйымдастырылып, ол туралы ақпарат онлайн байланыс топтары, ақпараттық тақталар және веб-сайт арқылы кездесуден кемінде 7 күн бұрын бірнеше тілде хабарланады.■ Синхрондалған субтитрлері, транскрипттері және жол белгілері бар аудио және бейне қажет жерде пайдаланылады■ Сауаттылық деңгейі төмен немесе техникалық білімі шектеулі қатысушылардың түсінуі үшін көрнекі құралдар мен жеңілдетілген материалдарды қолданған жөн■ Сипаттамалары және балама мәтіні бар анық және қолжетімді мазмұны бар кескіндер немесе диаграммалар ұсынылады

							<ul style="list-style-type: none"> ■ Кездесу күні мен уақыты мәдени тәжірибелерді қарастырады және қатысушылардың көптігін қамтамасыз ету үшін жергілікті билік органдарымен шешім қабылдайды ■ Кездесулер жергілікті тілдерде (қазақ, орыс) ұйымдастырылады. ■ Мүдделі тараптар жергілікті жиналыстарға қатыса алмаса, мүмкіндігінше қашықтан онлайн қатысу қарастырылады ■ Онлайн және жабық дауыс беру әдістері, сауалнамалар анонимді кері байланысқа мүмкіндік беру үшін пайдаланылады ■ Сипаттамалары және балама мәтіні бар анық және қолжетімді мазмұны бар кескіндер немесе диаграммалар ұсынылады ■ Жобаға қатысты плакаттар мен брошюралар уәкілетті органдармен жіберіледі және бірнеше тілде құрастырылады (Қазақ-орыс). ■ Отырыс қорытындысы туралы ақпарат келісілген тиісті арна арқылы жіберіледі.
Осал топтар (6.2-бөлімдегі анықтамаға сәйкес)	Фокус-топтар	Жыл сайын	Жобаға әсерлер мен қабылдауларды бақылау	Алаңдаушылықтар мен шағымдар бойынша кері байланыс алынады	Жиналыс жазбалары	<p>Сұраныс бойынша түсініктемелер беру</p> <p>Қажет кезде грант мүмкіндіктерін немесе басқа қызметтерді қараңыз</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Кездесулер қолжетімді жерлерде ұйымдастырылып, ол туралы ақпарат онлайн байланыс топтары, ақпараттық тақталар және веб-сайт арқылы кездесуден кемінде 7 күн бұрын бірнеше тілде хабарланады. ■ Қажет кезде, синхрондалған субтитрлері, транскрипттері және жол белгілері бар аудио және бейне пайдаланылады ■ Сипаттамалары және балама мәтіні бар анық және қолжетімді мазмұны бар кескіндер немесе диаграммалар ұсынылады ■ Кездесу күні мен уақыты мәдени тәжірибелерді ескере және қатысушылардың жеткілікті санын қамтамасыз ету үшін жергілікті билік органдарымен бірге шешіледі ■ Кездесулер жергілікті тілдерде (қазақ, орыс) ұйымдастырылады. ■ Мүдделі тараптар жергілікті жиналыстарға қатыса алмаса, мүмкіндігінше қашықтан онлайн қатыса алады ■ Анонимді кері байланыс мүмкіндігі үшін онлайн және жабық дауыс беру әдістері, сауалнамалар қолданылады

							<ul style="list-style-type: none">■ Жобаға қатысты плакаттар мен брошюралар уәкілетті органдарға жіберіледі және бірнеше тілде жасалады (қазақ-орыс).■ Кездесу туралы ақпарат келісілген тиісті арна арқылы жіберіледі.
Азаматтық қоғам ұйымдары - Үкіметтік емес ұйымдар ■ Биоәртүрлілікке қатысты мәселелер	Фокус-топпен кездесулер	Ауылдар және аудандар Хабарлама: Екі апта бұрын, бір күн бұрын еске салу арқылы	Жобалық және шағымдану механизмі туралы ақпарат беру	Жоба қызметі бойынша кері байланыс алынады Жағымсыз әсерлерді жеңілдету үшін ынтымақтастық пен үйлестіру алға жалғасады Шағымдану механизмі хабарланады	Жиналыс хаттамалары және жиналыс журналдары	Сұраныс бойынша түсініктемелер беру Шағымдар мен алаңдаушылықтар бойынша кері байланыс және жауап беру	<ul style="list-style-type: none">■ Кездесулер қолжетімді жерлерде ұйымдастырылады, ол туралы ақпарат онлайн байланыс топтары, ақпараттық тақталар және сайт арқылы бірнеше тілде хабарланады.■ Кездесулер әлеуметтік желілер, ҮЕҰ желілері және басқа да тиісті байланыс құралдары арқылы жария етілетін болады.■ Синхрондалған субтитрлері, транскрипттері және жол белгілері бар аудио және бейне қажет жерде пайдаланылады■ Кездесулер қажет кезде жергілікті тілдерде (қазақ, орыс) және ағылшын тілдерінде ұйымдастырылады.■ Мүдделі тараптар жергілікті жиналыстарға қатыса алмаса, мүмкіндігінше қашықтан онлайн қатысу қарастырылады■ Онлайн және жабық дауыс беру әдістері, сауалнамалар анонимді кері байланысқа мүмкіндік беру үшін пайдаланылады■ Отырыс қорытындысы туралы ақпарат келісілген тиісті арна арқылы жіберіледі.

8.4 Жер алу және қоныс аудару процесіне және тіршілік көзін қалпына келтіру (ТКҚК) бойынша консультацияларға қатысу және қадағалау

Қоршаған ортаға әсерді бағалау жобасын әзірлеу кезеңінде жоба әсер ететін адамдар анықталды. Сондықтан, жер алу процесіне қатысты шаралар құрылыс басталғанға дейін және жер алу, қоныс аудару, қалпына келтіру және күнкөріс қамсыздандыру бойынша негіз бен жоспарды іске асыру кезінде жүргізілуі тиіс. Актас мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу жоспарында (SEP) сипатталған IFC PS5/EBRD PR5 сай консультациялар мен қатысуды (КҚ) қамтамасыз ету үшін құрылымдалған және инклюзивті мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу процесін енгізеді. Мақсат - бейресми малшылар сияқты осал топтарды қоса, жоба әсерін тигізген адамдарға (ЖӨА) тиісті кеңес беру, уақтылы және қолжетімді түрде хабарлауды және жерлеріне, активтеріне және тіршілігіне әсер ететін шешімдерге ықпал ету мүмкіндіктерін қамтамасыз ету.

Жер учаскелерін алу және тіршілік көздерін қалпына келтіру процесінде ӨҚК-ны қолдау бойынша келесі шаралар жүзеге асырылатын болады:

- Күнкөрісті қалпына келтіру жоспары (КҚЖ) мен жер алу мен өтемақы жөніндегі нұсқаулықты (ӨТН) көпшілікке қоғамдық жиналыстар, жергілікті әкімдіктердегі ақпараттық үстелдер және ЖӨА -ға тікелей түсіндіру жұмыстары арқылы жарияланатын болады. Хабарламалар кем дегенде екі апта бұрын жергілікті ақпараттық тақталар, онлайн арналар және жеке телефон соғу арқылы беріледі.
- Көрнекі құралдар мен қолжетімді материалдарды пайдалана отырып, жергілікті тілдерде (қазақ және орыс тілдерінде) тұрғындармен кездесу мен фокус-топпен талқылаулар өткізіледі. Кездесулер шалғай аудандардағы ЖӨА-дарға көлік жіберу арқылы, қол жетімді жерлерде өткізіледі. Қажет кезде, қашықтан қатысу мүмкіндігі де ұсынылатын болады.
- Жоба әсер ететін отбасылармен және жеке тұлғалармен, әсіресе су құдықтарын немесе маусымдық жайылымдық құрылыстарды көшіру сияқты нақты әсерлер жайлы жеке консультациялар өткізіледі. Келісім алынған соң, кері байланыс құжатталады және жеңілдету шараларын жобалау мен енгізу үшін пайдаланылады.
- Көп деңгейлі шағымдардану механизмі (ШМ) ТЖЖ енгізу барысында сақталады және жарияланады. ЖӨА -дар шағымдарды жергілікті әкімдіктер арқылы (ұсынылады) немесе тікелей жобаның қоғаммен байланыс жөніндегі маманына (ҚБҚ) бере алады. Барлық шағымдар тіркеліп, бақыланады және уақтылы және ашық түрде шешіледі.
- Мүдделі тараптармен әрекеттесу және шағымдану рәсімдерінің тиімділігін бақылау, сауалнамалар мен сұхбаттар арқылы жүзеге асырылады. Кері байланыс өзара әрекеттесу процесін жақсарту және оның ЖӨА-дың қажеттіліктері мен мәселелеріне жауап беруді қамтамасыз ету үшін пайдаланылады.

Жер алуға байланысты мәселелер үшін арнайы қарастырылған мүдделі тараптармен әрекеттесу әдістері мен құралдары төменде келтірілген:

- **Комитет отырыстары.** Тұрғындарға негізделген комитеттер ТКҚК кешенді енгізу үшін тиісті құрылған және ұйымдастырылған ӨҚ іс-шараларын жүргізуге мүмкіндік береді. Комитетті жергілікті аудан әкімдері немесе зардап шеккен тұрғындар арасынан және осы ТКҚК-де анықталғандай, зардап шеккен қауымдастықтың, оның ішінде әйелдер, жастар, малшылар, мүгедектер және осал топтар арасынан таңдалған өкілдер басқарады. Мұндай комитетті әлеуметтік зерттеу барысында жүргізілген сауалнамалар кезінде негізгі байланыс құралы WhatsApp топтары арқылы ұйымдастыруға болады.
- **Тұрғындармен кездесу.** Ашықтықтың қажетті деңгейін қамтамасыз ету және комитет қабылдаған шешімдер туралы бүкіл тұрғындарды хабардар ету және қатысуды тексеру құралдарын қамтамасыз ету үшін ТКҚК-ді әзірлеу және енгізу кезінде тұрғындармен жалпы жиналыстар өткізіледі. Мұндай кездесулерді жергілікті WhatsApp топтары арқылы ұйымдастырып, жергілікті әкімдіктерде өткізуге болады.
- **Фокус-топтар.** Әйелдер, ауыл шаруашылығы жер иелері және малшылар сияқты нақты қоғамдастық сегменттері арасында инклюзивті және терең талқылауларды жүргізуге мүмкіндік беретін құнды әрекеттесу құралы. Бұл топтар үшін жеке кездесулер ұйымдастыру арқылы фокус-топтар қатысуы кедергілерін жеңуге көмектеседі және әртүрлі көзқарастар, алаңдаушылықтар және үміттердің тыңдалуын қамтамасыз етеді. Олар жел электр станцияларын (ЖЭС) жобалау және оның жайылымдарға әсері сияқты егжей-тегжейлі мәселелерді зерттеуге арналған платформа ұсынады, сондай-ақ мәселелерді бірге шешуге және келісімге келуге ықпал етеді. Қатысушылар көбінесе тәжірибе алмасу, басқаларды тыңдау және шешімдерді бірлесіп жасау арқылы құндылық табады. Негізгі талқыланатын тақырыптарға жерді пайдалану, табиғи ресурстарға тәуелділік, көші-қон үлгілері, ауыл шаруашылығы күнтізбелері және қоғамдастық қауіпсіздігі бойынша бастапқы сауалнамалар кіреді. Сонымен қатар, фокус-топтарда өтемақы артықшылықтарын, әділ бөлінуін және тіршілікті қалпына келтіруді қоса алғанда, құқықтарды қарастырады. Сондай-ақ, инфрақұрылым қажеттіліктері, қуат динамикасы және қауіпсіздік мәселелері сияқты тұрғындарға қатысты әсерлер талқыланады.

Төмендегі кестеде жер алу және қоныс аудару шеңберімен (ЖАҚШ) үйлесетін индикативті іс-шаралар көрсетілген және оларды іске асыру кезеңдері мен Жоспар құрылымына негіздеп жаңарту қажет. Барлық іс-шаралар жер алу және қоныс аудару ЖҚА процессіне бейімделген. Қатысу әдістері мен құралдары ЖАҚШ-де сипатталған. ЖАҚШ -ін қамтамасыз ету үшін инклюзивтілік және қолжетімділік шаралары, сондай-ақ хабарландыру мерзімдері анықталған.

7-кесте: Жер алу және ЖАҚШ/ТКҚК енгізу процесінде ұсынылған мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу бағдарламасы

ЖАҚШ сатысы	Әдісі	Орны және мерзімдері	Мақсаты	Күтілетін нәтиже	Жазбалар	Орындалатын әрекеттер	Инклюзивтілік және қолжетімділік шаралары
Тіршілік көзін қалпына келтіру (ТКҚК) және өтемақы төлеу жөніндегі нұсқаулықты (ӨТН) жариялау	Тұрғындармен кездесу	Ауылдар және аудандар Хабарлама: Ақпараттық тақталар, онлайн байланыс арқылы кездесуге екі апта қалғанда арналар, жеке телефон соғу арқылы	Тіршілікті қалпына келтіру жоспары мен процесі туралы егжей-тегжейлі ақпарат беру Әлеуметтік-экономикалық сауалнама, халық санағы және мүлікті түгендеуді қоса алғанда, процестің бастапқы кезеңдері мен іс-шараларын таныстыру Шағымдану механизмі мен рәсімін ұсыну Қоғамдық мәселелер жөніндегі маманды және жер алу тобын таныстыру Тұрмыстық жағдайды қалпына келтіру процесі, күтілетін шаралар, ықтимал балама жайылымдық алқаптар туралы пікірлер алу және сұрақтарға жауап беру Жер алу процесінің кестесі мен жоспарын бөлісу	Шағымдану механизмі туралы хабардарлық артады және ЖАҚШ және ӨТН процедурасы туралы ақпарат беріледі. Зардап шеккен тараптармен, әсіресе осал топтармен (малшылармен) кеңес өткізіліп, процесс және күтілетін қалпына келтіру шаралары туралы кері байланыс беріледі.	Жиналыс хаттамалары және жиналыс журналдары	Сұраныс бойынша түсініктемелер беру Шағымдар мен алаңдаушылықтар бойынша кері байланыс және жауап беру Түзетулер мен өзгертулер туралы жаңартуды қамтамасыз ету Папалардың түсініктемелеріне сәйкес өзгерістер мен жақсартуларды енгізу Кестелер мен жоспарлармен бөлісу	<ul style="list-style-type: none">■ Кездесулер қолжетімді жерде ұйымдастырылады. Шалғайдағы елді мекендер үшін көлік ұйымдастырылады.■ Жоба әсер ететін адамдар жергілікті жиналыстарға қатыса алмаса, мүмкіндігінше қашықтан онлайн қатысу қарастырылады■ Онлайн және жабық дауыс беру әдістері, сауалнамалар анонимді кері байланысқа мүмкіндік беру үшін пайдаланылады■ Сипаттамалары және балама мәтіні бар анық және қолжетімді мазмұны бар кескіндер немесе диаграммалар ұсынылады■ Кездесулер жергілікті тілдерде ұйымдастырылады.
ТКҚК құжаттамасын жариялау	Жергілікті әкімдіктердегі ақпараттық үстелдер	Бүкіл ТКҚК бойынша	ТКҚК, ӨТН құқықтар туралы ақпарат, күнкөріс пакеттері, кестелер және іске асыру бойынша құжаттамамен бөлісу. Бұл ақпарат жоба барысында ақпараттық үстелдер арқылы бөлісіледі және ТКҚК іске асыру кезеңіне сәйкес жаңартылып отырады.	Жоба әсер ететін тараптар процесс туралы жазбаша ақпаратқа қол жеткізді	Ақпараттық үстелдер үшін жасалған көрнекі материалдар, соның ішінде брошюралар, плакаттар	Түзетулер мен өзгертулер туралы жаңартуды қамтамасыз ету Кестелермен және жоспарлармен бөлісу	<ul style="list-style-type: none">■ Сипаттамалары және балама мәтіні бар анық және қолжетімді мазмұны бар кескіндер немесе диаграммалар ұсынылады■ Барлық құжаттар жергілікті тілдерде (қазақ-орыс) ұсынылатын болады.
Әлеуметтік-экономикалық зерттеулер, санақ және мүлікті түгендеу бойынша байланыс және тоқтату	Комитет отырысы Фокус-топтар (шалғай аудандардағы қатысушылар үшін)	Ауылдар және аудандар Хабарлама: Ақпараттық тақталар, онлайн байланыс арқылы кездесуге екі апта қалғанда арналар,	ТКҚК-дің маңызды кезеңдері және процедуралар мен процестер туралы ақпаратпен бөлісу. Процестер мен нәтижелер туралы ББЖ-дан кері байланыс іздеу	Жоба әсер ететін тараптармен, атап айтқанда осал топтармен (малшылармен) консультациялар жүргізіледі және жасалған шаралар туралы кері байланыс беріледі	Жиналыс хаттамалары және жиналыс журналдары	Сұраныс бойынша түсініктемелер беру Шағымдар мен алаңдаушылықтар бойынша кері байланыс және жауап беру ЖӨТЖ түсініктемелеріне сәйкес өзгерістер мен жақсартуларды енгізу	<ul style="list-style-type: none">■ Кездесулер қолжетімді жерде ұйымдастырылады. Шалғайдағы елді мекендер үшін көлік ұйымдастырылады■ Сипаттамалары және балама мәтіні бар анық және қолжетімді мазмұны бар кескіндер немесе диаграммалар ұсынылады■ ӨКІМДЕРДІҢ келісімімен заңды тұлғалар мен АҚҰ сияқты үшінші тұлғалар

		қолжетімді болды бір-бірден телефон соғу арқылы				Түзетулер мен өзгертулер туралы жаңартуды қамтамасыз ету Кестелер мен жоспарлармен бөлісу	сондай-ақ жиналыстарға шақыруға болады ■ Онлайн және жабық дауыс беру әдістері, сауалнамалар анонимді кері байланыс пен консультацияларға мүмкіндік беру үшін пайдаланылады ■ Отырыс қорытындысы туралы ақпарат Комитетпен келісілген тиісті арна (мысалы, онлайн байланыс арнасы, әлеуметтік медиа арнасы) арқылы жіберіледі. ■ Барлық қарым-қатынас жергілікті тілдерде (қазақ-орыс) жүргізілетін болады.
Мүлікті бағалау және өтемақылар	Комитет отырысы Немесе жеке кездесулерге құқығы бар ЖӨТ санына байланысты	ТКҚК кестесі негізінде Ауылдар және аудандар Хабарлау: Ақпараттық тақталар, онлайн байланыс арқылы кездесуге екі апта қалғанда арналар, жеке телефон соғу арқылы	Бағалау процесінің нәтижелері туралы ақпаратпен бөлісу Келісімдерді және мерзімдерді келісу Әлеуетті апелляциялық және жолдамалық процестер туралы МТӨӘЖ-ны хабардар ету	Жоба әсер ететін тараптармен, атап айтқанда осал топтармен (малшылармен) консультациялар жүргізіледі және жасалған шаралар туралы кері байланыс беріледі	Жиналыс хаттамалары және жиналыс журналдары	Сұраныс бойынша түсініктемелер беру Папалардың түсініктемелеріне сәйкес өзгерістер мен жақсартуларды енгізу Төлем және қалпына келтіру кестелерімен бөлісу	■ Барлық құжаттар жергілікті тілдерде (қазақ-орыс) ұсынылатын болады. ■ Заңды өкілдер (мысалы, адвокаттар) сұралған жағдайда келіссөздерге қатысады. ■ Егер қозғалысы шектеулі адамдар болса, үйлеріне бару немесе көлік қарастырылады.
Мониторинг	Сауалнамалар Сұхбаттар	ТКҚК кезеңінде	Мүдделі тараптармен әрекеттесу жөніндегі іс-шаралардың тиімділігін және шағымдану тәртібін бақылау. МТӨӘЖ тиімділігінің мониторингі МТӨӘЖ және МТӨӘЖ мониторингінің жалпы шеңберіне енгізілетін болады.	Жоба әсер ететін тараптарға, атап айтқанда осал топтарға (малшыларға) консультациялық процестің тиімділігі мен шағымдану тетіктері туралы кеңес беріледі	Сауалнама нәтижелері Сұхбат журналдары	Кері байланысқа сәйкес процесте жақсартулар енгізілетін болады	■ Барлық қарым-қатынас жергілікті тілдерде (қазақ-орыс) жүргізілетін болады.

9.0 ШАҒЫМДАНУ МЕХАНИЗМІ

Шағымдану механизмі (ШМ) жоба әсер еткен азаматтардың құқықтары мен заңды мүдделерін бұзатын кез келген әрекеттер мен шешімдерге шағымдануды қамтамасыз етеді. Сондай-ақ, жобаны іске асыру шеңберінде жеке және заңды тұлғалардан түскен шағымдану тәртібін белгілейді.

Халықаралық несие берушінің талаптарына сәйкес (ХҚК-ның Жоба әсер еткен тұрғындардың шағымдарын қарау бойынша 2009 жылғы жақсы тәжірибелік ескертпесі және ХҚК-ның САО кеңес беру ескертпесі: ШМ жобаларына арналған шағымдану тетіктерін әзірлеу және енгізу бойынша нұсқаулық) ШМ жоба күшіне енгеннен кейін бірден құрылуы тиіс. ШМ негізгі мақсаттары - Жоба әсер еткен адамдар шағымдар мен мәселелерді еркін көтеруін және олардың уақтылы шешілуін қамтамасыз ету, сондай-ақ Жоба деңгейінде шағымдарды шешу. ШМ сонымен қатар Қазақстанның ұлттық заңнамасымен «Жеке және заңды тұлғалардың сұрауларын қарау тәртібі туралы» 2007 жылғы Заңмен реттеледі.

"Актас Энерджи" ЖШС жоба әсер еткен адамдардың экологиялық және әлеуметтік мәселелерін тиімді шешу үшін ШМ-ін қамтамасыз ету мақсатында осы шағымдану механизмін (ШМ) құруға жауапты болады. ШМ барлық қоғамдық тыңдаулар кезінде ұсынылады және онлайн режимде жарияланады.

ШМ барлық шағымдар мен мәселелерді шешуге арналған тетік ретінде қызмет етеді. Оларға жоба қызметіне байланысты тұрғындар көтерген мәселелер, жер алу, қоныс аудару және күнкөріс жоспарларына қатысты мәселелер, сондай-ақ жұмысшылардың құқықтары кіреді.

Әлеуетті шағымдардың әртүрлілігін ескере отырып, шағымдарды үйлестіру хаттамасы әрбір мәселенің тиісті шешім қабылдау арнасына бағытталуын қамтамасыз ету үшін нақты жолдау процесін белгілейді. Әсер етілген тараптардың санына және мәселелердің күрделілігіне байланысты жоба арнайы арналарды енгізуі немесе нақты қажеттіліктерге бейімделген жеке рәсімдерді белгілеуі мүмкін.

Қолдану аясы: Жоба әсер еткен адамдары (ЖӘА) және барлық мүдделі тараптар топтары жоба қызметінің кез келген аспектісі және жер алу, қоныс аудару және күнкөріс жоспарлары бойынша шағымдар мен сұрақтар қою мүмкіндігіне ие болады. ШМ әсер еткен мүдделі тараптар мен үшінші тараптардың қоршаған ортаға және әлеуметтік көрсеткіштерге қатысты мәселелері бойынша шағымдар мен мәселелерді қабылдауға және шешуге ықпал етеді, бірақ онымен шектелмейді:

- Қоршаған ортаға немесе адам құқықтарына және тұрғындардың өмір сүруіне кері әсер ететін немесе тудыруы мүмкін жоба немесе жобалық іс-шаралар;
- Жергілікті заңдар мен халықаралық стандарттарға сәйкес келмейтін жоба немесе жобалық іс-шаралар;
- Жер алу, қоныс аудару және тіршілікті қалпына келтіру шеңбері мен жоспарын іске асырумен байланысты жоба немесе жобалық іс-шаралар (жерді тіркеу мәселесіне қатысты шағымдарды қоса алғанда, бірақ онымен шектелмей, түгендеу бойынша келіспеушіліктер, өтемақы мөлшерлемелері бойынша келіспеушіліктер, қоныс аудару пакеті бойынша келіспеушіліктер, қоныс аудару орнында жер телімін бөлуде келіспеушіліктер және көшірілетін үйілердегі ақаулар (болса); жұмыстар немесе зерттеу кезінде дақылдар мен малға келтірілген залал; жер алу және өтемақы төлеу процесімен байланысты гендерлік зорлық-зомбылыққа және/немесе қудалауға қатысты сындар);
- Жұмыс орнымен және тұрумен байланысты жобалық және жоба іс-шаралары шарттар;
- Кез келген аспект немесе туындауы мүмкін мәселелер бойынша кері байланыс берілуі тиіс;
- Мердігерлер мен олардың қызметкерлері жүзеге асыратын жобалық іс-шаралар қоршаған ортаға немесе адам құқықтарына және тұрғындардың өмір сүруіне кері әсер етуі мүмкін;

- Мердігердің жобалық іс-шараларға қатысты көтерген шағымдары; және.

Шағымдану тетіктерінің ауқымы жобамен байланысты мердігерлер мен олардың қызметкерлерінің қызметіне қатысты шағымдарды, сондай-ақ жобаға қатысты мердігерлердің өздері көтерген шағымдарды қамтымайды. Коммерциялық немесе келісімшарттық даулар тиісті арналар арқылы тікелей тапсырыс берушіге қаралуы керек.

Дегенмен, учаскеде жұмыс істейтін және еңбек немесе жұмыспен қамту агенттіктері арқылы шарт жасасқан жұмысшыларға қатысты шағымдар, мысалы, жұмысшылардың құқықтарын, еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғауды бұзу немесе кемсітушілік тәжірибелері, жобаның шағым беру механизмдерінің аясына кіреді және тиісінше қарастырылады. Мердігерлер өз ішкі шағым беру жүйесін пайдалана алса да, оқиға туралы білгеннен кейін 48 сағат ішінде кез келген елеулі мәселелер немесе нөлдік төзімділік мәселелері туралы - мысалы, мәжбүрлі еңбек, балалар еңбегі, қудалау немесе қауіпсіздіктің қатты бұзылуы және қоршаған ортаның ластануы туралы күдік туралы жобаға дереу хабарлауы тиіс.

Шағымдарды үйлестіру хаттамасы: ШМ жобаға байланысты барлық шағым түрлерін қарауға бейімделген; дегенмен, шағымдар жөніндегі маман істі басқару үшін әртүрлі қызметкерлерді тағайындайды:

- Жұмысшыларға қатысты шағымдар: құрылыс алаңына, тұрғын үй-жайларға және жұмыс жағдайларына байланысты жұмысшылардың мәселелері немесе наразылықтарына қатысты шағымдарды адами ресурстар бөлімінің тағайындалған қызметкерлері басқарады. (6-сурет: Жұмысшылар мен тұрғындарға қатысты Шағымдану процесі:
- Тұрғындарға қатысты шағымдар: жергілікті тұрғындар мәселелеріне қатысты шағымдар тағайындалған Тұрғындармен байланыс жөніндегі маманның жауапкершілігінде болады (6-сурет: Жұмысшылар және тұрғындарға қатысты шағымдарды басқару процесі), соның ішінде жер алу және қоныс аударуға қатысты шағымдар. (7-сурет: Жерге қатысты даулар мен шағымдарды басқару процесі).
- Жалпы мәселелер: Жұмыс күші мен тұрғындар аспектілеріне қатысты шағымдар – мысалы, құрылыс жағынан тыс жерде орын алған, бірақ қызметкерлер мен жұмысшыларға қатысты оқиғалар – үйлесімді және жан-жақты жауап беруді қамтамасыз ету үшін Адами ресурстар және тұрғындармен байланыс жөніндегі маман бірлесіп қарастырылады.

Шағымның сипатына, шағымданушыға немесе шағымға Қоғаммен байланыс жөніндегі маман (ҚБМ), Адами ресурстар бөлімі маманына немесе жоба менеджеріне қатысты мүдделер қақтығысы анықталса, Шағымдану жөніндегі маман мәселені шешу процесінде бейтараптық пен адалдықты қамтамасыз ету үшін шағымды қарауға жауапты үшінші тарапқа тапсыра алады.

Принциптер: "Актас Энерджи" ЖШС шағымдардың БҰҰЖ критерийлеріне және шағым беру механизмдері принциптерінің тиімділігі бойынша басқа да халықаралық нұсқауларға сәйкес уақтылы және қанағаттанарлық түрде қаралуын қамтамасыз етеді. Оған қоса, келесі принциптер енгізілген:

- Қол жетімділік: бұл механизм барлық ЖӨА-ға, оның ішінде сауаттылығы төмен, тіл жағынан кедергілері бар немесе қозғалу мәселелері бар адамдарға қолжетімді болуы керек. Шараларға материалдарды жергілікті тілдерге аудару, пиктограммалар әзірлеу, қоғаммен байланыс және хабардарлық сессиялары, сондай-ақ пайдаланушыға ыңғайлы және мобильді құрылғыларға қолжетімді цифрлық платформаларды пайдалану кіруі мүмкін.
- Қорғау (тиісті қорғау): жер алу процесінде жеке тұлғалар, әсіресе жерді босатқысы келмейтін немесе келіссөздерге қатысқысы келмейтіндерді шара қолдану немесе мәжбүрлеу қаупіне ұшырауы мүмкін. Шағымдану механизмі қорғау қызметтеріне жолдама беру жолдарын қамтуы және мүмкін болған жағдайда қорғау хаттамалары үшін құпия есеп беру арналарын ұсынуы

керек. Кей жұмысшылар шағымдары үшін шара қолдану жағдайынан қорқуы мүмкін; сондықтан шағым беру рәсімі жұмысшылардың бұл ақпаратты тренингтер мен ақпараттық тақталар арқылы жеткізу және егер шара қолданылса, Тоталс шағым арнасына жүгіну арқылы шара қолдануда қорғалатын болады.

- Ашықтық және есептілік: барлық рәсімдер, мерзімдер және ықтимал нәтижелер әлеуметтік қамсыздандыруға жауапты адамдарға анық жеткізілуі тиіс. Егер шағым нәтижесі басқа әлеуметтік қамсыздандыруға жауапты адамдарға әсер етсе, тиісті ақпарат барлық зардап шеккен тараптармен уақтылы және тиісті түрде бөлісілуі керек.
- Мәдени сәйкестік: механизм қоғамдастық мәселелерін шешудің мәдени тұрғыдан қолайлы тәсілдерін ескере отырып жасалуы керек.
- Пропорционалдылық: Механизм қатерлер мен жоба әсер еткен тұрғындарға кері әсерін тигізбейтін деңгейге дейін кеңейтілуі керек.

Шағымдану және сот процестеріне жүгіну құқығы: Жоба деңгейінде шағымдарды шешу үшін ЖӨА-ға барлық мүмкін жолдар ұсынылады. Ұсынылған Жоба деңгейіндегі шағым беру механизмі бойынша зардап шеккен тұрғындар шағымды шешуге байланысты кез келген шешімге, тәжірибеге немесе қызметке шағымдана алады. ЖӨА-ға қажет кезде әкімшілік немесе сот рәсімдеріне, сондай-ақ Несие берушілердің шағым беру механизмдеріне жүгінуді қоса, шешім іздеу үшін қолдана алатын рәсімдер туралы хабарланады. Жоба деңгейіндегі шағым беру механизмдерін пайдалану зардап шеккен жеке тұлғалардың сот немесе әкімшілік арналар арқылы шағымдану құқығын жоққа шығармайды, шектемейді немесе алмастырмайды.

Шағымдарды тіркеу арналары: Жобаның шағымдану механизмі ЖӨА-ға консультациялық кездесулер, жиналыстар арқылы хабарланып, жоба веб-сайтында жарияланады. ШМ-ін жұмысшыларға таратуға Адами ресурстар бөлімі жауапты болады. Шағымдарды басқару процесі 6-суретте көрсетілген.

Шағымдар келесі арналар арқылы қабылданады:

- "Актас Энерджи" ЖШС учаске басшыларымен немесе мердігерлермен жеке байланысу.
- Ақпараттық тақталарда "Актас Энерджи" ЖШС шағымдарды басқару персоналының электрондық пошта мекенжайлары көрсетіледі: **@TotalEnergies.com**
- Мирный ЖЭС жоба менеджері мен қоғаммен байланыс жөніндегі маманінің телефондары:
 - "Актас Энерджи" ЖШС, Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, 010000, Қабанбай батыр даңғылы, 15А ғимарат, "Q" блок А бизнес орталығы, 7 қабат
- Шағым жәшіктері Мирный әкімдігінде және Қиялы мешітінің жанына және тиісті жұмыс орындары мен тұрғын орындарына орналастырылады.
- Жоба веб-сайтында және жергілікті тұрғындарға жарнама және газет арқылы берілетін QR кодтары.

Шағымдарды тіркеу: Шағым алынған соң, оның әрі қарай бағалау критерийлеріне сәйкес келетіндігін анықтау үшін бастапқы жарамдылық тексеруінен өтеді және шағымдар журналында тіркеледі. Жарамды шағымдар айыптаулардың ауырлығына қарай бағаланады. Нөлдік төзімділік мәселелеріне қатысты шағымдар, оның ішінде мәжбүрлі еңбек, балалар еңбегі, физикалық немесе психологиялық зорлық-зомбылық пен қудалау, қоршаған ортаның нашарлауы немесе тұрғындарға елеулі әсер етуі мүмкін ластану мәселелері, алынғаннан кейін 48 сағат ішінде басымдыққа ие болады. Басқа шағым түрлері қабылданғаннан кейін 7 күн ішінде қаралады. Шағымдарды қарау жөніндегі маман сәйкестігін бағалап, тіркейді.

Хабарлау: Шағымдарды қарау жөніндегі маман шағымданушыға процедураның қалған қадамдары мен мерзімдерін түсіндіреді және шағым жарамды болған жағдайда шағымның қалай қаралатыны туралы, оның ішінде құпиялылық пен шетін істер бойынша қорғаныс шаралары туралы хабарлайды. Егер шағым жарамсыз немесе компания юрисдикциясына кірмейді деген шешім қабылданса, шағымды шешуге жауапты тұлға шағымданушыға хабарлайды. Басқа шағым түрлері бойынша шағымдар шағым түскеннен кейін 7 күн ішінде қаралады.

Құпиялылық: Шағымдарды қарау жөніндегі маман шағым берілген сәттен бастап шағымданушыға құпиялылықты қамтамасыз етеді. Шағымның мәліметтері тек қарау процесіне тікелей қатысқандарға ғана беріледі. Құпия ақпарат тек пайдаланушылардың келісімімен ғана жарияланады. Төтенше жағдай туындаған жағдайда, жұмыс орнында болған адам (компанияның немесе мердігердің қызметкері) ШМ-на жауапты тұлғаға қоңырау шалуы керек.

Анонимділік: Шағымдарды қарау жөніндегі маман шағымданушыға шағымды жасырын да беруге болатынын хабарлайды, егер шағымданушы қаласа. Барлық жасырын шағымдар мүдделі тараптардың пікірлері мен алаңдаушылықтары ретінде құжатталады. Тек шынайы немесе қоршаған ортаға зиян келтіру немесе адам құқықтарының бұзылуына байланысты елеулі алаңдаушылық тудыратын адал нақты жасырын шағымдар мен талаптар ғана тексеріледі.

Нөлдік төзімділік шағымдары бойынша қорғау шаралары: Нөлдік төзімділікті бұзу жағдайларында шағымданушыны кез келген жағымсыз салдардан, оның ішінде шара қолданудан, кек алудан немесе зиян келтіруден қорғау үшін тиісті қорғаныс шаралары қолданылады. Егер ШМ операциялық немесе юрисдикциялық шектеулерге байланысты тиісті қорғауды қамтамасыз ете алмаса және шағымданушының келісімімен оның қауіпсіздігі мен әл-ауқатын қамтамасыз ету үшін мәселе тиісті жергілікті билік органдарына немесе сыртқы қолдау органдарына жолдануы мүмкін.

Шара қолданудан және қуғын-сүргіннен қорғау: Ешбір ұйым, жұмыс беруші немесе тұрғын шағым беру механизмін пайдаланғаны үшін жұмыстан шығару, тәртіптік жаза немесе кез келген зиян келтіру, шара қолдану немесе кек алуға ұшырамауы тиіс. ШМ зиянды болдырмау ниеті, қатысу және хабардар келісім және бейбіт шешімді ілгерілету сияқты шара қолданудан бас тарту бойынша жақсы тәжірибелерді енгізуі керек. Шағымды өңдеудің бастапқы кезеңінде тәуекел мен осалдықты бағалау сияқты әдістерді шағымданушының қажеттіліктеріне қарай қажетті шараларды реттеу үшін енгізуге болады.²

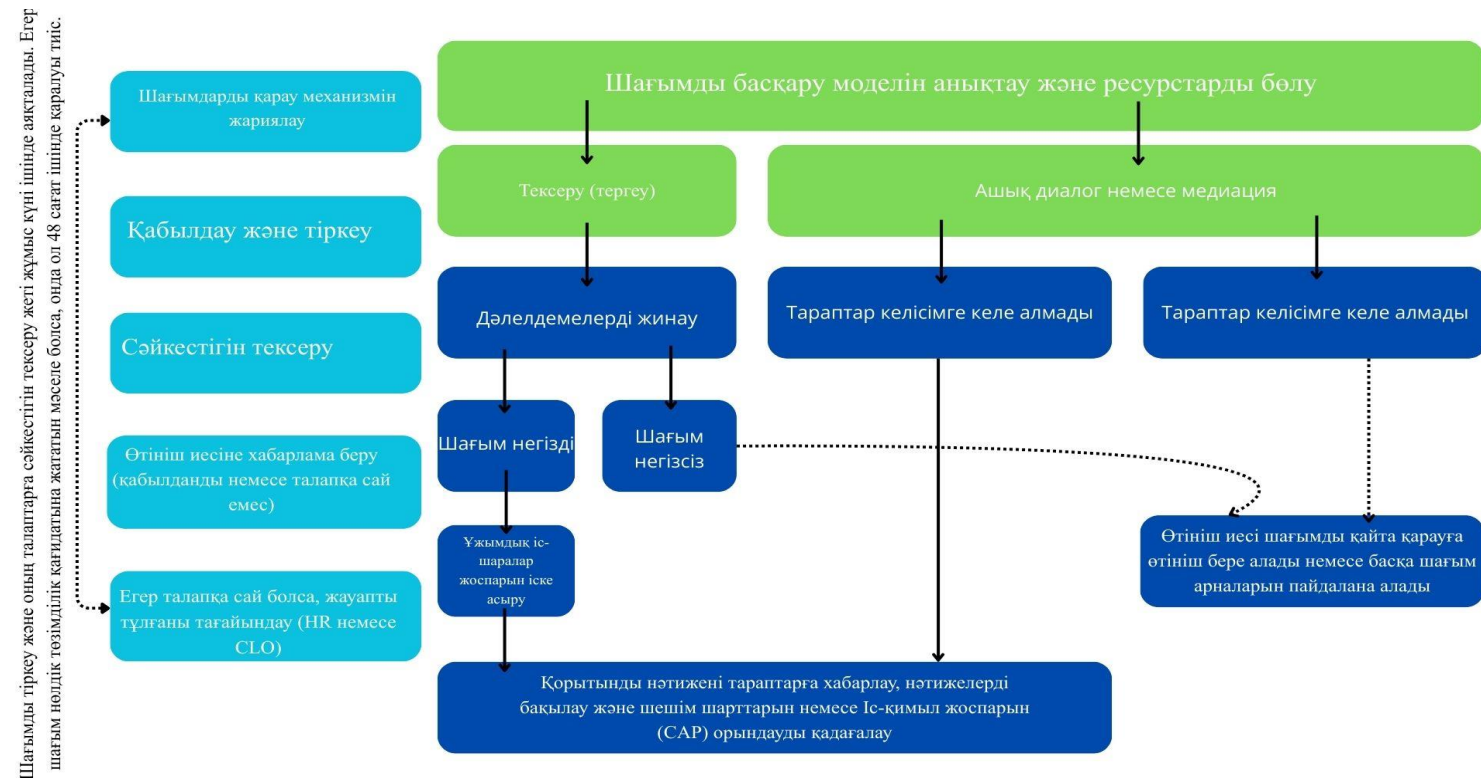
Шағымды қарау: Шағымданушыға шағымын шешуге жауапты тұлғаның байланыс ақпараты және оны аяқтаудың болжамды уақыты хабарлануы тиіс. Шағымды қарау процесі шағымның сипаты және тараптардың күтуіне байланысты диалогты, медиацияны немесе тергеуді қамтуы мүмкін. Мәселе жоғарыдағы тәсілдер арқылы шешілмесе, шағымданушылар шағымды қанағаттандыру үшін басқа жолдарды іздеуіне болады. Бұл апелляциялық механизмге қосымша заңнан тыс, бірақ сенімді үшінші тарап қатысады. ШМ шағымды ең тиімді шешу және нәтижеге қол жеткізу үшін тараптар арасында диалог құру қарастырылады.

Мониторинг: "Актас Энерджи" ЖШС мен шағымданушы түзету шараларын келіскен кезде, жауапты менеджер түзету шараларының орындалуын қамтамасыз етуге жауапты болады. Шағымданушыға түзету шараларының барысы туралы хабарланады. Егер қосымша қарау қажет болмаса, қоршаған орта және әлеуметтік мәселелер жөніндегі жетекші шағымды жауып, оны Шағымдар тізілімі журналына жаза алады.

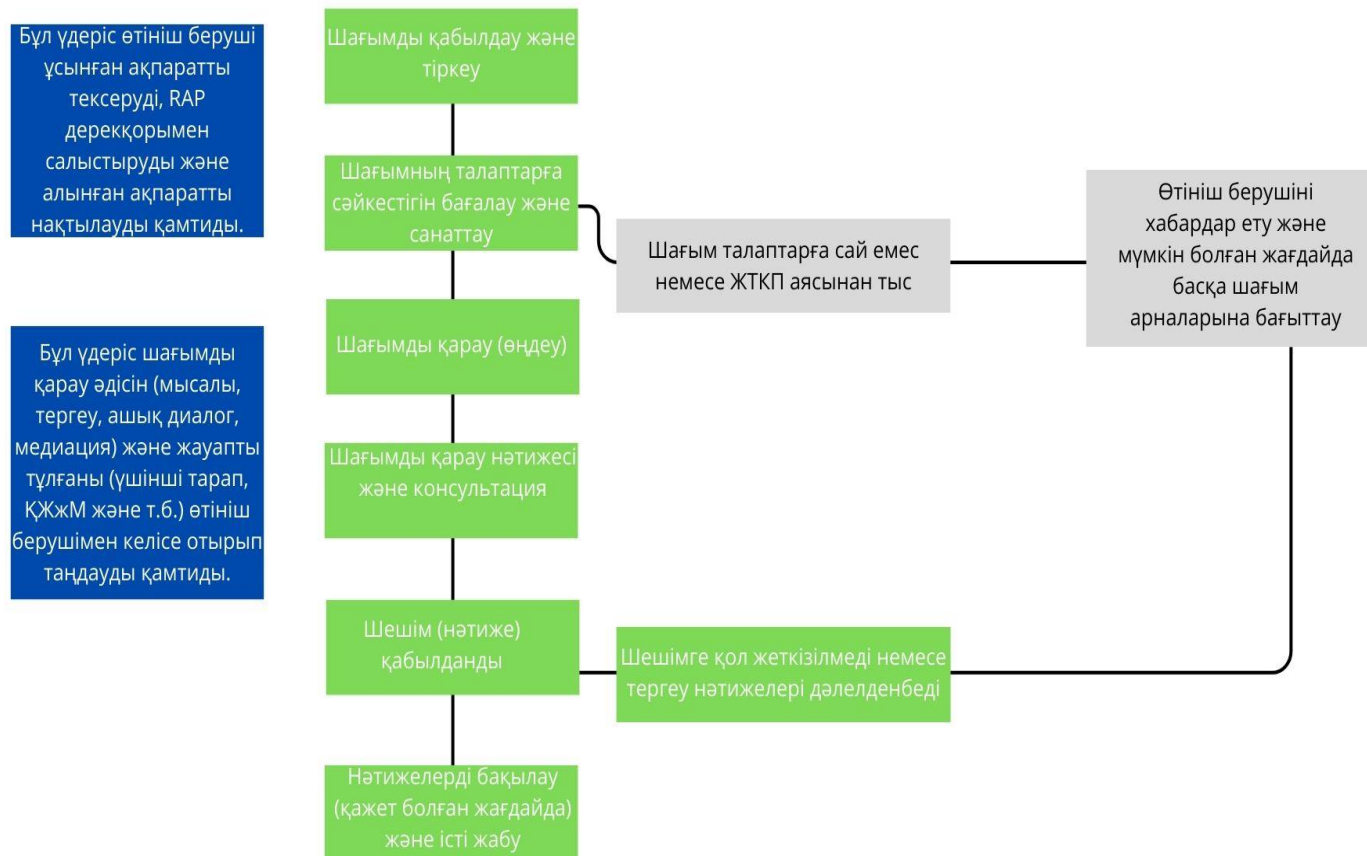
² Compliance Advisor Obdusman (CAO), [Approach to Responding to Concerns of Threats and Incidents of Reprisals in CAO Operations](#), 2021.

Нәтижені хабарлау: Шағымдарды қарау процесінің нәтижесі шағымданушыға жазбаша түрде хабарланады, дегенмен қажет кезде, ауызша да хабарланады. Белгілі бір құпиялылық талаптары болмаса, шағымдарды бағалау нәтижелері – шағымдарды жеке анықтайтын кез келген ақпаратын қоспағанда, тиісті мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу арналары арқылы хабарланады. Оған жұмыс орнындағы хабарландыру тақталары, қауымдастық форумдары және ұйымдық және жергілікті қауымдастық ортасындағы басқа да тиісті платформалар арқылы тарату кіреді.

6-сурет: Жұмысшылар мен тұрғындардың шағымдарын басқару процесі

7-сурет: ТКҚК және жерге қатысты даулар бойынша шағымдарды басқару процесі

10.0 РӨЛДЕР ЖӘНЕ ЖАУАПКЕРШІЛІКТЕР

Бұл бөлімде мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу шараларына жауапты Актас Энерджи ЖШС ұсынған ұйымдастырушылық құрылым мен басқару функциялары сипатталған. Бұл құрылым Total компаниясы ұсынған және 2.2-бөлімде көрсетілген құрылыммен толықтырылған.

- Жоба менеджері (ЖМ) Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесуге байланысты барлық іс-шараларды қадағалауға және үйлестіруге жауапты, атап айтқанда:
 - Барлық мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу аспектілерінің барлық жоғары деңгейдегі басқару күн тәртібіндегі тұрақты тармақ болуын және басқару шешімдерінен туындайтын барлық әрекеттердің мүдделі тараптардың қатысуына қатысты жүзеге асырылуын қамтамасыз етеді;
 - Осы ЖӨӨЖ-ын тиімді іске асыру үшін қажетті ресурстарды анықтайды;
- Техникалық топ мүшелері мен мүдделі тараптардың кездесулеріне қатысады және мүдделі тараптардың жауаптары мен техникалық топтарға жіберілген сұраныстарына келісілген мерзімде жауап берілуін қамтамасыз етеді.
- Шағымдарды қарау жөніндегі маман (ШҚМ) шағымдардың сәйкестігін бағалауға, оларды тіркеуге, шағымданушыға алғашқы хабарлауға және мүдделер арасында даулар болғанда, шағымды басқару міндеттерін кадр бөліміне немесе қоғаммен байланыс жөніндегі маманге немесе үшінші тарапқа жүктеуге жауапты.
- Қоғаммен байланыс жөніндегі маман (ҚБМ) өзара әрекеттесу шараларын жүзеге асыруға жауапты; бұл тапсырма «Aktas Energy» ЖШС ұйымында әлеуметтік және мүдделі тараптарға қатысты мәселелер бойынша ішкі агент ретінде маңызды рөл атқарады. ҚБМ құрылыс кезінде күн сайын жұмыс орнында болады және мүдделі тараптармен байланыс пен қарым-қатынасты қамтамасыз ету үшін жергілікті тұрғын болуы керек. Оның міндеттеріне мыналар кіреді:
 - Осы Жоспарға енгізілген барлық мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу шараларын әзірлеу, енгізу және бақылау;
 - Осы МТӨӨЖ-на сәйкес олардың қатысуын қамтамасыз ету үшін тұрғындар мен мүдделі тараптармен байланыс орнату;
 - Орындалған барлық өзара әрекеттесу шараларын ұйымдастыру және оларға қатысу;
 - ЖМ және басшылықпен бірлесіп МТӨӨЖ-ын жаңартып отыру;
 - Процесс аясында пайдаланылатын мүдделі тараптар картасын және басқа да дерекқорларды жаңартып отыру;
 - Мүдделі тараптармен кездесулер үшін техникалық топтарға нұсқаулар өткізу мен қолдау көрсету;
- Шағымдану механизмін енгізу және үйлестіру және оның күнделікті жұмысын қадағалау;
- Мерзімді есептерді дайындау.
- Адами ресурстар (HR): жұмысшылардың шағымдарына байланысты барлық шараларды қадағалауға және үйлестіруге, қажет кезде қорғаныс шараларының енгізілуін қамтамасыз етуге, жұмысшылардың шағымдары бойынша еңбек мердігерлерімен және келісімшарт жасасқан тараптармен, ал тұрғындар мен жұмысшыларға қатысты шағымдар бойынша ШҚМ-мен үйлестіруге жауапты.

Жоғарыдағы рөлдер мен міндеттер барлық міндеттер жауапты тұлғаларға тиісті түрде тағайындалғанына қарамастан, «Актас Энерджи» ЖШС ұйымдық құрылымына бейімдеуге болады. Жобаны іске асыру Актас Энерджи ЖШС-нің жауапкершілігінде болады. Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу шараларына тағайындалған барлық қызметкерлер өздері атқаратын міндеттерге білікті болуы керек. Қажет кезде, қызметкерлердің жұмысқа сәйкес келетініне көз жеткізу үшін тиісті оқыту өткізіледі.

Қоршаған орта және әлеуметтік мәселелер жөніндегі кеңесші «Актас Энерджи» ЖШС-не бастапқы жұмыс кезеңдерінде қолдау көрсетеді. Қоршаған орта және әлеуметтік мәселелер жөніндегі кеңесші ҚӨЖ-нің бірінші нұсқасын дайындап, ҚӨӨБ процесінде «Актас Энерджи» ЖШС-не жұмысқа орналастыру шараларын тікелей орындауға немесе қолдау көрсетуге жауапты. ҚӨӨБ процесінің соңында ҚӨЖ осы кезеңде орындалған жұмысқа орналастыру шараларының негізгі нәтижелерін қамту үшін жаңартылады. Басқа мердігерлер мен қосалқы мердігерлерге келісімшарт шараларын өз бетінше жүргізуге немесе ұйымдастыруға рұқсат етілмейді. Оған қоса, мердігерлер мен қосалқы мердігерлердің жұмысшыларына жеке тұлғалардан немесе топтардан шағымдарды жинауға рұқсат етілмейді, бірақ оларды ресми ұсыну арнасына қайта бағыттайды; жұмысшыларға кіріспе оқыту кезінде бұл аспект туралы тиісті түрде хабарлау қажет. Дегенмен, «Актас Энерджи» ЖШС мердігерлер мен қосалқы мердігерлерді қажет кезде нақты келісімшарт шараларына және шағымдарды қарау механизмі аясында шешу шараларын енгізуге тартуы мүмкін.

11.0 МОНИТОРИНГ ЖӘНЕ ЕСЕПТІЛІК

11.1 Процесс бойынша жазбалар жүргізу

Жоба кезеңдерінде мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу шаралары мен тиісті коммуникациялардың мұқият жазбаларын жүргізу өте маңызды. Жазбаларды тиісті түрде жүргізу тек орындалатын процестің шынайлығын көрсетіп қана қоймай, сонымен қатар мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу процесінің қажетті нормативтік базаға, саясатқа және қағидаттарға сәйкестігінің көрсеткіші болып табылады.

«Актас Энерджи» ЖШС мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу шеңберінде орындалған барлық шаралардың арнайы дерекқор арқылы бақылануына жауапты болады. Процесс келесі аспектілерді қамтиды:

- Мерзімді түрде жаңартылып отыратын мүдделі тараптарды анықтау және картаға түсіру;
- Әрбір орындалған іс-шара, оның ішінде орналасқан жері, қатысушылары, ақпарат және іс-шараның нәтижелері көрсетілген мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу іс-шаралары журналы. Егер мүдделі тараптар келіссе, әрбір іс-шараның суретке түсіріліп, тиісті түрде сақталуы керек;
- Мүдделі тараптар тізімі;
- Кездесулер хаттамасы;
- Мүдделі тараптарға таратылатын барлық коммуникациялық материалдардың көшірмелері;
- Мерзімді есептер; және
- Алдыңғы МТӨӘЖ нұсқалары.

11.2 Мониторинг жұмыстары

«Aktas Energy» ЖШС МТӨӘЖ-ын мерзімді түрде қарап, қажет кезде жаңартып отырады. Жоба кезеңдерінде корпоративтік МТӨӘЖ-ын іске асырудың үздіксіз мониторингі жүргізіліп, орындалған іс-шаралардың тиімділігін тексеру және іс-шаралар бағдарламасына, қолданылатын өзара әрекеттесу әдістеріне және рөлдер мен міндеттерге қажетті өзгерістерді анықтау жүзеге асырылады. МТӨӘЖ жауапты субъект жүргізетін экологиялық және әлеуметтік аудит/қадағалау іс-шаралары арқылы бақыланады. Аудит және қадағалау іс-шараларының индикативті тізіміне мыналар кіреді:

- Осы МТӨӘЖ-ның дұрыс орындалуы;
- МТӨӘЖ-ында көрсетілген іс-шаралардың жиілігі мен жоспарланған кестесіне сәйкестігі; және
- Уақтылы және тиімді есеп беру.

Ішкі аудит кезіндегі тексерулер:

Жазбаның дұрыс толтырылғанына көз жеткізу үшін мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу іс-шараларының тізілімін қарау;

- Тізімнің үнемі жаңартылып отыруын қамтамасыз ету үшін мүдделі тараптардың картасын қарау; және
- Мерзімді есептердің дұрыс құрастырылғанына көз жеткізу үшін тексеру.

Сонымен қатар, шағым беру механизмі экологиялық және әлеуметтік аудит/қадағалау іс-шаралары арқылы тексеріледі және аудит келесі мәселелерді шешеді:

- Шағым беру механизмі әдіснамасын дұрыс енгізу;

- Шағымдарға уақтылы және тиімді түрде жауап беру.

Аудит тобы тексерулер барысында төмендегілерді қарастырады:

- Шағымдардың жазбасы енгізілгеніне көз жеткізу үшін мәліметтер базасына шолу жасау дұрыстап;
- Ақпараттың және материалдың дұрыс толтырылуын және тіркелуін қамтамасыз ету үшін шағымдардың 20% (немесе кемінде 4) бланкілері мен құжаттарын кездейсоқ тексеру.

Әрекеттесу шараларының жалпы тиімділігін бақылау үшін келесі көрсеткіштер мен деректер пайдаланылады:

Жоба кезеңі	Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу бойынша НӨК	Тексеру нысандары
Құрылыстың алдында	<p>Әсер етілген топтардың ТҚЖ-мен қанағаттанған пайызы</p> <p>ҚОӘЖ-ге сәйкес өткізілген іс-шаралар саны (топтық, жеке-жеке, тұрғындармен кездесу)</p> <p>Әсер еткен тұрғындарда дайындалған және таратылған коммуникациялық материалдар саны</p>	<p>Сауалнама және өзара әрекеттесу арқылы зардап шеккен тұрғындар пікірін білу</p> <p>Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу журналдары</p>
Құрылыс кезінде	<p>МТӨӘЖ іс-шаралары саны (топтық, жеке-жеке, тұрғындармен кездесу)</p> <p>Әрекеттесу шараларына қосылған осал топтардың пайызы</p> <p>Уақыт өте келе ұқсас және мәселелер бойынша алаңдаушылық санының азаюы</p> <p>Зардап шеккен тұрғындарда дайындалған және таратылған байланыс материалдарының саны</p>	<p>Мүдделі тараптардың қатысу журналдары</p> <p>Мүдделі тараптардың қатысу журналдары</p> <p>Мүдделі тараптардың қатысу журналдары</p>
Жұмыс кезеңі	<p>МТӨӘЖ іс-шаралары саны (топтық, жеке-жеке, тұрғындармен кездесу)</p> <p>Тұрғындардың жобаға жалпы қанағаттануы</p>	<p>Мүдделі тараптардың қатысу журналдары</p> <p>Қорытынды сауалнама</p>

Жоба кезеңі	Шағымдану тетіктері бойынша НӨК	Тексеру нысаны
Құрылыстың алдында	<p>Шағымдану рәсімінің аяқталуы</p> <p>Шарттық іс-шаралар арқылы Шағымдану тетіктерін байланыстыру</p>	
Құрылыс кезеңі	Келіп түскен шағымдар саны	Шағымдану жазбасы

	<p>Уақытылы қаралған шағымдар саны</p> <p>Ұқсас сипаттағы және мәселелер бойынша уақыт өте келе шағымдар санының азаюы</p> <p>Шағымдарды шешу нәтижелерінің саны</p> <p>Шағымдану процесіне қанағаттанған шағымданушылар пайызы</p> <p>Шағымдану механизмі иесінің қатысу журналдарын пайдаланудағы осал топтардың пайызы</p>	<p>Шағымдану жазбасы</p> <p>Шағымдану жазбасы</p> <p>Шағымдану жазбасы</p> <p>Шағымдану жазбасы</p> <p>Шағымдану жазбасы</p>
Жұмыс кезеңі	<p>Жобамен байланысты сот механизміне хабарланған істер (мақсатты нөл; теріс көрсеткіш)</p>	

11.3 Ішкі есептілік

ҚЖМ жоспардың жалпы орындалуы туралы хабардар ету және қажет кезде кеңес алу үшін Актас Энерджи ЖШС басшылығымен үнемі және қажет болған жағдайда байланыс орнатуға жауапты болады.

Актас Энерджи ЖШС алты ай сайын және құрылыс жұмыстары аяқталғаннан кейін бір рет есеп дайындайды. Есептер келесі ақпаратты қамтуы тиіс:

- Орындалған іс-шаралар саны мен типологиясы туралы жалпы деректер;
- Мүдделі тараптардың қатысуы және кері байланысы;
- Туындаған мәселелер мен маңызды мәселелер;
- Шағымдарды қарау механизмінің мәртебесі және туындаған маңызды мәселелер;
- Жоспар мен кесте шеңберінде қабылданған түзету шаралары; және
- Басшылықпен кеңесе отырып қабылданатын шешімдер.

Есептер «Актас Энерджи» ЖШС басшылығымен және қажет деп саналатын кез келген басқа тараппен бөлісіледі. Бұл есептер ішкі мүдделі тараптарды қызметтің барысы туралы мерзімді түрде хабардар ету құралы, сондай-ақ тиісті шешімдер қабылдауға көмектесетін құрал болып саналады. Егер Жоспарды іске асыру кезінде маңызды мәселелер туындаса және оларды дереу шешу қажет болса, ҚЖМ тиісті шараларды келісу үшін басшылықпен кеңеседі. Содан кейін бұл мерзімді ішкі есепте құжатталады.

11.4 Сыртқы есептілік

Сыртқы мүдделі тараптармен тығыз қарым-қатынасты жалғастыру үшін, «Актас Энерджи» ЖШС жоба қызметі туралы хабардар етіп отыру үшін арнайы есептер дайындауы ұсынылады. Келесі ақпарат тиісті форматта ұсынылады:

- Қоршаған ортаны бақылау қызметінің нәтижелері;

- Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу қызметінің нәтижелері, жүзеге асырылған бастамалардың тізімі және туындаған негізгі мәселелер;
- Шағымдар бойынша ақпарат және деректер (анонимді түрде);
- Жергілікті жұмыспен қамту және жергілікті сатып алу туралы деректер (болса); және
- Сыртқы мүдделі тараптарға кез келген басқа да тиісті ақпарат.

Есеп жобаның құрылыс кезеңінде жылына екі рет және құрылыс кезеңінің соңында бір рет дайындалады; жұмыстар кезеңіндегі есеп беру жиілігін «Актас Энерджи» ЖШС алдыңғы келісімдердің нәтижелері мен орындалған есеп беру іс-шараларына негіздеп анықтайды. Есеп мүдделі тараптарға жобаның веб-сайтында сұраныс бойынша және келісім жұмыстары кезінде қолжетімді болады.

1-қосымша: Прогресс және жеңілдету туралы хабарлау үлгісі (сыртқы)

Анықталған қатер немесе алаңдаушылық	Жеңілдету шаралары	Хронология	Орналасуы	Жауапты тұлға	Байланыс/Пікір

12.0 ҚОЖӘӨТ ПАКЕТІН ЖАРИЯЛАУ ПРОЦЕСІ

Мирный жобасы бойынша ақпаратты жариялау ЕҚДБ қоршаған орта және әлеуметтік саясатына (2019), PR10 және IFC PS1 сәйкес 2025 жылдың соңына қарай басталады деп күтілуде. Барлық негізгі экологиялық және әлеуметтік құжаттар ақпаратты жариялау басталғаннан кейін 60 күнтізбелік күн ішінде көпшілікке қолжетімді болады, бұл мүдделі тараптардың қарап шығуына және пікір білдіруіне жеткілікті уақытты қамтамасыз етеді. Ақпарат келесі құжаттарды қамтиды:

- **Қоршаған ортаға және әлеуметтік әсерді бағалау (ҚОЖӘӨБ);**
 - Экологиялық және әлеуметтік базалық зерттеу (ЭЖӘӨБ),
 - Әсерді бағалауды зерттеу;
- **Басқару жоспарларының шеңберлері:**
 - Қоршаған ортаны қорғау және әлеуметтік басқару жүйесінің (ҚОЖӘБЖ) құрылымы,
 - Жер алу және қоныс аудару құрылымы (ЖЖҚА),
 - Биоәртүрлілікті басқару жоспары (ББЖ),
 - Қолданыстағы турбиналарды басқару құрылымы (ҚТБҚ);
- **Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу жоспары (МТӨӘЖ);**
- **Техникалық емес қорытынды (ТҚҚ);**
- **Қоршаған ортаны қорғау және әлеуметтік әрекеттер жоспары (ҚОҚЖӘӨЖ);**

Жоба қарастыратын биоәртүрлілікке қатысты әсерлерді ескере отырып, Актас Биоәртүрлілік бойынша іс-қимыл жоспарының негізін (BAP-F) жариялағаннан кейін 30 күн ішінде жариялауға міндеттенеді.

ҚОӘБ, ҰӘБ, ҚОҚЖӘМЖ негізі және ҚОҚЖӘБЖ жобаның веб-сайтында (<https://www.mirny.kz/>) ағылшын, қазақ және орыс тілдерінде жарияланған.

ҚОӘБ жобаның веб-сайтында (<https://www.mirny.kz/>) ағылшын және орыс тілдерінде жарияланған.

ҚОЖӘӨТ пакетінің қағаз нұсқалары Мирный, Мойынқұм, Шу және Үлкен елді мекендеріндегі муниципалдық кеңселер мен қоғамдық орталықтар сияқты жергілікті ақпараттық пункттер арқылы таратылады. Мүдделі тараптарды хабардар ету және қатысушыларды консультациялық кездесулерге шақыру үшін газеттер, қоғамдық кеңестер және әлеуметтік желілер арқылы жарияланады.

2026 жылдың ақпан айында екі (2) жариялау мақсатындағы кездесу жоспарланған; Мирныйда қоршаған ортаға және әлеуметтік мәселелерге бағытталған кездесу (алдын ала) және Алматыда биоәртүрлілікке қатысты мәселелерге бағытталған кездесу (алдын ала) ұйымдастырылады. Толығырақ ақпарат 9-кестеде келтірілген. Мойынқұм, Шу және Үлкен тұрғындарынан барлық мүдделі тараптардың қатысуын жеңілдету үшін осындай кездесулерге арналған көліктер ұйымдастырылады. Кездесулер мәдени тұрғыдан қолайлы түрде ұйымдастырылады, бұл осал топтардың толық қатысуын қамтамасыз етеді. Кері байланыс құжатталады, ал жауаптар мүдделі тараптардың пікірлері жоба шешімдеріне қалай әсер еткенін көрсетеді. Нақты қажеттіліктер туындаса, ұсынылған қатысу тізімі ақпаратты жариялау кезеңінде қайта қаралуы мүмкін.

Ақпаратты жариялау кезеңінде Жобаның коммуникация жөніндегі жетекшісі веб-сайттан алынған сұрақ-жауаптарды басқарады, жобаның қоршаған орта және әлеуметтік (ҚОҚЖӘ) тобымен үйлестіреді. Жобаның қоғаммен байланыс жөніндегі мамані (ҚБМ) шағымдарды басқарудың үйлестірушісі ретінде әрекет етеді. QR коды жобаның веб-сайтында орналастырылып, жергілікті қауымдастықтарға жарнама мен газет арқылы таратылады, бұл мүдделі тараптарға шағымдар мен өтініштерді оңай жіберуге мүмкіндік береді. Ақпаратты жариялау Жоба кезеңдерінде де жалғасады, жыл сайынғы орындалу барысы туралы есептер және құжаттарға кез келген елеулі өзгертулер туралы жаңартулар енгізіледі. Мүдделі тараптарда алаңдаушылық болмас үшін және шара қолдануға қатысты қорқыныш болмас үшін, шағымдану механизмі үнемі қолжетімді болады.

Ақпаратты жариялаудың барлық кезеңінде сұраулар мен шағымдарды келесі арналар арқылы жіберуге болады:

- **QR коды:** ақпаратқа қызығушылық танытқан барлық ауылдарда, сондай-ақ жоба веб-сайтындағы QR кодты сканерлеу
- **Желіде:** <https://www.mirny.kz/>
- **Электрондық пошта арқылы:** grievances.mirny@totalenergies.com
- **ҚЖМ нөмірі:** +7 701 985 4180

Бұл үдеріс халықаралық озық тәжірибені көрсетеді және жобаның ашық болуын, есеп берушілік және барлық мүдделі тараптармен тиісті қарым-қатынас құруды қамтамасыз етуге ұмтылысын көрсетеді.

8-кесте: Ақпаратты жариялау кезеңіндегі консультациялар.

Мүдделі тараптар тобы	Шара	Орны және жиілігі	Мақсаты	Күтілетін нәтиже	Жазбалар	Орындалатын әрекеттер	Инклюзивтілік және қолжетімділік шаралары
Барлығы (білім беру саласы, ХҚҰ, жергілікті тұрғындар, осал топтар)	Жоба құжаттарын Ақтас сайты арқылы жариялау	Сайт 2025 жылдың соңына жоспарланған алғашқы ақпаратты жариялау; Қажет кезде ақпаратты Жобаның барлық кезеңдерінде қосымша жариялау	Жоба құжаттамасыны жариялау: ҚОЖӨӨТ, МТӨӨЖ, ESAP және шағымдану процедуралары мен нысандары Кері байланыс және шағымдану механизмі туралы хабарлау Жиі қойылатын сұрақтарға жауап беру Процестің ашықтығын қамтамасыз ету	Мүдделі тарап жоба туралы хабардар етіледі Мүдделі тараптарға кері байланыс және шағымдар арнасы ұсынылады Сұрауларға ашық және уақтылы жауап беріледі	Кері байланыс нысандары және тіркелген шағымдар/веб-сайт арқылы сұраулар Сайт жаңартулары	Сауалдар мен шағымдарға ден Ақпаратты жаңарту	Ақпаратты бірнеше тілде жариялау және бөлісу (ағылшын, қазақ және орыс тілдерінде) Сайттың жергілікті арналары арқылы байланыс: ■ Аудан және әкімдік аппараттарына, әкімдерге хабарлама жіберіледі; ■ Жоба әсер ететін қоғамдық орталықтардағы (зал, мектеп, кітапхана) және құрылыс алаңдарындағы хабарландыру тақталары; ■ Веб-сайт туралы ақпарат үшін теледидар, радио және жергілікті газет жарнамалары пайдаланылады

							<p>■ Жоба веб-сайты туралы ақпарат беру үшін мүдделі тараптарға электрондық хат жіберіледі. Ақпаратты онлайн байланыс арналары арқылы да бөлісуге болады.</p>
<p>Барлығы (білім беру саласы, ХҚҰ, жергілікті тұрғындар, осал топтар)</p> <p>■ Экологиялық және әлеуметтік мәселелер бойынша мүдделі тараптар</p>	<p>Ақпарат беруге арналған ресми кездесуі</p> <p>Экологиялық және әлеуметтік мәселелер бойынша фокус-топ</p>	<p>Мирный (шартты түрде)</p> <p>2026 жылдың ақпан айында жоспарланған ресми кездесу</p>	<p>Жоба құжаттамасыны жариялау: ҚОЖӨӨТ, МТӨӨЖ, ESAP және шағымдану процедуралары мен нысандары</p> <p>Кері байланыс және шағымдану механизмі туралы хабарлау</p> <p>Жиі қойылатын сұрақтарға жауап беру</p> <p>Процестің ашықтығын қамтамасыз ету</p> <p>ҚОӨБ процесінде көтерілген</p>	<p>Мүдделі тараптарға жоба туралы ақпарат беріледі</p> <p>Мүдделі тараптарға кері байланыс және шағымдар арнасы ұсынылады</p> <p>Сұрауларға ашық және уақтылы жауап беріледі</p>	<p>Жиналыс хаттамалары және жиналыс журналдары</p> <p>Сырттай жазбалар</p>	<p>Сауалдар мен шағымдарға ден қою</p> <p>Ақпаратты жаңарту</p>	<p>■ Аудан және әкімдік аппараттарына, әкімдерге хабарлама жіберіледі;</p> <p>■ Жоба әсер ететін қоғамдық орталықтардағы (зал, мектеп, кітапхана) және құрылыс алаңдарындағы хабарландыру тақталары;</p> <p>■ Веб-сайт туралы ақпарат үшін теледидар, радио және жергілікті газет жарнамалары пайдаланылады</p> <p>■ Жоба веб-сайты туралы ақпарат беру үшін мүдделі</p>

			мәселелерді шешу				<p>тараптарға электрондық хат жіберіледі. Ақпаратты онлайн байланыс арналары арқылы да бөлісуге болады.</p> <p>■ Кездесулер қолжетімді жерлерде ұйымдастырылады, ол туралы ақпарат онлайн байланыс топтары, ақпараттық тақталар және сайт арқылы бірнеше тілде хабарланады.</p> <p>■ Кездесулер әлеуметтік желілер, ҮЕҰ желілері және басқа да тиісті байланыс құралдары арқылы жария етілетін болады.</p> <p>■ Синхрондалған субтитрлері, транскрипттері және жол белгілері бар аудио және бейне қажет жерде пайдаланылады</p> <p>■ Кездесулер қажет кезде жергілікті тілдерде (қазақ, орыс) және ағылшын тілдерінде ұйымдастырылады.</p>
--	--	--	---------------------	--	--	--	--

							<ul style="list-style-type: none"> ■ Мүдделі тараптар жергілікті жиналыстарға қатыса алмаса, мүмкіндігінше қашықтан онлайн қатысу қарастырылады ■ Онлайн және жабық дауыс беру әдістері, сауалнамалар анонимді кері байланысқа мүмкіндік беру үшін пайдаланылады ■ Отырыс қорытындысы туралы ақпарат келісілген тиісті арна арқылы жіберіледі.
<p>Барлығы (білім беру саласы, ХҚҰ, жергілікті тұрғындар, осал топтар)</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Биоәртүрлілікке мәселелері бойынша мүдделі тараптар: ■ Қазақстан ботаника институты ■ Маңызды мекендеу орындары (МО) және биоәртүрліліктің басым түрлері (ББТ) бойынша жұмыс істейтін тиісті ғылыми немесе басқа мекемелер 	<p>Ақпаратты жариялаудың ресми кездесуі</p> <p>Биоәртүрлілікке қатысты мәселелер бойынша фокус-топ</p>	<p>Almaty (<i>шартты түрде</i>)</p> <p>2026 жылдың ақпан айында жоспарланған ресми кездесу</p>	<p>Жоба құжаттамасыны жариялау: ҚОЖӨӨТ, МТӨӨЖ, ESAP және шағымдану процедуралары мен нысандары</p> <p>Кері байланыс және шағымдану механизмі туралы хабарлау</p>	<p>Мүдделі тараптарға жоба туралы ақпарат беріледі</p> <p>Мүдделі тараптарға кері байланыс және шағымдар арнасы ұсынылады</p> <p>Сұрауларға ашық және</p>	<p>Жиналыс хаттамалары және жиналыс журналдары</p> <p>Сырттай жазбалар</p>	<p>Сауалдар мен шағымдарға ден қою</p> <p>Ақпаратты жаңарту</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ақпарат беру жиналысын жергілікті арналар арқылы хабарлау: ■ Аудан және әкімдік аппараттарына, әкімдерге хабарлама жіберіледі; ■ Жоба әсер ететін қоғамдық орталықтардағы (залдар, мектептер, кітапханалар) және

			<p>Жиі қойылатын сұрақтарға жауап беру</p> <p>Процестің ашықтығын қамтамасыз ету</p> <p>ҚОӘБ процесінде көтерілген мәселелерді шешу</p> <p>ББЖ-ды жариялауға байланысты мәселелерді шешу</p>	<p>уақтылы жауап беріледі</p>			<p>құрылыстағы хабарландыру тақталары аудандар;</p> <ul style="list-style-type: none">■ Ақпарат беру жиналысын хабарлау үшін теледидар, радио және жергілікті газет жарнамалары пайдаланылады■ Электрондық хаттар болады жіберу мүдделі тараптардың топтарына хабарлау жобаны ашу туралы жиналыс туралы. Ақпаратты онлайн арқылы да бөлісуге болады байланыс арналары.■ Кездесулер қолжетімді жерде ұйымдастырылатын болады. Көлік қамтамасыз етіледі.■ Синхрондалған субтитрлері, транскрипттері және жол белгілері бар аудио және бейне
--	--	--	--	-------------------------------	--	--	--

							<div>қажет жерде пайдаланылады</div> <div>■ Сауаттылық деңгейі төмен немесе техникалық білімі шектеулі қатысушылардың түсінуі үшін көрнекі құралдар мен жеңілдетілген материалдарды қолданған жөн</div> <div>■ Сипаттамалары және балама мәтіні бар анық және қолжетімді мазмұны бар кескіндер немесе диаграммалар ұсынылады</div> <div>■ Кездесу күні мен уақыты қарастырылады мәдени тәжірибелер және қатысушылардың көптігін қамтамасыз ету үшін жергілікті билік органдарымен шешім қабылдады</div>
--	--	--	--	--	--	--	---

							<div><div>■ Мүдделі тараптар жергілікті жиналыстарға қатыса алмаса, мүмкіндігінше қашықтан онлайн қатысу қарастырылады</div><div>■ Онлайн және жабық дауыс беру әдістері, сауалнамалар анонимді кері байланысқа мүмкіндік беру үшін пайдаланылады</div><div>■ Сипаттамалары және балама мәтіні бар анық және қолжетімді мазмұны бар кескіндер немесе диаграммалар ұсынылады</div><div>■ Кездесулер жергілікті тілдерде ұйымдастырылады.</div><div>■ Жобаға қатысты плакаттар мен брошюралар уәкілетті органдармен жіберіледі және бірнеше тілде құрастырылады (Қазақ-орыс).</div><div>■ Отырыс қорытындысы туралы ақпарат келісілген тиісті арна арқылы жіберіледі.</div></div>
--	--	--	--	--	--	--	---

Қол қою парағы

WSP ITALIA srl

Barbara Scorza

ТоталЭнерджиз бағдарлама менеджері

Federico Breda

Жоба директоры

C.F. e P.IVA 03674811009

Registro Imprese Torino

P.E.A. Торино н. KIMGE-938498

Capitale sociale Euro 105.200,00 i.v.

А-ҚОСЫМШАСЫ

Мүдделі тараптармен
әрекеттесу нысаны

МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН ӘРЕКЕТТЕСУ НЫСАНЫНЫҢ МЫСАЛЫ

Жеке нөмірі:	куәлік	
Әрекеттесу шарасы:	іс-	
Орны және күні:		
Толтырған:		
Жұмыстың немесе оқиғаның сипаттамасы		
Жоба кезеңі:		
Типология:		
Хабарландырулар және байланыс:		

Қатысушы мүдделі тараптар	
Қатысушылар, жоба тобы және ҚОЖӨ кеңесшісі	
Жұмыстың сипаттамасы	
Күн тәртібі:	
Пайдаланылған презентациялық материал:	
Талқыланған тақырыптар:	
Қорытынды:	
Қабылданатын шаралар:	
Алынған сабақ	

Басқа да ескертпелер

wsp.com